

Yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2018/2019

HC 2245
SG/2019/82

Yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2018/2019

Cyflwynwyd i'r Senedd yn unol ag Atodlen 7, Paragraff 16 (2) y Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, fel y'i diwygiwyd gan y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012.

Gosodwyd gerbron Senedd yr Alban gan weinidogion yr Alban dan y Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, fel y'i diwygiwyd gan y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012.

Gosodwyd gerbron Cynulliad Gogledd Iwerddon yn unol â'r Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, fel y'i diwygiwyd gan y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012.

Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol â'r Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, fel y'i diwygiwyd gan y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012.

Gorchymynnwyd i'w argraffu gan Dŷ'r Cyffredin 27 Mehefin 2019.

HC 2245
SG/2019/82

 professional
standards
authority

© Hawlfraint Awdurdod Safonau Proffesiynol 2019

Trwyddedir y cyhoeddiad hwn o dan delerau Trwydded Llywodraeth Agored v3.0 ac eithrio lle nodir yn wahanol. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3.

Lle rydym wedi nodi unrhyw wybodaeth hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael ar www.gov.uk/official-documents.

Dylid anfon unrhyw ymholiadau am y cyhoeddiad hwn atom ni yn info@professionalstandards.org.uk

ISBN 978-1-5286-1411-5

CCS0619405652 06/19

Argraffwyd ar bapur yn cynnwys lleiafswm o 75% o gynnwys ffibr wedi ei ailgylchu

Argraffwyd yn y DU gan APS Group ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

Cynnwys

Rhagair	1
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2018/2019	3
1. Adroddiad perfformiad.....	4
2. Adroddiad atebolrwydd	31
3. Adroddiad cydnabyddiaeth a staff	45
4. Atebolrwydd seneddol ac adroddiad archwilio	53
5. Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i'r Tŷ Cyffredin, Senedd yr Alban a Chynulliad Gogledd Iwerddon.....	56
6. Datganiadau ariannol – datganiad o sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2019.....	60
7. Datganiadau ariannol – datganiad o wariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019.....	61
8. Datganiadau ariannol – datganiad o lif arian ar gyfer y cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019	62
9. Datganiadau ariannol – datganiad o newidiadau yn ecwiti'r trethdalwr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019.....	63
10. Nodiadau ar y cyfrifon	64

Rhagair

Mae'r Awdurdod yn parhau i berfformio'n dda. Rydym wedi cynnal ansawdd uchel ein hallbynnau ac yn gweithio o fewn ein hegwyddorion busnes a chyllideb. Rydym yn parhau i fod yn ymroddedig i ddiogelu'r cyhoedd trwy ein gwaith gyda sefydliadau sy'n cofrestru a rheoleiddio pobl sy'n gweithio mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

Yn gyffredinol mae'r rheolyddion wedi parhau i berfformio'n dda yn erbyn ein Safonau Rheoleiddio Da. Er mwyn parhau i wella, rydym wedi addasu'r Safonau hyn yn ystod 2018/19 a byddwn yn gweithio gyda'r rheolyddion ar weithredu'r safonau newydd yn 2019/20. Rydym hefyd yn aros am gyhoeddiad ymateb y Llywodraeth i'r ymgynghoriad ar ddiwygio rheoleiddio, gan obeithio y bydd yn darparu cyfleoedd i wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd rheoleiddio.

Rydym wedi adolygu dros 3,000 o achosion addasrwydd i ymarfer gan y rheolyddion yn ystod 2018/19 gan wneud 11 atgyfeiriad i'r Llys dan ein pwerau Adran 29. Rydym hefyd wedi rhannu pwyntiau dysgu o'n hadolygiad o achosion ac wedi cynnal cynhadledd i gadeiryddion paneli addasrwydd i ymarfer ym Mawrth 2019.

Rydym yn parhau i weld 100% o gofrestru achrededig yn ymgeisio i adnewyddu eu

hachrediad. Mae'r rhaglen nawr yn cwmpasu 85,000 o ymarferwyr. Rydym yn gweithio'n agos gyda'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol i sicrhau dichonoldeb ariannol y rhaglen ac i hwyluso mynediad at ddatgeliadau cofnodion troseddol manwl gan gofrestrau achrededig.

Rydym wedi darparu cyngor i lywodraethau a rhanddeiliaid eraill ynghylch y lefel o sicrwydd, fel rheoleiddio neu gofrestru, sydd angen i gefnogi rolau newydd a newidiol yn y gweithlu. Rydym hefyd wedi darparu cyngor ar sefydlu Social Work England.

Ym Medi 2018 fe gyhoeddodd *Right-touch regulation in practice: international perspectives*, gyda chydweithwyr o bob cwr o'r byd yn cyfrannu erthyglau byr ar eu profiadau o weithredu ymagwedd cyffyrddiad cywir. Rhannwyd profiadau o Columbia Brydeinig, Ontario, Iwerddon, Seland Newydd, Awstralia a'r Deyrnas Unedig.

Yn Hydref 2018, gwelsom ein Prif Weithredwr hirsefydlog a hynod lwyddiannus, Harry Canton, yn ymddeol. Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i Harry am ei waith amhrisiadwy ar gyfer yr Awdurdod dros nifer o flynyddoedd. Cychwynnodd ein Prif Weithredwr newydd, Alan Clamp, yn ei rôl ar 1 Tachwedd 2018, ac mae'n dod â chyfoeth o brofiad o ran arweinyddiaeth yn y sector cyhoeddus a rheoleiddio yn y sectorau addysg, diogelwch ac iechyd.

Rwy'n edrych yn ôl ar ein blwyddyn fel Cadeirydd gan wybod bod ein perfformiad ein hunain yn parhau i fod yn gryf, bod ein sylfaen ariannol yn sicr a bod ein henw da yn y Deyrnas Unedig ac yn rhyngwladol yn parhau i dyfu. Mae hyn yn sylfaen dda i wynebu'r heriau sydd i ddod.

George R Jenkins OBE
Cadeirydd

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2018/2019

1. Adroddiad perfformiad

Trosolwg

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno gwaith yr Awdurdod Safonau Proffesiynol dros y flwyddyn ddiwethaf.

Ynglŷn â'r Awdurdod Safonau Proffesiynol

- 1.2 Sefydlwyd yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (yr Awdurdod) ar 1 Rhagfyr 2012. Cyflwynir ei rôl a dyletswyddau yn y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012.¹ Yn gryno, mae'r Awdurdod yn diogelu'r cyhoedd trwy godi safonau rheoleiddio a chofrestru pobl yn gweithio mewn iechyd a gofal. Mae'r Awdurdod yn gorff annibynnol yn y Deyrnas Unedig.
- 1.3 Mae gan yr Awdurdod fwrdd sy'n cynnwys saith aelod anweithredol ac un aelod gweithredol a benodir gan y Bwrdd.
- 1.4 Penodir yr aelodau anweithredol gan y Cyfrin Gyngor, gweinidogion Cymru a'r Alban, a'r Adran Iechyd yng Ngogledd Iwerddon.
- 1.5 Mae'r Awdurdod wedi ei ariannu'n bennaf gan ffioedd a delir gan y rheolyddion a oruchwylir gennym. Dan y Deddfau Seneddol sy'n llywodraethu'r hyn a wnawn, mae gennym rymoedd i gyflawni detholiad o weithgareddau i hyrwyddo iechyd a lles cleifion, defnyddwyr gwasanaethau a'r cyhoedd parthed rheoleiddio gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol.
- 1.6 Mae gennym ddyletswyddau a grymoedd parthed:
- Trosolwg o'r naw corff statudol sy'n rheoleiddio gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol yn y Deyrnas Unedig
 - Achredu'r cofrestrau a gedwir gan gyrff cofrestru anstatudol gweithwyr iechyd a gofal
 - Darparu comisiynau i, a chyflawni ymchwiliadau ar gyfer, llywodraeth
 - Darparu cyngor i sefydliadau eraill tebyg yn y Deyrnas Unedig a thramor.
- 1.7 Mae'r Awdurdod yn adrodd i Senedd y Deyrnas Unedig ac yn cydweithio'n agos â'r gweinyddiaethau datganoledig yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon a gyda'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Adran Addysg yn Lloegr, i gyflenwi'n hobygiadau statudol ac amcanion allweddol ein cynllun busnes. Mae hyn yn cynnwys nodi ac ymateb yn briodol i risgiau mewnol ac allanol.
- 1.8 Mae'r Awdurdod yn gorff cyhoeddus annosbarthedig.²

Yr hyn rydym yn ei wneud

Gwaith rheoleiddio a gosod safonau

- 1.9 Mae gan yr Awdurdod rymoedd i:
- Ymchwilio, cymharu ac adrodd ar berfformiad pob corff rheoleiddio. Gofynnir yn benodol i ni adrodd i'r Senedd ar i ba raddau mae pob corff rheoleiddio wedi

¹ Ar gael ar www.legislation.gov.uk/ukpga/2012/7/contents/enacted

² Cyd-destun ar

www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/uksectoraccounts/datasets/publicsectorclassificationguide

cydymffurfio ag unrhyw ddyletswydd a osodwyd arno i hyrwyddo iechyd, diogelwch a lles cleifion, defnyddwyr gwasanaeth a'r cyhoedd

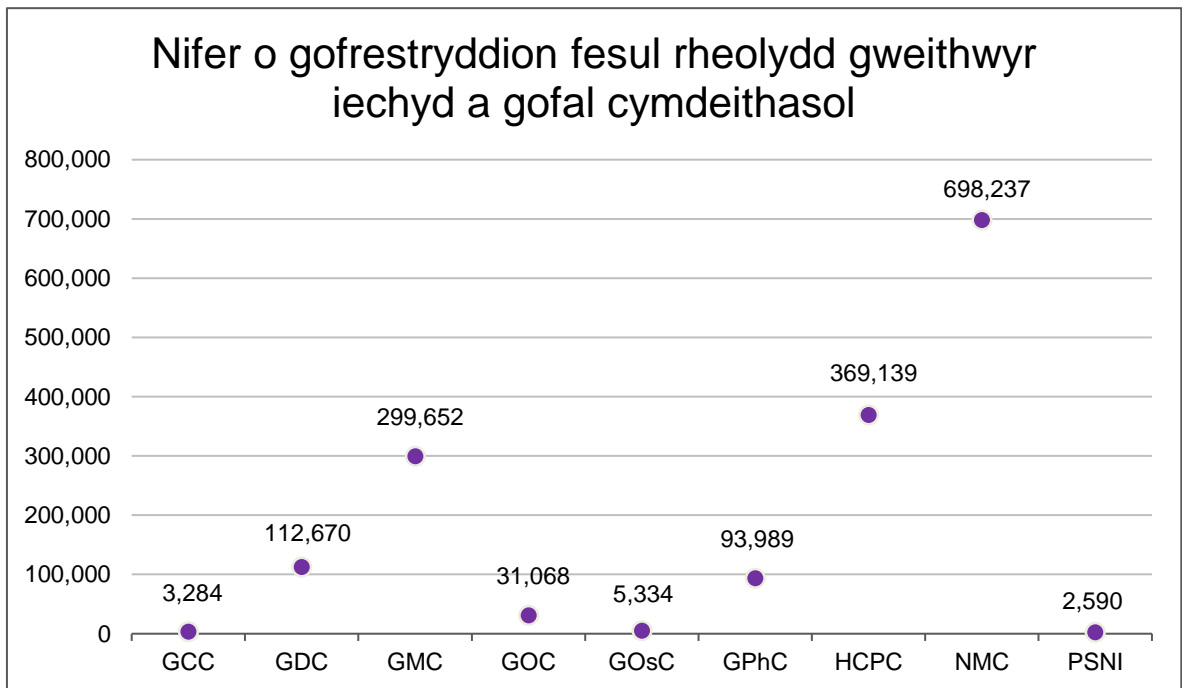
- Archwilio camau cyntaf achosion addasrwydd i ymarfer ac adrodd ar ein casgliadau parthed pob rheoleiddiwr
 - Arolygu canlyniadau achosion addasrwydd i ymarfer terfynol a'u cyfeirio at y Llys os ystyriwn fod y canlyniad yn annigonol ac nad yw'n diogelu'r cyhoedd³
 - Rhoi cyfarwyddiadau yn gofyn i gorff rheoleiddio sefydlu rheolau dan unrhyw rymoedd sydd gan y corff i wneud hynny.
- 1.10 Rydym yn hyrwyddo iechyd a lles cleifion, defnyddwyr gwasanaeth a'r cyhoedd wrth reoleiddio gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol. I gyflawni hyn, rydym yn gwranddo ar farn a phryderon pobl a'u hystyried wrth ddatblygu'n gwaith.
- 1.11 Rydym yn cynorthwyo'r Cyfrin Gyngor i arfer eu grymoedd penodi parthed y cyrff rheoleiddio, a chefnogi ansawdd penodiadau i gynghorau rheolyddion. Mewn ymgynghoriad â'r cyrff rheoleiddio, rydym wedi cynhyrchu safonau ar gyfer y Cyfrin Gyngor yn ymwneud â recriwtio a phenodiadau i gynghorau'r rheolyddion.
- 1.12 Rydym yn archwilio a goruchwyllo gwaith y naw corff rheoleiddio sy'n gosod safonau ar gyfer hyfforddiant ac ymddygiad gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol.
- 1.13 Rydym yn hyrwyddo arfer da a rheoleiddio cyffyrddiad cywir. Rydym yn gweithio gyda'r cyrff rheoleiddio i wella ansawdd a rhannu arfer da. Er enghraifft, rydym yn rhannu pwyntiau dysgu sy'n codi o archwilio achosion addasrwydd i ymarfer ac yn trefnu seminarau i archwilio materion rheoleiddio.
- 1.14 Rydym yn rhannu arfer da a gwybodaeth gyda'r cyrff rheoleiddio, yn cyflawni ymchwil a chyflwyno syniadau newydd am reoleiddio i'r sector. Rydym yn gweithio'n agos gydag, ac yn cynghori, y pedair adran iechyd llywodraeth yn y Deyrnas Unedig ar faterion yn ymwneud â rheoleiddio gweithwyr iechyd a gofal. Yn ogystal, rydym yn monitro polisi yn y Deyrnas Unedig ac Ewrop.
- 1.15 Y cyrff rheoleiddio yw:
- Y Cyngor Ceiropractig Cyffredinol (GCC) sy'n rheoleiddio ceiropractyddion yn y Deyrnas Unedig
 - Y Cyngor Deintyddol Cyffredinol (GDC) sy'n rheoleiddio deintyddion, nyrsys deintyddol, technegwyr deintyddol, hylenyddion deintyddol, therapyddion deintyddol, technegwyr deintyddol clinigol a therapyddion orthodonteg yn y Deyrnas Unedig
 - Y Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC) sy'n rheoleiddio meddygon yn y Deyrnas Unedig
 - Y Cyngor Optegol Cyffredinol (GOC) sy'n rheoleiddio optometryddion, optegwyr cymwysedig, optegwyr sy'n fyfyrwyr a busnesau optegol yn y Deyrnas Unedig
 - Y Cyngor Osteopathig Cyffredinol (GOSc) sy'n rheoleiddio meddygon esgyrn yn y Deyrnas Unedig
 - Y Cyngor Fferyllol Cyffredinol (GPhC) sy'n rheoleiddio fferyllwyr, technegwyr fferyllol ac eiddo fferyllol yng Nghymru, Lloegr a'r Alban

³ O 31 Rhagfyr 2015 fe ddisodlodd yr ymadrodd 'annigonol i ddiogelu'r cyhoedd' yr ymadrodd 'rhy drugarog'.

- Y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal (HCPC) sy'n rheoleiddio therapyddion celf, gwyddonwyr biofeddygol, ciropodyddion/podiatriyddion, gwyddonwyr clinigol, dietegwyr, cyflenwyr teclynnau clyw, therapyddion galwedigaethol, ymarferwyr adrannau llawdriniaeth, orthoptwyr, parafeddygon, ffisiotherapyddion, ymarferwyr seicolegol, prosthetyddion ac orthotyddion, radiograffwyr, a therapyddion lleferydd a llais yn y Deyrnas Unedig, a gweithwyr cymdeithasol yn Lloegr
- Y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC) sy'n rheoleiddio nyrsys a bydwragedd yn y Deyrnas Unedig a chymdeithion nyrsio yn Lloegr
- Cymdeithas Fferyllol Gogledd Iwerddon (PSNI) sy'n rheiddio fferyllwyr ac eiddo fferyllol yng Ngogledd Iwerddon.

1.16 Ceir manylion y nifer sydd wedi cofrestru ym mhob rheoleidiwr gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol a oruchwylir gennym (fel yr oedd ar 31 Mawrth 2019) isod.

Tabl 1 Nifer o gofrestryddion fesul rheolydd gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol

Cofrestrau Achrededig

- 1.17 Mae gan yr Awdurdod rôl statudol o ran atgyfnerthu ansawdd a diogelwch cleifion trwy osod safonau ac achredu cofrestrau pobl sy'n gweithio mewn galwedigaethau nad ydynt wedi eu rheoleiddio gan gyfraith. O 31 Mawrth 2019, roedd yna 26 o gofrestrau achrededig.
- 1.18 Diben yr achrediad yw gwella ansawdd cofrestriad a gyflawnir gan y sefydliadau sy'n meddu ar y cofrestrau hyn ac i hyrwyddo safonau ymddygiad da, cymhwyster technegol a, ble fo'n berthnasol, ymarfer busnes gan eu cofrestryddion. Ei fwriad yw hybu amddiffyn y cyhoedd ac i gefnogi dewis gan y cyhoedd wrth geisio gwasanaethau gan ymarferwyr mewn galwedigaethau nad ydynt wedi eu rheoleiddio gan gyfraith. Mae'n fodd cymesur o reoli risgiau.

Comisiynau gan Lywodraeth(au)

- 1.19 Rydym yn cefnogi gwaith yr Ysgrifennydd Gwladol dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Addysg, Cynulliad Cenedlaethol Cymru, gweinidogion yr Alban a'r Adran Iechyd yng Ngogledd Iwerddon trwy ddarparu cyngor ynghylch rheoleiddio a safonau gweithwyr iechyd a gofal. Rydym hefyd yn darparu cyngor ar faterion eraill pan ofynnir i ni wneud hynny.
- 1.20 Gall yr Ysgrifenyddion Gwladol a Gweinidogion Iechyd yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon ofyn i ni ymchwilio materion sy'n achosi pryder hefyd. Fel y sefydlwyd yn y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012, mae'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r gweinyddiaethau datganoledig yn talu ffi, i'w bennu gan yr Awdurdod, ar gyfer y gwaith hwn.
- 1.21 Rydym yn ymgynghori â llywodraeth y Deyrnas Unedig a'r llywodraethau yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon ar ddatblygu canllawiau ar gyfer y sector, ac yn ymateb i'w hymgyngoriadau. Yn ogystal, byddwn yn cadw golwg ar ddatblygiadau rhyngwladol, yn arbennig yn Ewrop, allai effeithio ar reoleiddio iechyd a gofal cymdeithasol yn y Deyrnas Unedig. Rydym yn gweithio gyda chydweithwyr yn y Deyrnas Unedig a rhyngwladol, gan sicrhau ein bod yn ymwybodol o'r datblygiadau hyn a'n bod yn cryfhau ein cysylltiadau â'r partneriaid hyn.

Cyngor i sefydliadau eraill

- 1.22 Mae ein deddfwriaeth yn ein caniatáu i ddarparu cyngor neu wasanaethau archwilio i gyrff rheoleiddio ac i eraill sydd â swyddogaethau tebyg i rai corff rheoleiddio, p'un a fydd y swyddogaethau hyn yn berthnasol i iechyd neu ofal cymdeithasol. Telir am y gwaith hwn gan y sefydliad sy'n gofyn am y cyngor.

Ein gwerthoedd

- 1.23 Mae ein gwerthoedd yn creu fframwaith i'n penderfyniadau. Maent yn ganolog i bwy yr ydym a sut yr hoffem i'n partneriaid ein gweld. Rydym yn ymroddedig i fod:
 - Â ffocws ar les y cyhoedd
 - Yn annibynnol
 - Yn deg
 - Yn dryloyw
 - Yn gymesur.
- 1.24 Mae ein gwerthoedd yn eglur yn y modd yr ydym yn gweithio: ein hymagwedd tuag at ein goruchwyliaeth o gofrestru a rheoleiddio'r sawl sy'n gweithio mewn iechyd a gofal cymdeithasol, sut ydym yn datblygu cyngor polisi a sut ydym yn ymgysylltu â'n partneriaid i gyd. Rydym yn ceisio bod yn gyson o ran sut ydym yn gweithredu ein gwerthoedd.
- 1.25 Rydym yn annibynnol ond yn dal ein hunain yn atebol i'r cyhoedd ac i seneddau a chynulladau'r Deyrnas Unedig ar gyfer yr hyn a wnawn a sut ydym yn ei wneud.
- 1.26 Rydym yn gwrando ar farn y bobl sy'n derbyn gofal. Rydym yn ceisio sicrhau yr ystyrir eu barn yng nghofrestriad a rheoleiddiad pobl sy'n gweithio yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol.

- 1.27 Rydym yn datblygu a hyrwyddo rheoleiddiad cyffyrddiad cywir.⁴ Mae hyn yn rheoleiddio sy'n gymesur i'r risg o niwed i'r cyhoedd ac sy'n darparu fframwaith fydd yn caniatáu i broffesiynoldeb ffynnu a ble gellir cyflawni rhagoriaeth sefydliadol.⁵ Rydym yn gweithredu egwyddorion rheoleiddio cyffyrddiad cywir yn ein gwaith ein hunain.

Ein hamcan

- 1.28 Rydym yn gweithio i amddiffyn y cyhoedd, gosod safonau ac annog gwelliant yng nghofrestriad a rheoleiddiad pobl sy'n gweithio mewn iechyd a gofal cymdeithasol. Mae diogelwch y cyhoedd yn ganolog i bopeth a wnawn.

Amcanion strategol ar gyfer 2018-20

- 1.29 Sefydlir amcanion strategol corfforaethol yr Awdurdod ar gyfer 2018-20, a gytunwyd gan y Bwrdd yn ei gyfarfod cynllunio strategol ym Mai 2018.
- 1.30 Bydd yr Awdurdod yn gweithio i:

Amcanion strategol

1. **I wella rheoleiddio a chofrestru proffesiynau iechyd a gofal ac i hyrwyddo iechyd, diogelwch a lles cleifion, defnyddwyr gwasanaeth ac aelodau eraill o'r cyhoedd.**
2. **I gyflawni ei dyletswyddau statudol a defnyddio ein pwerau yn unol â rheoleiddio cyffyrddiad cywir.**
3. **I allu nodi a gweithredu ar risgiau i niwed yn deillio o berfformiad y rheolyddion a chofrestrau.**

Amcanion busnes

4. **I ddylanwadu ar welliant mewn rheoleiddio trwy ymgysylltu strategol.**
Byddwn yn gwneud hyn trwy:
 - Ymgysylltu'n rhagweithiol gyda'n rhanddeiliaid yn fewnol ac allanol
 - Trefnu cynadleddau pellach ar gyfer rhanddeiliaid addasrwydd i ymarfer (FTP) allweddol a chymryd rhan yn eu digwyddiadau hyfforddiant
 - Parhau i anfon pwyntiau dysgu a chanfod dulliau amgen o ddelio gyda phryderon trwy ddialog gyda'r rheolyddion
 - Ymgysylltu rheolaidd gyda chydweithwyr o'r rheolyddion ar bob lefel
 - Cynnal perthynas agos gyda'r Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal (HCPC) a Social Work England (SWE) i fonitro cynnydd y trosglwyddiad o reoleiddio gweithwyr cymdeithasol yn Lloegr
 - Ystyried ymyrryd mewn achosion Llys arwyddocaol ble fo'n briodol i ddylanwadu ar y gyfraith

⁴ Awdurdod Safonau Proffesiynol (2010). *Right-touch regulation*. Ar gael ar www.professionalstandards.org.uk/policy-and-research/right-touch-regulation

⁵ Diffinnir rhagoriaeth sefydliadol fel perfformiad cyson o arfer da wedi ei gyfuno â gwelliant parhaus.

- Bod yn glir am y gwelliannau rydym am eu gweld a nodi a thaclo rhwystrau ble fo'n bosibl
 - Parhau i adeiladu perthynas strategol gyda rhanddeiliaid allweddol i ddylanwadu ar welliannau i reoleiddio
 - Cryfhau ein perthnasau yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.
- 5. Parhau i wella gwasanaeth cwsmeriaid yn fewnol ac allanol.**
- Byddwn yn gwneud hyn trwy:
- Darparu gwasanaethau cefnogaeth busnes fel arfer sy'n sefydlog, effeithiol, ymatebol a chymesur
 - Gwella cysylltiadau gyda rheolyddion ar bob lefel, yn arbennig yn y tîm adolygiadau perfformiad i wella dealltwriaeth
 - Mwy o ddialog ar lefel cyfarwyddwr dros y cyswllt rhwng polisi ac ymchwil a materion sy'n codi yn Adran 29 ac adolygiadau perfformiad
 - Darparu gwybodaeth glir a hygyrch ynghylch ein rôl a'n barnau
 - Ymateb i geisiadau, cwestiynau ac ymholiadau yn brydlon a chwrtais
 - Gweinyddu cynadleddau a digwyddiadau yn effeithiol.
- 6. Parhau gyda gwelliannau proses yn unol â syniadau cyffyrddiad cywir.**
- Byddwn yn gwneud hyn trwy:
- Gyflawni ein cynlluniau gwella gwasanaethau ar gyfer 2018/19 ac yna 2019/20
 - Sicrhau bod y broses Adran 29 yn effeithiol a chadarn
 - Archwilio os gellir cynllunio'r meini prawf trothwy i gynorthwyo gwneud penderfyniadau
 - Gweithredu'r *Safonau Rheoleiddio Da* newydd
 - Adolygu'r broses o adolygu perfformiad a'i set data o ganlyniad i'r Safonau newydd
 - Adolygu ein methodoleg ar gyfer cytuno ar ein safbwynt polisi
 - Monitro effaith newidiadau i'n prosesau asesu cofrestrau achrededig.
- 7. Cynnal capasiti, ystwythder a gwytnwch i ymateb i a dylanwadu ar newid arwyddocaol.**
- Byddwn yn gwneud hyn trwy:
- Cydnabod ceisiadau a rhoi amcan o amserlen, trefnu unigolion penodol ar gyfer gweithgareddau allweddol / ail flaenoriaethu gwaith nad yw'n allweddol ar gyfer amser a drefnwyd tu allan i'r swyddfa, cyfathrebu trefniadau argyfwng ar gyfer amser tu allan i'r swyddfa anelu at ddileu effeithiau negyddol y gellir ei atal ar staff unigol
 - Nodi bylchau yn sgiliau staff a delio gyda'r rhain trwy hyfforddiant neu recriwtio
 - Contractio arbenigedd allanol yn effeithiol ac effeithlon
 - Cefnogi gwytnwch ein staff.

Egwyddorion busnes

- 1.31 Dechreuodd yr Awdurdod weithredu gyda phedair ffrwd gwaith yn 2012 ac, yn y cyfnod ers hynny, mae wedi cynyddu trylwyredd y gwahaniad rhyngddynt. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod y bydd ein rhanddeiliaid yn chwilio am dryloywder parthed sut ydym yn gweithredu.
- 1.32 Isod rydym yn sefydlu'r egwyddorion sy'n sail i'n gwaith:
- Gwaith rheoleiddio a gosod safonau: Mae'r holl ffioedd o'r cyrff rheoleiddiol yn cael eu talu i'n swyddogaethau statudol o drosolwg a gwelliannau rheoleiddiol yn unig, fel y sefydlwyd yn ein deddfwriaeth. Bydd unrhyw warged neu ddiffyg a gynhyrchir yn erbyn ein cyllideb fel y cytunwyd gan y Cyfrin Gyngor yn cael ei ddefnyddio i gyfrifo ffi'r flwyddyn ganlynol
 - Cofrestrau Achrededig: Mae ffioedd ar gyfer achredu neu adnewyddu o gofrestrau galwedigaethol yn cael eu gweithredu i ddarparu a datblygu'r rhaglen cofrestrau achrededig yn unig. Bydd unrhyw warged a gynhyrchir yn cael ei gadw er budd y rhaglen
 - Comisiynau gan Lywodraeth(au): Bydd prisio comisiynau a chontractau ymgynghori yn talu'r holl gostau sy'n gysylltiedig â'r gwaith. Bydd unrhyw warged yn deillio o hyn yn cael ei ddefnyddio yn ôl doethineb y Bwrdd i gefnogi ein hamcanion strategol er lles y cyhoedd
 - Cyngor i sefydliadau eraill: Bydd prisio comisiynau a chontractau ymgynghori yn talu'r holl gostau sy'n gysylltiedig â'r gwaith. Bydd unrhyw warged yn deillio o hyn yn cael ei ddefnyddio yn ôl doethineb y Bwrdd i gefnogi ein hamcanion strategol er lles y cyhoedd.
- 1.33 Bydd gwargedion yn cael eu gweithredu yn unol â'r egwyddorion hyn wedi i ofynion ein polisi cronfeydd gael eu bodloni.
- 1.34 I sicrhau tryloywder, byddwn yn:
- Cyhoeddi ein cyfrifon blynyddol ac yn datgelu ein datganiadau ariannol wedi eu harchwilio yn llawn
 - Dangos ein hincwm a gwariant yn glir parthed pob un o bedair swyddogaeth yr Awdurdod
 - Cyhoeddi datganiad archwilydd yn sefydlu ein cydymffuriad â'r egwyddorion busnes hyn.
- 1.35 Ar y cyd â'r egwyddorion hyn, mae ein Bwrdd wedi sefydlu polisi cronfeydd.
- 1.36 Mae'r Awdurdod wedi cytuno i gadw cronfeydd o gyfanswm o dri mis o gostau gweithredu, sef tua £1 miliwn, ble mae'r gwahaniaeth rhwng y canlynol wedi ei nodi:
- Eifen gyfyngedig yn gysylltiedig i waith rheoleiddio a safonau
 - Eifen anghyfyngedig yn gysylltiedig i holl waith yr Awdurdod.
- 1.37 Y bwriad yw, gydag amser, bydd yr elfen gyfyngedig yn cyfateb i gyfanswm o ddau fis o gostau gweithredu.
- 1.38 Bydd lefel a lluniad ein cronfeydd yn cael eu hadrodd trwy ein Hadroddiad Blynyddol.
- 1.39 Bydd angen rhoi unrhyw arian a gymerir o'r cronfeydd yn ystod y flwyddyn yn ôl yn y flwyddyn neu flynyddoedd dilynol.

Datganiad y Prif Weithredwr

- 1.40 Mae'r Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau statudol yn ystod y flwyddyn a adolygir. Rydym wedi cyhoeddi adolygiadau o berfformiad chwech o'r naw o reolyddion statudol yn ystod y flwyddyn. Ym Mai 2018, fe gyhoeddodd ein hadolygiad *Lessons Learned* i ymdriniaeth yr NMC o bryderon am fydwagedd yn Ysbyty Cyffredinol Furness, yn Barrow-In-Furness. Rydym hefyd wedi gweithio'n agos gyda'r HCPC a Social Work England i oruchwylio sefydlu'r rheolydd newydd ar gyfer gweithwyr cymdeithasol yn Lloegr.
- 1.41 Hysbyswyd cyfanswm o 3,261 o benderfyniadau terfynol i ni gan y rheolyddion eleni. Gwnaeth yr Awdurdod 11 atgyfeiriad i'r Llys dan ein pwerau Adran 29. Mae'r nifer o gofrestrau achrededig rydym yn achredu wedi cynyddu o 24 i 26 ac rydym wedi parhau i weithio gyda'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol i roi'r rhaglen ar strwythur ariannol sicr.
- 1.42 Ymgynghorodd y Llywodraeth ar ddiwygio rheoleiddiol tuag at ddiwedd 2017 ac fe wnaethom gyfraniad arwyddocaol i gefndir y cynigion hynny gyda'n cyhoeddiad *Right-touch reform*. Disgwylwn i'r Llywodraeth gyhoeddi ei ymateb i'r ymgynghoriad yn ystod 2019/20.
- 1.43 Eleni rydym wedi ymgynghori ar, ac yna cyhoeddi, ein Safonau Rheoleiddio Da. Rydym wedi dechrau gwaith ar weithredu'r safonau hyn, gan ymgysylltu'n ofalus gyda'r rheolyddion.
- 1.44 Mae ein hymroddiad i ymchwil a dysgu wedi parhau gyda'n cynhadledd academaidd flynyddol, cynhadledd rhanddeiliaid Cymru a chynhadledd Cofrestrau Achrededig yn cael cefnogaeth dda gan siaradwyr o a chyfranogwyr o safon. Denodd ein chweched cynhadledd academaidd siaradwyr a chyfranogwyr o bob rhan o'r Deyrnas Unedig a thu hwnt. Mae yna gydweithrediad da rhwng rheolyddion a sefydliadau academaidd sy'n datblygu sylfaen dystiolaeth gadarn ar gyfer rheoleiddio.
- 1.45 Rydym wedi parhau i ddatblygu ein perthynas ryngwladol ac wedi cyfrannu i'r gynhadledd CLEAR yn Philadelphia a'r gynhadledd IAMRA yn Dubai. Rydym wedi darparu cyngor i'r College of Dental Surgeons yn British Columbia. Cynhaliom adolygiad perfformiad o swyddogaethau cwynion, ymchwilio a disgyblu'r Saskatchewan Registered Nurses Association hefyd. Mae ein henw da yn rhyngwladol, fel y gwelir o'r nifer fawr o geisiadau am gyngor a chyfarfodydd a dderbyniwn, yn arwyddocaol ac yn tyfu.
- 1.46 Mae ansawdd ein gwaith yn deillio o ansawdd ein staff. Yn Nhachwedd 2018, cyflawnom arolwg staff i nodi beth mae'r Awdurdod yn ei wneud yn dda a ble allwn ni wella. Rydym eisoes wedi gwneud nifer o newidiadau ac mae gwelliannau pellach ar y gweill ar gyfer 2019/20.
- 1.47 Fel Prif Weithredwr, rwy'n hyderus fod yr Awdurdod yn perfformio'n dda; mae'n cynnal yr ansawdd uchel o'i allbynnau ac yn gweithio o fewn ei egwyddorion busnes a chyllideb. Mae'r cyfarwyddwyr yn cymryd cyfrifoldeb personol am eu cyllidebau ac am y risgiau yn cynnwys cyfleoedd sy'n gysylltiedig gyda'u meysydd gwaith, sy'n cael eu hadolygu'n rheolaidd gan grŵp y cyfarwyddwyr a'i oruchwylio gan y Pwyllgor Archwilio a Risg, y Pwyllgor Craffu a'r Bwrdd.

Dangosyddion perfformiad allweddol

- 1.48 Mae'r adran hon yn esbonio sut ydym yn mesur perfformiad. Yn ein cynllun busnes blynyddol, fe gyflwynom amrywiol ddangosyddion perfformiad allweddol (KPIs) ar gyfer ein gwaith. Rydym yn eu hadolygu yn rhan o raglen waith y grŵp

cyfarwyddwyr. Rydym yn eu trafod gyda swyddogion yn yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r gweinyddiaethau yn yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon yn ein cyfarfodydd - rhannu gwybodaeth cyfnodol.

1.49 Cyflwynir ein perfformiad yn erbyn y KPIs hynny sydd fwyaf tebygol o fod o ddiddordeb i'r cyhoedd yn ystod 2018/19 isod:

Maes Gwaith	Dangosyddion perfformiad allweddol	Perfformiad
Penderfyniadau adran 29	Ystyried 100% o benderfyniadau perthnasol o fewn y dyddiad cau statudol	100% 3261/3261
Pryderon y cyhoedd am Gyrrff Rheoleiddio	Cydnabod 100% o bryderon o fewn pum niwrnod gwaith	97% 350/360
Cyllid	I dalu anfonebau diamheuol: 60% o fewn pum niwrnod 100% o fewn 10 niwrnod Amrywiad incwm / gwariant a gyllidwyd yn llai na 5% (ac eithrio Adran 29 sydd tu hwnt i'n rheolaeth) Cyfradd gwall taliad yn llai na 3% Cyfradd archebion prynu hwyr yn llai na 10%	83% 582/701 100% 701/701 7.4% £315/4,252 0.29% 2/701 8.51% 33/388
AD	Salwch staff yn ddim mwy na 2% Trosiant staff i fod yn llai na 10% Proses recriwtio cyfartalog yn llai nag 16 wythnos	4% 390/9738 ⁶ 14% 6/42 10 wythnos
TGCh	Cau 85% o alwadau i'r ddesg gymorth o fewn 1 niwrnod Diffyg argaeledd y system yn is na 10 awr	86% 432/505 12 awr ⁷
Diogelwch gwybodaeth	Dim achosion wedi eu hadrodd i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth	0
Ceisiadau gwybodaeth (FOI / SAR / EIR)	Delio â phob (100%) Cais Gwrthrych am Wybodaeth o fewn dyddiadau cau statudol Delio â phob (100%) cais Deddf Rhyddid Gwybodaeth o fewn dyddiadau cau statudol	90% 9/10 100% 29/29
Archwiliad – allanol	Derbyn barn ddiamed ar gyfer cyfrifon	Derbyniwyd

⁶ Mae tri aelod o staff wedi bod ar absenoldeb salwch hirdymor (a ddiffinnir fel mwy na chwe wythnos i gyd) am gyfanswm o 250 niwrnod. Ac eithrio'r absenoldeb hwn, mae'r cyfanswm absenoldeb salwch blynyddol yn 1.4%

⁷ Mae'r amser di-fynd hwn yn ymwneud â dau ddigwyddiad, un ohonynt nad oedd modd ei osgoi.

Archwiliad – mewnol	Cwblhau 100% o adolygiadau a gynlluniwyd o fewn y flwyddyn ariannol honno	100% 6/6
Cwynion	Cydnabod 100% o gwynion ymhen pum niwrnod Cwblhau ymateb i bob cwyn o fewn 28 niwrnod	100% 7/7 100% 7/7
Iechyd a diogelwch	Dim digwyddiadau yn achosi niwed wedi eu hadrodd	0
Cofrestrau Achrededig	90% o gofrestrau achrededig yn ymgeisio i barhau achrediad. Bodlonir amserlenni: Ceisiadau yn dod gerbron y Panel o fewn 21 niwrnod i dderbyn yr holl wybodaeth / dogfennaeth ofynnol Cyhoeddir canlyniadau ceisiadau adnewyddu erbyn y dyddiad achredu Cyhoeddi hysbysiadau yn cynghori am yr angen i ymgeisio am adnewyddiad 12 wythnos cyn i'r achrediad ddarfod	100% 24/24 100% 2/2 42% 10/24 ⁸ 96% 23/24 ⁹

Dadansoddiad o berfformiad

- 1.50 Fel y dengys yr adroddiad hwn, rydym wedi parhau i ffocysu ar ddiogelu'r cyhoedd, gwella rheoleiddio proffesiynol a chofrestru a chyflawniad effeithiol o'n holl swyddogaethau statudol. Rydym wedi gweithio'n galed i sicrhau ein bod wedi cynnal safon ein perfformiad.
- 1.51 Mae swm y gwaith a gyflawnir gan staff wedi parhau i fod yn uchel. Rydym yn gwerthfawrogi'r gefnogaeth a chydweithrediad yr ydym wedi derbyn gan y cyrff rheoleiddiol, yn arbennig eu cydweithrediad gyda'r cylch cynllunio busnes a'r ymgynghoriad ffioedd.
- 1.52 Mae'r rhaglen cofrestrau achrededig yn gwbl integredig i'n cynlluniau gwaith, llywodraethu a rheoli ariannol. Gyda 26 o gofrestrau wedi eu hachredu yn cwmpasu

⁸ Mewn rhai achosion ble nad yw'r KPI wedi ei fodloni, mae hyn wedi bod oherwydd ffactorau mewnol fel pwysau o lwyth gwaith. Mewn achosion eraill, roedd ffactorau lliniarol allanol, er enghraifft ble roedd angen adolygiad targedig neu ymweliad safle, ac roedd hyn yn ymestyn yr amser oedd angen i gwblhau'r adolygiad, neu roedd oedi o ran cael yr wybodaeth ofynnol gan y cofrestrau.

⁹ Mewn un achos, cafodd y KPI ei fethu o un wythnos, felly anfonwyd yr hysbysiad 11 wythnos cyn roedd yr achrediad i fod i ddarfod.

87,472 o ymarferwyr, mae'n gyfraniad gwerthfawr i ansawdd a dewis mewn iechyd a gofal.

- 1.53 Mae ein gwaith polisi a'n rhaglen ymchwil yn parhau i dyfu dan ein dylanwad.
- 1.54 Rydym yn ymroddedig i arfer gorau mewn llywodraeth a gweithrediadau a rheolaeth ariannol. Rydym wedi parhau i ffocysu'r swyddogaeth hon i ddarparu gwasanaeth cwsmeriaid a chefnogaeth gydwethredol hyd yn oed gwell i'r swyddfeydd blaen.

Gwaith rheoleiddio a gosod safonau

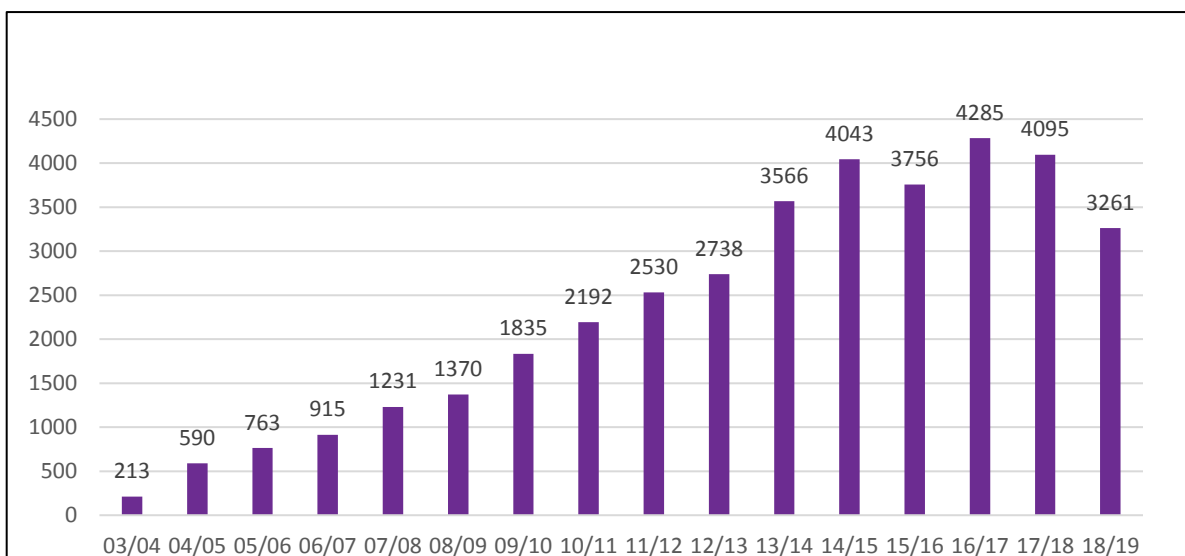
Adran 29

- 1.55 Dan Adran 29 Deddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, gallwn gyfeirio penderfyniadau terfynol addasrwydd i ymarfer a wneir gan y naw corff rheoleiddio at y Llys (gan fod atgyfeiriad gennym yn cael ei ystyried fel apêl gan y Llys) os byddwn yn ystyried nad yw'r penderfyniad yn ddigonol i ddiogelu'r cyhoedd.
- 1.56 Eleni rydym wedi gweld lleihad o 20% yn y nifer o benderfyniadau achosion addasrwydd i ymarfer gan y rheolyddion, o 4,095 yn 2017/18 i 3,261 yn 2018/19. Gellir esbonio'r lleihad yn y niferoedd yn gyfan gwbl oherwydd lleihad arwyddocaol yn y nifer o wrandawiadau yn yr NMC. Rydym yn deall bod hyn ymwneud â gweithredu gan yr NMC i ddelio ag ôl-groniad o achosion mewn blynyddoedd blaenorol a bod yr NMC yn disgwyl i'r niferoedd barhau'n gymharol sefydlog yn y dyfodol.
- 1.57 Roedd mwyafrif y penderfyniadau a adolygwyd gennym (52%) yn benderfyniadau panel yr NMC.
- 1.58 O'r 3,261 o achosion a dderbyniom yn 2018/19, cafodd 88% (2,858) eu cau heb fod angen rhagor o wybodaeth, (er bod y penderfyniad eto i'w wneud mewn 92 o achosion). Fodd bynnag, roedd 645 o'r achosion hyn wedi arwain at y rheolydd yn dileu enw'r cofrestrwydd oddi ar ei gofrestr, neu ei atal am gyfnod amhenodol, ac felly nid oedd yn codi unrhyw bryderon am ddiogelu'r cyhoedd ac nid oedd angen ymyrraeth gan yr Awdurdod. Yn y flwyddyn hon hefyd, fe adolygodd yr Awdurdod ei ymagwedd tuag at archwiliad yr achosion hyn ac nid yw bellach yn edrych ar achosion ble mae'r panel adolygu wedi cyflwyno gwaharddiad pellach. Dan yr ymagwedd hon, cafodd 129 o achosion eu cau.
- 1.59 Yn ystod 2018/19, gofynnem am ragor o wybodaeth a chynnal adolygiadau achos manwl mewn 141 o achosion. I gymharu, fe gyflawnem 265 adolygiad achos manwl yn 2017/18. Mae'r Awdurdod wedi gwahodd cwnsler allanol i gyflawni archwiliad o achosion a gafodd eu cau heb gyflawni adolygiad achos manwl a bydd yn defnyddio'r casgliadau hyn i sicrhau bod ei archwiliad o achosion yn parhau i fod yn drwyadl.
- 1.60 Yn ystod 2018/19, fe ystyriom 21 penderfyniad panel mewn cyfarfodydd achos ffurfiol. Roedd pob un o'r rhain yn gyfarfodydd achosion 'Adran 29'. Ni chynhaliwyd unrhyw gyfarfodydd achos i ystyried a ddylid ymuno ag apeliadau GMC ('cyfarfodydd Adran 40B'). I gymharu, yn 2017/18, cynhaliom 35 o gyfarfodydd, gyda 31 yn gyfarfodydd 'Adran 29' a phedwar yn gyfarfodydd 'Adran 40B'.
- 1.61 Cyfeiriom 11 achos i'r Llys dan ein hawdurdodaeth Adran 29 (saith yn 2017/18). Fe wnaethom dynnu un achos yn ôl o'r Llys wedi ei gyfeirio yn 2017/18. Cynhaliwyd ein hapeliadau mewn pedwar achos a gyfeiriwyd o fewn y flwyddyn ariannol hon trwy Orchymyn Cydsyniad, ac rydym yn aros am ddyfarniad ar un

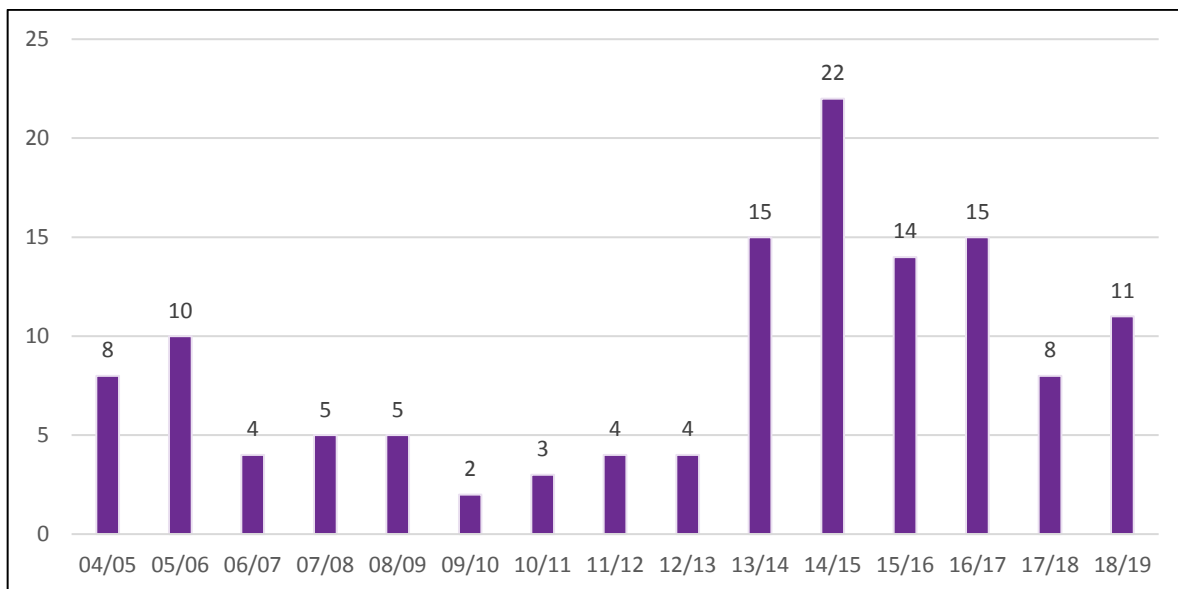
achos. Mae'r chwe achos sy'n weddill wedi eu rhestru ar gyfer gwrandawriad yn ystod blwyddyn ariannol 2019/20 a bydd y canlyniad yn cael ei adrodd yn adroddiad blynyddol flwyddyn nesaf. I gymharu, fe gyfeiriom wyth achos i'r Llys yn 2017/18.

- 1.62 Yn bob un o'r achosion sy'n weddill a ystyriom mewn cyfarfodydd achos ffurfiol ond ble penderfynom beidio cyfeirio at y Llys, fe nodom bwyntiau dysgu i'w porthi yn ôl i'r rheolyddion.
- 1.63 Er ein bod wedi gweld lleihad yn y nifer o achosion a adolygwyd yn 2018/19, rydym wedi gweld cynnydd yn y canran o achosion a gyfeirir i'r Llys (i fyny o 0.2 y cant o gymharu â 0.34%) wrth gymharu â'r flwyddyn flaenorol (gweler tabl 3).
- 1.64 O'r 11 atgyfeiriad i'r Llys a wnaethom yn 2018/19, roedd chwech yn ymwneud â phenderfyniadau gan Banel Addasrwydd i Ymarfer yn yr NMC, dau yn ymwneud â phenderfyniadau a wnaethpwyd gan banel yr HCPC, dau yn ymwneud â phenderfyniadau panel y GMC; ac un yn ymwneud â phenderfyniad panel y GDC.
- 1.65 Mae'r gyfran gymharol uchel o benderfyniadau panel yr NMC sydd wedi eu cyfeirio at y Llys gennym yn adlewyrchu'n rhannol y ffaith bod 52% o holl benderfyniadau'r panel a dderbyniwn gan yr NMC.

Tabl 2 Nifer o achosion addasrwydd i ymarfer a adolygwyd yn flynyddol

Tabl 3 – Nifer o achosion a gyfeiriwyd at y Llys yn flynyddol

Tabl 4 – Cynnydd achosion a gyfeiriwyd at y Llys

Rheoleiddiwr	Nifer o benderfyniad a gyfeiriwyd at y Llys dan Adran 29 Deddf 2002	Canlyniad
NMC	Chwech	<p>Cafodd pedwar achos eu setlo trwy Orchymyn Cydsyniad. Cafodd penderfyniad y panel ei ddileu ym mhob achos.</p> <p>Mewn un achos, cyflwynwyd cosb o naw mis o waharddiad gydag adolygiad yn hytrach na'r gwaharddiad gwreiddiol heb orchymyn gwrandawriad adolygiad, a sefydlwyd y sylfaen y dylai'r panel adolygu ddefnyddio i ystyried diffyg presennol.</p> <p>Mewn dau achos, cafodd y penderfyniad ei ddirymu a cyflwynwyd gorchymyn dileu.</p>

		<p>Mewn achos arall, cafodd rhybudd tair blynedd ei ddisodli gan orchymyn gwaharddiad chwe mis, i'w adolygu gan yr NMC.</p> <p>Mae un gwrandawriad yn dal i fynd a bydd yn cael ei gwblhau yn ystod 2019/20 ac yn yr achos arall rydym yn aros am ddyfarniad.</p>
GDC	Un	Mae'r achos hwn yn parhau a bydd yn cael ei gwblhau yn ystod 2019/20.
GMC	Dau	Mae'r achosion hyn yn parhau a byddant yn cael eu cwblhau yn ystod 2019/20.
HCPC	Dau	Mae'r achosion hyn yn parhau a byddant yn cael eu cwblhau yn ystod 2019/20.

Yr achos Bawa-Garba

- 1.66 Yn Nhachwedd 2017, caniatodd yr Uchel Lys apêl gan y GMC mewn achos yn ymwneud â Dr Bawa-Garba oedd wedi ei cholffarnu o ddynladdiad drwy esgeuluster difrifol. Mewn achosion addasrwydd i ymarfer dilynol, roedd yr MPTS wedi cyflwyno gwaharddiad am 12 mis gydag adolygiad. Dadleuodd y GMC nad oedd y gosb hon yn ddigonol i ddiogelu'r cyhoedd. Cytunodd yr Uchel Lys a chyflwyno cosb o ddileu. Apeliodd Dr Bawa-Garba y penderfyniad hwnnw.
- 1.67 Gwnaeth y Llys Apêl wrthdroi penderfyniad yr Uchel Lys ac ailsefydlu'r gwaharddiad gwreiddiol. Cynrychiolwyd yr Awdurdod yn yr apêl fel parti â diddordeb oherwydd ein bod yn ystyried bod potensial i'r penderfyniad gael goblygiadau ar brosesau rheolyddion gofal iechyd eraill. Ni wnaeth yr Awdurdod fynegi barn ar rinweddau'r achos, ond dyfynnwyd ei gyflwyniadau gan y Llys.
- 1.68 Gwahoddodd yr Ysgrifennydd Gwladol dros lechyd a Gofal Cymdeithasol Syr Norman Williams i gyflawni adolygiad o ddynladdiad drwy esgeuluster difrifol mewn gofal iechyd. Cyfrannodd yr Awdurdod i'r adolygiad hwnnw a chyflwyno tystiolaeth. Rhoddodd dystiolaeth hefyd ar y pwnc i'r Pwyllgor Dethol ar lechyd.

Allgymorth

- 1.69 Mae'r Awdurdod yn awyddus i ddarparu cefnogaeth ac arbenigedd i'r rhai sy'n ymwneud ag achosion Addasrwydd i Ymarfer. Mae ein tîm wedi darparu

cyflwyniadau i'r HCPC a PSNI ac mewn cynadleddau yn Llundain a Dulyn. Cynhaliwyd cynhadledd i Gadeiryddion paneli Addaswydd i Ymarfer ym Mawrth 2019 gyda dros 90 o bobl yn mynychu, yn cynnwys cynrychiolwyr o'r rheolyddion.

Adolygiad perfformiad

- 1.70 Mae gennym ddyletswydd statudol i adrodd yn flynyddol ar berfformiad y rheolyddion o ran cyflawni eu dyletswydd i ddiogelu'r cyhoedd. Rydym yn gwneud hyn trwy asesu eu perfformiad yn erbyn set o safonau a gytunwyd (y Safonau Rheoleiddio Da). Rydym yn adolygu pob rheolydd yn unigol yn ystod y flwyddyn, gan gychwyn yn Ionawr, gan gyhoeddi ein hadroddiadau pan fydd yr adolygiad wedi ei gwblhau. Yn ystod y flwyddyn ariannol, cyhoeddom adroddiadau ar gyfer chwech o'r naw rheolydd. Roedd dau o'r adroddiadau hyn o'r cylch adolygiad perfformiad a gychwynnodd yn Ionawr 2017. Caiff yr adroddiadau sy'n weddill eu cyhoeddi yn gynnar yn 2019/20. Fe archwiliom amrywiol agweddau o brosesau addaswydd i ymarfer pump o reolyddion yn ystod y flwyddyn, yn cynnwys edrych ar sut mae'r rheolyddion yn defnyddio rhai o'u pwerau newydd. Roedd themâu cyffredin a welsom a'u porthi yn ôl i reolyddion yn cynnwys pwysigrwydd casglu ac ystyried yr holl dystiolaeth berthnasol yn briodol, a chynnal asesiadau risg rheolaidd a chadarn.
- 1.71 O'r adroddiadau hynny a gyhoeddwyd yn ystod y flwyddyn ariannol o gylch adolygiadau 2018, roedd y Cyngor Ceiropractig Cyffredinol (GCC), y Cyngor Osteopathig Cyffredinol (GOsC) a'r Cyngor Fferyllol Cyffredinol (GPhC) wedi bodloni pob un o'r 24 o Safonau. Bodlonodd y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal (HCPC) 18 o'r 24 Safon. O'r ddau adroddiad ar gyfer cylch 2017 a gyhoeddwyd eleni, roedd y Cyngor Optegol Cyffredinol (GOC) wedi bodloni 22 o'r Safonau a'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC) wedi bodloni 23 o'r Safonau. Cychwynnom ar ein cylch nesaf o asesiadau adolygiadau perfformiad yn Ionawr 2019.
- 1.72 O ddiddordeb penodol i ni yn ddiweddar yw profiad y rhai sy'n codi pryderon am gofrestryddion gyda'r rheolyddion, a sut mae'r rheolyddion yn cyfathrebu gyda'r unigolion hyn. Rydym yn cydnabod bod y rhyngweithiadau hyn, yn ôl eu natur, yn sensitif ac y gallant fod yn anodd i'w rheoli. Fodd bynnag, fel yr amlinellwyd o fewn ein Hadolygiad *Lessons Learned* o'r NMC, rydym wedi nodi pryderon fod y dystiolaeth a ddarperir gan y cyhoedd sy'n nodi pryderon ddim yn derbyn sylw priodol ar bob achlysur, ac nad oedd unigolion oedd yn darparu'r dystiolaeth yn cael eu hysbysu bob tro. Fodd bynnag, mae ymateb yr NMC i'n Hadolygiad *Lessons Learned* yn galonogol, wedi iddynt ddatgan yn ddiweddar eu bwriad i gyflwyno mwy o drugaredd i'w brosesau addaswydd i ymarfer a chyflwyno ei Wasanaeth Cefnogaeth i'r Cyhoedd.
- 1.73 Yn rhan o'n proses o gasglu dystiolaeth ar gyfer y broses o adolygu perfformiad, rydym yn casglu data'n chwarterol, sy'n ein galluogi i nodi tueddiadau gydag amser ac mae wedi ein helpu i fanylu ar feysydd o berfformiad y rheolyddion. Mae'r set data wedi ein galluogi i gael gwell dealltwriaeth o gryfderau a gwendidau ac wedi ein galluogi i nodi pryderon.
- 1.74 Rydym wedi nodi nifer o eitemau o wybodaeth ystadegol sydd, yn ein barn ni, yn gymaryddion allweddol ar draws y Safonau Rheoleiddio Da, gan ddweud y byddwn yn adrodd yn rheolaidd ar yr eitemau hyn. O Ebrill 2018 ymlaen, buom yn diweddarau'r set data chwarterol a gasglwn a'r arweiniad a ddarparwn ar gwblhau hyn ar gyfer rheolyddion, a credwn fod hyn yn ein galluogi i gasglu gwybodaeth sy'n darparu adlewyrchiad mwy cywir o berfformiad rheolydd.

1.75 Isod ceir tabl sy'n amlinellu hyn ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2018-31 Mawrth 2019. Nid yw'r wybodaeth hon wedi ei harchwilio gennym.

Data ar gyfer 1 Ebrill 2018 i 31 Mawrth 2019	GCC	GDC	GMC	GOC	GOsC	GPhC	HCP C	NMC	PSN I
Nifer o gofrestryddion	3,284	112,670	299,652	31,068, yn cynnwys 2,669 o gyrff corfforaethol a 5,514 o fyfyrwyr	5,334	93,989, yn cynnwys 14,314 eiddo	369,139	698,237	2,590
Nifer o geisiadau cofrestru cychwynnol newydd a dderbyniwyd	149	8,538	18,237	2,780	259	4,404	23,320	30,623	197
Nifer o apelïadau cofrestru a gwblhawyd ble na chyflwynwyd gwybodaeth newydd, ac a ategwyd.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Canolrif amser (mewn dyddiau) a gymerwyd i broses ceisiadau cofrestru cychwynnol ar gyfer:									
• Graddedigion y Deyrnas Unedig	1	8	1	5	2	Fferyllwyr = 0 Technegydd Fferyllfa = 0	7	0	2
• Graddedigion Rhyngwladol nad ydynt o'r UE	1	62	16	4.5	17	Fferyllwyr = 0 Technegydd Fferyllfa = 0	50	1	2
• Graddedigion yr UE	1	38	24	1	64	Fferyllwyr = 0 Technegydd Fferyllfa = 0.1	52	0	2
Ffi dargadw flynyddol	£750 (blwyddyn 1) £800 (blwyddyn 2 ymlaen)	£890 deinyddion £116 gweithwyr gofal deinyddol	£399	£360	£320 (blwyddyn 1) £430 (blwyddyn 2) £570 (blwyddyn 3 ymlaen)	£250 fferyllwyr £118 technegwyr fferyllfa £241 eiddo	£90	£120	£398
Amser a gymer (mewn wythnosau) o dderbyn cwyn cyntaf i benderfyniad y pwyllgor archwilio terfynol:									
• Canolrif amser i ddod i gasgliad	30	48	30.1	51	20	49.1	61	45	24
• Achos hiraf i ddod i gasgliad	79	268	370.4	183	241	207.0	245	315	42
• Achos cyflymaf i ddod i gasgliad	11	7	0.7	10	7	7.1	18	12	12
Amser o dderbyn cwyn cyntaf (mewn wythnosau) i benderfyniad gwrandawriad addasrwydd i ymarfer terfynol:									
• Canolrif amser i ddod i gasgliad	53	94	80.0	112	59	93.7	102	80	40
• Achos hiraf i ddod i gasgliad	143	278	674.4	262	149	252.1	320	335	40
• Achos cyflymaf i ddod i gasgliad	37	37	15.9	46	22	42.7	42	25	40

Yr amser canolrif (mewn wythnosau) o dderbyn cwyn i benderfyniad gorchymyn dros dro, ac o dderbyn gwybodaeth yn dynodi angen am orchymyn dros dro i benderfyniad gorchymyn dros dro:										
• Derbyn cwyn	21	20	9.1	16	5	19.9	15.5	3.9	0	
• Derbyn gwybodaeth	6	3	2.6	3	3	2.9	4	Amh ¹⁰	0	
Nifer o apeliadau unigolion cofrestredig/Awdurdod yn erbyn penderfyniadau terfynol addasrwydd i ymarfer:										
• Apeliadau unigolion cofrestredig	0	5	26	0	2	3	7	22	0	
• Apeliadau gan yr Awdurdod	0	0	2	0	0	0	2	6	0	
Nifer o doriadau data a adroddir i'r Comisiynydd Gwybodaeth	0	4	0	0	1	0	0	5	0	
Nifer o geisiadau adolygiadau barnwrol llwyddiannus	0	1	5	0	0	0	0	0	0	

1.76 Mae amrywiaethau yn y data perfformiad ystadegol ar gyfer y gwahanol reolyddion yn adlewyrchu maint eu cofrestrau, eu cyfyngiadau deddfwriaethol a'r gwahanol amgylcheddau maent yn gweithio ynddynt. Er enghraifft, mae gan reolyddion wahanol reolau statudol yn llywodraethu eu prosesau a gallai hyn effeithio ar faint o amser mae'n ei gymryd i ddelio gydag achosion unigol. Rydym yn cydnabod y gall rheolyddion gyda llwyth achosion llai ganfod bod eu perfformiad cyffredinol wedi ei sgiwio gan ambell i achos hir na ellir eu hosgoi neu hyd yn oed rai byr iawn. Mae hyn yn rheswm pam nad ydym yn defnyddio data ystadegol yn unig i helpu ein dealltwriaeth o berfformiad.

1.77 Yn 2017 fe ddechreuom ein hadolygiad o'r Safonau Rheoleiddio Da, sydd wedi bod yn weithredol ers 2010, trwy edrych ar wahanol fodelau posibl ar gyfer y Safonau. Yn dilyn dau ymgynghoriad, y cyntaf ym Mehefin 2017 a'r ail ym Mehefin 2018, cafodd ein Safonau diwygiedig eu cymeradwyo gan ein Bwrdd yn Nhachwedd 2018. Rydym wedi rhesymoli'r Safonau, gan eu lleihau mewn nifer o 24 i 18, eu newid i fod yn canolbwyntio'n fwy ar ddeilliannau, a chyflwyno pump o Safonau Cyffredinol newydd yn cwmpasu meysydd fel rheolyddion yn delio â phryderon amdanynt eu hunain, gweithio gyda rhanddeiliaid perthnasol i nodi a rheoli risgiau i'r cyhoedd, a chydaddoldeb ac amrywiaeth. Rydym wedi datblygu fframwaith tystiolaeth i gyd-fynd ar gyfer y Safonau newydd, a fydd yn cael ei brofi yn ystod 2019, gyda gweithrediad llawn o'r Safonau newydd o ddechrau'r cylch adolygiad perfformiad nesaf o Ionawr 2020.

Materion eraill

1.78 Yn dilyn achos hanesyddol proffil uchel ynghylch rhywun oedd wedi sicrhau cofrestriad dwy dwyll fel meddyg trwy ffugio cymwysterau, ceisiom ragor o wybodaeth gan y rheolyddion ynghylch sut oeddynt yn sicrhau dilysrwydd cymwysterau ymgeiswyr. Roedd yr wybodaeth a ddarparwyd yn arddangos bod y

¹⁰ Nid yw'r NMC yn casglu'r data yma ar hyn o bryd.

mwyafrif o reolyddion wedi adolygu ei prosesau ac yn hyderus o'r rhain. Roedd y prosesau hyn wedi naill ai datblygu ymhellach o'r rhai a ddefnyddiwyd wrth gofrestru'r unigolyn hwn neu wedi eu hadrodd i fod yn gadarn fel arall ac yn sicrhau y byddai risg o achos o'r fath yn digwydd yn finimol. Rhoddodd lleiafrif o reolyddion ymroddiad i gyflawni adolygiadau manwl o'u prosesau i ddarparu hyder yn y rhain.

- 1.79 Roeddem hefyd yn ymwybodol o bryderon y byddai Brexit 'heb gytundeb' yn cael effeithiau arwyddocaol ar y rheolyddion ac fe ysgrifennom atynt yn Ionawr 2019 i ddeall eu parodrwydd ar gyfer hyn. Roedd yn amlwg bod y rheolyddion wedi cymryd camau i ystyried y goblygiadau iddynt.

Adolygiad o'r NMC

- 1.80 Ym Mawrth 2017, gofynnodd yr Ysgrifennydd Gwladol dros lechyd i ni adolygu o ymdriniaeth yr NMC o bryderon am fydwragedd yn Ysbyty Cyffredinol Furness, Morecambe Bay. Dechreuom ein hadolygiad yng Ngorffennaf 2017 a chyhoeddi'r adroddiad ym Mai 2018. Nododd yr adroddiad rhai pryderon arwyddocaol ynghylch sut mae'r NMC wedi delio gyda'r pryderon ac, yn benodol, ei ymagwedd bresennol i ddelio gyda chleifion a theuluoedd a'u tystiolaeth, ac ynghylch ei ymagwedd tuag at dryloywder. Fe nodom i'r NMC weithredu'n brydlon i baratoi cynllun er mwyn taclo ein pryderon a byddwn yn monitro ei waith ar hyn. Goruchwyliodd ein Bwrdd ein rôl yn yr ymarfer hwn.

Craffu ar brosesau penodiadau cynghorau'r rheolyddion

- 1.81 Rydym yn cynorthwyo'r Cyfrin Gyngor gyda phenodiadau i gynghorau'r cyrff rheoleiddiol (ac eithrio PSNI). Rydym yn darparu cyngor i'r Cyfrin Gyngor parthed unrhyw gystadleuaeth agored am brosesau penodiadau ac ailbenodiadau ac, os yw'r Cyfrin Gyngor yn gofyn am hynny, parthed unrhyw agwedd arall o swyddogaeth apwyntiadau'r Cyfrin Gyngor.
- 1.82 Yn 2018/19, darparom gyngor i'r Cyfrin Gyngor parthed 12 o brosesau gyda o leiaf un yn cael ei redeg gan bob un o'r wyth rheolydd. Roedd chwech o'r prosesau hyn yn ymwneud â phenodiadau trwy gystadleuaeth agored, yn cwmpasu 11 o swyddi gan gynnwys rolau fel cadeiryddion cyngor. Roedd y chwe phroses arall yn ymwneud ag ailbenodiadau, yn cwmpasu 13 o swyddi, hefyd yn cynnwys rôl un cadeirydd. Fe gynghorom y Cyfrin Gyngor y gallai fod yn hyderus o'r holl brosesau hyn.
- 1.83 Rydym yn parhau i nodi meysydd i'w gwella ac enghreifftiau o ymarfer da, ac rydym wedi rhannu hyn gyda'r rheolyddion trwy gydol y flwyddyn. Cynhalion seminar brysur gyda'r cyrff rheoleiddio yng Ngorffennaf 2018 gyda Phennaeth y Cyfrin Gyngor hefyd yn bresennol. Ystyriodd y seminar amrediad o bynciau yn cynnwys rheolaeth y rheolyddion o wrthdaro buddiannau ac ymarfer da parthed ystyriaethau amrywiaeth. Roedd adborth gan y rheolyddion yn bositif ac fe wnaethom ymroi i ailadrodd y digwyddiad yn rheolaidd.
- 1.84 Ym Mawrth 2019 cyhoeddom ein canllaw diwygiedig *Good practice in making council appointments*. Roedd ein hadolygiadau yn ymgorffori yr hyn rydym wedi ei ddysgu o'n craffu o brosesau'r rheolyddion ac o'n seminar.

Prosiectau polisi ac ymchwil

- 1.85 Rydym yn gwneud amrywiaeth o waith i helpu sicrhau bod rheoleiddio yn diogelu'r cyhoedd yn effeithlon. Mae hyn yn cynnwys cyflawni ymchwil a chyhoeddi cyngor polisi ac edrych i'r dyfodol, i ragweld newid a sicrhau fod rheoleiddio yn parhau i fod

- yn ystwyth. Rydym yn annog cydweithrediad rhwng y rheolyddion a oruchwyliwr gennym ac academyddion i ysgogi ymchwil, dysgu a gwelliant. Ein hamcan yw sicrhau fod rheoleiddio a chofrestru yn seiliedig ar dystiolaeth o beth sy'n gweithio fel bod y rheolyddion yn effeithiol.
- 1.86 Rydym wedi parhau i weithio i adeiladu ein perthnasau gydag academyddion ac ymchwilwyr. Mae gennym 130 o bobl ar ein rhestr o academyddion ac ymchwilwyr gyda diddordeb mewn rheoleiddio, neu y mae eu gwaith yn ymddangos i ni i fod yn berthnasol i wella rheoleiddio. Ar 7-8 Mawrth 2019 cynhaliom ein chweched cynhadledd academaidd ac ymchwil ar thema 'beth yw rheolydd da'. Ein cydweithredwr academaidd ar gyfer y digwyddiad eleni oedd yr Athro Deborah Bowman, Athro Biofoeseg, Moeseg Clinigol a Chyfraith Meddygol, St George's, Prifysgol Llundain. Mae'r digwyddiad yn parhau i fod yn boblogaidd; mynychodd dros 110 o bobl yn cynnwys o sefydliadau academaidd, rheolyddion, cofrestrau achrededig, sefydliadau ymchwil, cyrff proffesiynol, ymgynghorwyr yn gweithio yn y maes hwn, swyddogion llywodraeth, clinigwyr a chwmnïau cyfreithiol. Roedd mynychwyr yn cynnwys pob o bedair gwlad y Deyrnas Unedig, Iwerddon, Gwlad Belg, yr Iseldiroedd, Canada ac Awstralia. Cafwyd 45 cyflwyniad ar ymchwil ar wahanol agweddau o'r thema.
- 1.87 Fe hyrwyddom drafodaeth a dadl yn y sector. Yn Chwefror 2019, trefnom ddigwyddiad mewn partneriaeth gyda Llywodraeth Cymru ar reoleiddio a'r cydestun Cymreig yn Stadiwm Principality, Caerdydd. Roedd 65 o fynychwyr yn bresennol o'r rheolyddion, cyrff proffesiynol, elusennau, addysgwyr, cyrff cleifion a byrddau iechyd, gydag anerchiad agoriadol gan y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Roedd trafodaethau yn cynnwys datblygiadau mewn addysg a hyfforddiant, rheoleiddio gofal cymdeithasol, diwygio rheoleiddio, rôl cleifion wrth hyrwyddo gofal diogel, rôl cofrestrau achrededig a'r dyletswydd gonestrwydd.
- 1.88 Fe wnaethom barhau i archwilio ac adeiladu ar ein gwaith ar reoleiddio cyffyrddiad cywir. Ym Medi 2018 fe gyhoeddodd *Right-touch regulation in practice: international perspectives*, gyda chydweithwyr o bob cwr o'r byd yn cyfrannu traethodau byr ar eu profiadau o weithredu ymagwedd cyffyrddiad cywir. Rhannwyd profiadau o Columbia Brydeinig, Ontario, Iwerddon, Seland Newydd, Awstralia a'r Deyrnas Unedig. Fe wnaethom hefyd barhau i adeiladu ein theori o feddwl cyffyrddiad cywir, gan gomisiynu ymchwil defnyddwyr gyda chleifion a'r cyhoedd i archwilio eu dealltwriaeth o'u rôl yn eu diogelwch. Cyhoeddwyd adroddiad o'r gwaith hwn ym Mai 2019.
- 1.89 *Right-touch assurance* yw'r offeryn arloesol a ddatblygom ar gyfer asesu'r risg o niwed a gyflwynir gan wahanol alwedigaethau iechyd a gofal, ac rydym yn dal i hyrwyddo ei ddefnydd. Eleni, wedi comisiwn gan Health Education England, cyflawnom adolygiad o rôl y sonograffydd a gwneud argymhellion o ran y math mwyaf priodol o sicrwydd yn defnyddio ein hymagwedd cyffyrddiad cywir. Disgwyliwn gyhoeddi adroddiad ein hadolygiad yn 2019/20. Bwriadwn barhau i weithio i ddatblygu a manylu ar ein methodoleg sicrwydd cyffyrddiad cywir yn 2019/20.
- 1.90 Fe wnaethom ymateb i 28 ymgynghoriad cyhoeddus yn 2018/19. Fe wnaethom hefyd adolygu 12 ymgynghoriad pellach ble penderfynom beidio cyflwyno ymateb.
- 1.91 Yng Nghynhadledd Rheoleiddio Llywodraeth yr Alban eleni, fe gyfrannom at drafodaeth banel ar gefnogi gweithwyr proffesiynol i fynegi barn dan bwysau, a chyflwyno ar yr adroddiad a gyhoeddodd ar gyfer Llywodraeth yr Alban ar *Regulating na occupation in fewer than all four UK countries*. Fe gyfrannom i nifer o

gynadleddau yn cynnwys cynadleddau rheoleiddio rhyngwladol – IAMRA yn Dubai a CLEAR yn Philadelphia.

- 1.92 Ymhellach i waith a ariannom y llynedd gan yr Athro Rosalind Searle o Brifysgol Glasgow a'i chydweithwyr, *Bad apples? Bad barrels? Or bad cellars? Antecedents and processes of professional misconduct in UK Health and Social Care: Insights into sexual misconduct and dishonesty*, fe wnaethom ariannu darn pellach o waith yn dadansoddi sampl llai o achosion yn ymwneud â chamymddwyn rhywiol mewn mwy o fanylder. Disgwylwn gyhoeddi adroddiad y gwaith hwn yn 2019/20. Rydym hefyd wedi cyhoeddi *Sexual boundaries between health and care practitioners – where does the boundary lie? Bwriadwn gyflawni gwaith pellach i adolygu ein canllaw ar ffiniau rhywiol priodol.*
- 1.93 Yn Ionawr 2019 fe gyhoeddodd *Telling patients the truth when things go wrong*. Canfu'r adroddiad hwn bod rheolyddion wedi sicrhau cynnydd gyda mentrau i annog gonestrwydd, ond mae nifer o rwystrau i onestrwydd proffesiynol yn parhau yr un fath ag yr oeddynt yn ystod ein gwaith cynharach yn 2014. Mae'r casgliadau yn seiliedig ar ein grwpiau trafod gyda staff rheoleiddiol a phanelwyr addaswydd i ymarfer a gyflawnwyd gan Annie Sorbie, Darlithydd mewn Cyfraith a Moeseg Meddygol ym Mhrifysgol Caeredin, a holiaduron gan reolyddion a rhanddeiliaid ar draws iechyd a gofal.

Diwygio deddfwriaethol

- 1.94 Mae'r Awdurdod wedi bod yn gweithio gyda HCPC a'r rheolydd gwaith cymdeithasol newydd ar gyfer Lloegr, Social Work England (SWE) i weithio tuag ar drosiant esmwyth o gyfrifoldebau a sicrhau bod unrhyw risgiau diogelu'r cyhoedd yn cael eu rheoli'n briodol. Rydym hefyd yn eistedd ar Grŵp Cynghori Arbenigwyr Proffesiynol SWE sydd wedi darparu mewnbwn i ddatblygiad rheolau a safonau ar gyfer SWE cyn ymgynghoriad cyhoeddus.
- 1.95 Cyhoeddwyd yr ymgynghoriad pedair gwlad *Promoting professionalism, reforming regulation* gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Hydref 2017, gan redeg tan Ionawr 2018. Cyflwynodd yr Awdurdod ymateb manwl yn seiliedig ar y syniadau a sefydlom yn *Right-touch reform* yn Nhachwedd 2017. Wrth ysgrifennu hyn, nid oes dadansoddiad o'r ymatebion wedi ei gyhoeddi eto.
- 1.96 Rydym yn parhau i fod o'r farn fod diwygio'r sector yn fater angenrheidiol a brys. Mae trefniadau rheoleiddio diwygiedig yn angenrheidiol i gefnogi cyflawniad gwasanaethau iechyd a gofal yn y dyfodol mewn ffordd hyblyg ac arloesol. Rydym yn parhau i fod yn ymroddedig i waith parhaus i asesu a moderneiddio ein trefniadau rheoleiddiol.
- 1.97 Rydym wedi dwyn nifer o brosiectau ymlaen i gyfrannu i'r sylfaen o dystiolaeth ar gyfer diwygio addaswydd i ymarfer. Mae dau o'r rhain wedi eu dwyn ymlaen yn fewnol ac yn asesu arfer presennol parthed ymdriniaeth o achosion addaswydd i ymarfer yn y camau cynnar ac adolygiad o ddefnydd presennol o warediad cydsyniol ar waith. Fe wnaethom hefyd gomisiynu adolygiad o lenyddiaeth academaidd ar yr effaith ar benderfyniadau o wneud penderfyniadau yn breifat. Cyflawnwyd y gwaith hwn gan Dr Paul Sanderson, sy'n ymgynghorydd mewn rheoleiddio, Cydymaith Ymchwil yn Ysgol Fusnes Judge, Prifysgol Caergrawnt, ac Uwch Ddarlithydd mewn Astudiaethau Rheoleiddio ym Mhrifysgol Anglia Ruskin.

Cofrestrau Achrededig

- 1.98 Mae rhaglen cofrestrau achrededig yr Awdurdod yn parhau i ddenu cofrestrau newydd ac mae wedi ehangu i gwmpasu dros 87,000 o ymarferwyr o amrediad o broffesiynau gwahanol mewn iechyd a gofal cymdeithasol.
- 1.99 Mae cael eich achredu yn golygu fod sefydliad wedi ein bodloni ei fod yn cyflawni pob un o'n Safonau. Wedi ei achredu, gall y gofrestr a chofrestryddion ddefnyddio nod achredu'r Awdurdod (a welir isod) er mwyn gallu eu hadnabod yn hawdd.

accredited register

- 1.100 Cyflwynom fodel ffioedd wedi diweddarau ar gyfer 2018/19. Ar gyfer 2018/19, roedd y ffioedd ar gyfer y rhaglen yn £13,250 ar gyfer cais cychwynnol a ffi flynyddol o £10,000 plws £0.10 fesul cofrestrydd, ac fe benderfynodd ein Bwrdd y byddai'r ffioedd hyn yn codi'n flynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.
- 1.101 Rydym wedi achredu 26 o gofrestrau yn y rhaglen, yn cwmpasu 55 o alwedigaethau ac 87,000 o ymarferwyr. Adolygir yr achrediad yn flynyddol. Erbyn diwedd y flwyddyn ariannol, roeddem wedi achredu dwy gofrestr newydd ac wedi adnewyddu 21. Mae tri asesiad blynyddol wedi eu cario i'r flwyddyn ariannol nesaf.
- 1.102 Mae'r effaith ar gofrestrau sy'n cael eu hachredu yn glir. Mae pob cofrestr a achredwyd gennym wedi gorfod gwella ei ymarfer mewn un maes neu fwy i fodloni'r Safonau ar gyfer Cofrestrau Achrededig cyn sicrhau achrediad. Gall ein panel achredu gyhoeddi amodau, argymhellion, cyfarwyddiadau a phwyntiau dysgu¹¹ yn ystod yr achrediad cychwynnol ac mewn adolygiad blynyddol i wella ymarfer yn erbyn y Safonau. Rhaid bodloni amodau i gynnal achrediad.
- 1.103 Mae'r tabl isod yn dangos y rhestr lawn o gofrestrau achrededig, a'r holl amodau, argymhellion, pwyntiau dysgu a chyfarwyddiadau a cyhoeddwyd yn ystod y cais cychwynnol neu adnewyddiad blynyddol, ar 31 Mawrth 2019.

Cofrestr	Achredwyd ddiwethaf	Amodau	Argymhellion	Cyfarwyddiadau	Pwyntiau Dysgu
Academi Gwyddor Gofal Iechyd	18 Rhagfyr 2018	0	1	-	-
Cynghrair Ymarferwyr y Sector Preifat	1 Awst 2018	0	2	-	-
Cymdeithas Seicotherapyddion Plant	20 Mehefin 2018	0	4	-	-

¹¹ Mewn ymateb i adborth o gofrestrau achrededig, fe ddatblygom broses adolygiad blynyddol newydd a gweithredu hyn yn 2018/19. Yn rhan o hyn, cafodd canlyniadau adolygu posibl eu diwygio. Ble mae deilliannau wedi cynnwys amodau, cyfarwyddiadau a phwyntiau dysgu yn flaenorol, dan y broses adnewyddu flynyddol newydd mae deilliannau yn cynnwys amodau ac argymhellion.

Cymdeithas Cynghorwyr Cristnogol	26 Mai 2018	0	1	-	-
Cyngor Aciwbigo Prydain	14 Mawrth 2018	0	-	1	1
Cymdeithas Cynghori a Seicotherapi Prydain	5 Mawrth 2018	0	1	-	-
Cymdeithas Therapyddion Chwarae Prydain	1 Rhagfyr 2018	0	3	-	-
Cymdeithas Adferwyr a Hyfforddwyr Chwaraeon Prydain	10 Rhagfyr 2018	0	0	-	-
Cyngor Seicdreiddiol Prydain	20 Tachwedd 2018	0	3	-	-
Cyngor Gofal Iechyd Cyflenwol a Naturiol	23 Medi 2018	0	0	-	-
Counselling & Psychotherapy in Scotland	19 Mehefin 2018	0	0	-	-
Ffederasiwn y Therapyddion Holistaid	9 Ionawr 2019	0	2	-	-
Bwrdd Cofrestru Cynghorwyr Genetig	10 Mai 2018	0	1	-	-
Human Givens Institute	13 Ebrill 2018	0	2		
Cyd-Gyngor Ymarferwyr Cosmetig	6 Ebrill 2018	3	-	8	9
Cymdeithas Cynghori Genedlaethol/C ymdeithas Hypnotherapi Cenedlaethol	21 Mai 2018	0	3	-	-
Play Therapy UK	11 Ebrill 2018	0	1	-	-

Cyngor Cofrestru ar gyfer Ffisiolegwyr Clinigol	13 Mawrth 2018	2	-	8	13
Cofrestr y Technolegwyr Clinigol	7 Medi 2018	0	1	-	-
Save Face	7 Rhagfyr 2018	0	3	-	-
Cymdeithas Homeopathiaid	9 Medi 2017	1	-	4	2
Cymdeithas y Deyrnas Unedig ar gyfer Ymarferwyr Seicoleg Dyneiddiol	7 Awst 2018	3	-	6	8
Bwrdd Caplaniaid gofal lechyd y Deyrnas Unedig	17 Gorffennaf 2018	0	5	-	-
Cofrestr lechyd Cyhoeddus y Deyrnas Unedig	3 Ebrill 2018	0	1	-	-
Cyngor Seicotherapi'r Deyrnas Unedig	11 Tachwedd 2018	0	7	-	-
	Cyfanswm:	9	41	27	33

- 1.104 Yn ystod y flwyddyn, fe dderbyniom ac fe ystyriom 34 ymholiad ynghylch cofrestrau achrededig. Fe gynhwysom nifer o'r rhain yn ein hasesiadau o sefydliadau yn rhan o'n hadolygiad ymdrin â chwynion.
- 1.105 Yn unol â pholisi'r llywodraeth, fe wnaethom hyrwyddo'r neges ble nad oes rhaid i ymarferwyr fod wedi cofrestru yn ôl y gyfraith, dylai'r cyhoedd ddewis ymarferwyr ar gofrestrau achrededig ble bynnag fo'n bosibl oherwydd yr hyder ychwanegol mae hyn yn ei ddarparu.
- 1.106 Rydym wedi parhau i weithio i godi ymwybyddiaeth o'r rhaglen cofrestrau achrededig a phwysigrwydd defnyddio cofrestryddion arnynt. Mae'r cyfleuster www.checkapractitioner.com ar ein gwefan yn galluogi pobl i chwilio am ymarferwyr ar gofrestrau achrededig. Rydym hefyd wedi cynnal ymgyrchoedd cyfryngau cymdeithasol yn cynnwys codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd dewis darparwyr gofal iechyd cyflenwol ar gofrestr achrededig. Fodd bynnag, o ystyried yr adnoddau sydd ar gael i'r rhaglen, nid yw'n bosibl i'r Awdurdod godi ymwybyddiaeth ymysg poblogaeth o dros 60 miliwn o bobl ar ei ben ei hun. Mae'n galw am ymdrech benodol gennym ni, cofrestrau achrededig a rhanddeiliaid eraill gyda diddordeb mewn sicrhau diogelwch y cyhoedd, cyflawni gwasanaethau a hyrwyddo iechyd y cyhoedd. Mae ymwybyddiaeth o'r rhaglen yn parhau i fod yn annigonol er mwyn iddo ddarparu budd llawn i'r cyhoedd. Rydym yn ddiolchgar i Gyflogwyr y GIG am

barhau i hyrwyddo'r rhaglen a byddwn yn cysylltu â rhanddeiliaid eraill yn y flwyddyn i ddod i ofyn am eu cefnogaeth.

- 1.107 Rydym hefyd wedi gofyn i'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol gynorthwyo i sicrhau newidiadau i'r Ddeddf Adsefydlu Troseddwyr a'r Ddeddf Diogelu Grwpiau Bregus i gryfhau'r amddiffyniad y gall cofrestrau achrededig gynnig. Ar hyn o bryd, mae eu heithrio o'r Deddfau hynny yn cyfyngu eu gallu i ddiogelu'r cyhoedd i'r fath raddau ag y gallent. Mae eu heithrio yn golygu na allant wirio collfarnau sydd wedi darfod; na derbyn gwybodaeth gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Golyga eu hepgor o'r SVGA nad ydynt wedi eu cwmpasu dan yr eithriadau a gynigir i ddeddfwriaeth diogelu data sydd naill ai'n atal neu'n ei gwneud yn anodd iddynt weithredu ar faterion yn ymwneud â naill ai phlant neu oedolion.
- 1.108 Gwnaethom gyflwyniadau ynghylch y rhaglen mewn gwahanol ddigwyddiadau a chwedd â nifer o randdeiliaid yn ystod y flwyddyn. Ymatebom hefyd i ymgynghoriad sy'n berthnasol i'r rhaglen ac i gofrestrau achrededig.

Comisiynau gan Lywodraeth(au)

- 1.109 Rydym wedi ein comisiynu gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol i ddwyn ymlaen dau o argymhellion yr Adolygiad Williams o ddynladdiad drwy esgeuluster difrifol. Fe wnaethom symud ymlaen â dau o'r rhain, ar sut mae effaith hyder y cyhoedd yn cael ei asesu wrth wneud penderfyniadau addasrwydd i ymarfer, yn fewnol. Ar gyfer y llall, i ddatblygu methodoleg i asesu cysondeb deilliannau addasrwydd i ymarfer ar drws y rheolyddion, fe wnaethom gomisiynu Adran Ymchwil Addysg Feddygol, UCL. Disgwyliwn gyhoeddi adroddiadau'r ddau ddarn yma o waith yn 2019/20.

Cyngor i sefydliadau eraill

- 1.110 Ym Mawrth 2018 cyhoeddodd Gweinidog Iechyd Columbia Brydeinig benodiad Prif Weithredwr blaenorol yr Awdurdod i gyflawni adolygiad i lywodraethiad Bwrdd College of Dental Surgeons Columbia Brydeinig yn ogystal ag arferion gweinyddol a gweithredol y CDSBC. Cynhaliwyd y prosiect trwy gydol 2018-19 ac yn ogystal â'r Prif Weithredwr, roedd yn cynnwys staff o'r Timau Safonau a Pholisi a Chraffu ac Ansawdd. Mae'r adolygiad yn amlygu diffyg ffocws ar ddiogelu'r cyhoedd ar lefel Bwrdd a phroblemau gyda pherthnasau allanol, ymysg materion eraill, a gwnaeth nifer o argymhellion ar gyfer gwelliant. Cyhoeddom adroddiad yn Ebrill 2019.
- 1.111 Cyhoeddwyd ein adolygiad llywodraethu a deddfwriaeth o EGBC (Engineers and Geoscientists British Columbia) yng Ngorffennaf 2018. Cynhaliom adolygiad perfformiad o swyddogaeth cynion, ymchwilio a disgyblu'r Saskatchewan Registered Nurses Association, yn dilyn comisiwn ganddynt. Mae'r adroddiad wedi ei gyhoeddi.

Crynodeb ariannol

- 1.112 Roedd ein cyllid ar gyfer 2018/19 yn cynnwys £4.03 miliwn o ffioedd a dalwyd gan y rheolyddion. Yn 2017/18 roedd ein cyllid yn £3.9 miliwn o ffioedd a gasglwyd gan y rheolyddion.
- 1.113 Ar 31 Mawrth 2019, fe wnaethom ddwyn ymlaen cronfeydd wrth gefn o £2.18 miliwn, gyda £0.7miliwn yn anghyfyngedig ac £1.5miliwn yn gyfyngedig (2017/18: £2.06 miliwn cyfanswm, £0.8miliwn yn anghyfyngedig ac £1.3 miliwn yn gyfyngedig) wedi incwm gweithredu net o £0.119 miliwn (2017/18: incwm gweithredu net £0.189 miliwn). Dychwelwyd £0.13 miliwn i'r rheolyddion yn ymarfer cynllunio busnes

19/20. Cyfrifir incwm gweithredu ar gyfer 2018/19 yn net o ffioedd a dderbyniwyd gan y rheolyddion, a gofnodir fel incwm yn unol ag IFRS 15.

- 1.114 Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019, cynhyrchom warged a gynyddodd ein sefyllfa cronfeydd wrth gefn o £0.119 miliwn.
- 1.115 Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019, mae'r Bwrdd wedi datblygu a diweddarau polisi wrth gefn sy'n weithredol o 1 Ebrill 2019.
- 1.116 Dangosir dadansoddiad o bolisiau cyfrifyddu yn nodyn 1 y cyfrifon. Yn dilyn gweithrediadau IFRS 9 ac IFRS 15 mae polisiau cyfrifo wedi eu haddasu i adlewyrchu'r newidiadau hyn.

Tryloywder

- 1.117 Mae'r Awdurdod yn ymroddedig i ddarparu gwybodaeth i'r cyhoedd.
- 1.118 Cynhelir ein polisi taliad credydwr yn unol â Pholisi Taliad Gwell y llywodraeth, sydd ar hyn o bryd yn darparu tâl ar gyfer cyflenwyr o fewn pum niwrnod gwaith i dderbyn anfoneb, ac eithrio ble gall fod ymholiad neu anghydfod am anfoneb.
- 1.119 Mae'r targed hwn yn heriol, yn arbennig i sefydliad bach fel ni, a dim ond trwy gyflogi mwy o staff y gellid cyflawni hyn. Felly, ein nod yw talu 60% o anfonebau diamheuol o fewn pum niwrnod a 100% o fewn 10 niwrnod.
- 1.120 Yn ystod blwyddyn ariannol 2018/19, talwyd 100% o anfonebau o fewn 10 niwrnod a 83% (yn ôl nifer o anfonebau) a 77% (yn ôl cyfanswm gwerth anfonebau) o fewn pum niwrnod. Ceir manylion ein cofnod taliadau ar ein gwefan.¹²
- 1.121 Ni thalwyd unrhyw log dan y Ddeddf Taliadau Hwyr o Ddyledion Masnachol (Llog) 1998.
- 1.122 Y balans oedd yn ddyledus i greydwyr masnach ar 31 Mawrth 2019 oedd £41k (2017/18: £14k). Fel cyfran o'r cyfanswm a anfonebwyd gan gyflenwyr yn y flwyddyn, mae hyn yn cyfateb i 9.67 diwrnod (2017/18:4.61 diwrnod).
- 1.123 Mae gwybodaeth arall y gellir ei gweld ar adrannau datgeliad a thryloywder llywodraeth ein gwefan yn cynnwys:
 - Gwariant dros £25,000
 - Treuliau aelodau'r Bwrdd
 - Treuliau'r tîm gweithredol
 - Lletygarwch.

Cynaliadwyedd

- 1.124 Oherwydd ein maint, nid yw'n ofynnol i ni ddarparu adroddiad cynaliadwyedd. Rydym, fodd bynnag, yn ceisio lleihau effaith ein gweithgareddau ar yr amgylchedd.
- 1.125 Cafodd ein swyddfa ei hailddodrefnu, cyn i ni ddod yn denantiaid, yn unol â'r safon asesiad amgylcheddol BREEAM, sy'n edrych ar wresogi, goleuo, ailgylchu a deunyddiau eraill, gan dderbyn graddiad 'rhagorol'.
- 1.126 Rydym yn meddiannu 2.58% o'r adeilad, gyda rhan ohono wedi ei feddiannu gan ein tenantiaid ein hunain.
- 1.127 Cesgkir dŵr glaw a'i ddefnyddio i gyflenwi'r cyfleusterau glanweithiol, gan leihau ein defnydd o ddŵr glân.

¹² www.professionalstandards.org.uk/about-us/ask-us-for-information/government-disclosure/payment-statistics

- 1.128 Mae gan ein swyddfeydd gyfleusterau i ddidoli gwastraff i'w ailgylchu, ac i annog staff i wneud hyn ni chesglir unrhyw wastraff o finiau wrth ddesgiau. Mae gwastraff yn cael ei wahanu i wydr, ailgylchadwy, nid i'w ailgylchu a gwastraff bwyd. Mae contractwr yn didoli'r deunydd ailgylchu cymysg. Nid oes unrhyw wastraff yn mynd i safleoedd tirlenwi. Mae gwastraff na ellir ei ailgylchu yn cael ei losgi. Mae cost cael gwared ar waredu gwastraff wedi ei gynnwys yn nhaliadau gwasanaeth yr adeilad.
- 1.129 Cyfrifir ein defnydd o nwy a dŵr fel 2.58% o'r cyfanswm. Mae ein trydan wedi ei fonitro ar wahân ac mae'r defnydd ar gyfer y gofod a rhentir gan y landlord yn hysbys. Fodd bynnag, nid yw hyn yn cynnwys defnydd gan ein tenantiaid. Cyflwynir ein treuliant ar gyfer 2018/19 a'r flwyddyn flaenorol isod.

	2018/2019	2017/2018
Nwy	4,638kWh	7,672kWh
Trydan	67,509kWh	65,031kWh
Dŵr	110.73m ³	146.64m ³
Gwaredu gwastraff	2.75 tonnell	2.66 tonnell

- 1.130 Mae gosod cywasgyddion gwastraff wedi lleihau amllder casgliadau o ddyddiol i bob pythefnos, gan leihau allyriadau cerbydau.
- 1.131 Rydym yn ceisio lleihau effaith ein gweithgareddau ar yr amgylchedd. Pan fyddwn yn prynu offer, rhoddir ystyriaeth i ddefnydd ynni. Defnyddiwn ddeunydd wedi ei ailgylchu ble bynnag fo'n bosibl a'i fod yn cynnig gwerth am arian.
- 1.132 Rydym yn parhau i geisio lleihau'r defnydd o bapur trwy wneud y defnydd gorau posibl o'n safle mewn rwyd a gwefan i ddsbarthu gwybodaeth. Rydym hefyd yn defnyddio fersiynau electronig o bapurau cyfarfod ble fo'n dechnegol ymarferol. Ble defnyddir papur, rydym yn anelu at leihau defnydd ohono trwy reolaeth weithredol o argraffwyr yn gorfodi argraffu dwyochrog.
- 1.133 Rydym yn defnyddio 'papur wedi ei ailgylchu llwydwyn' ar gyfer ein hanghenion o ddydd i ddydd. Defnyddiom 38 cas o bapur yn 2018/19 (44 cas yn 2017/18).
- 1.134 Os oes angen teithio, rydym yn defnyddio cludiant cyhoeddus cymaint â phosibl ac wedi cynyddu ein defnydd o gynadledda ffôn a fideo i osgoi'r angen i deithio. Ble fo'n briodol, cyflawnir teithiau o fewn y Deyrnas Unedig ac Ewrop ar y trên.
- 1.135 Rydym wedi parhau i gasglu gwybodaeth amgylcheddol parthed teithiau a wneir gan y Bwrdd ac aelodau staff.

Dull teithio	2018/2019		2017/2018	
	CO ² /kg Cyfanswm	CO ² /kg Cyfartaledd fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn*	CO ² /kg Cyfanswm	CO ² /kg Cyfartaledd fesul gweithiwr cyfwerth ag amser llawn*
Hedfan*	2112	56	764	19
Rheilen	168	4	635	16

*Mae'r wybodaeth hon yn berthnasol i deithiau awyren a archebwyd trwy ein cyflenwr canolog yn unig. Mae rhai hediadau rhyngwladol a archebwyd ar wahân, yn aml gan y sefydliadau comisinyu, heb eu cynnwys

Hawliau dynol

- 1.136 Rydym yn ymroddedig i barchu hawliau dynol fel yr ymgorfforwyd yn y Datganiad Cyffredinol o Hawliau Dynol a'i ddau gyfamod cyfatebol, Y Cyfamod Rhyngwladol ar Hawliau Sifil a Gwleidyddol a'r Cyfamod Rhyngwladol ar Hawliau Economaidd, Cymdeithasol a Diwylliannol.
- 1.137 Rydym yn ymdrechu i sicrhau nad ydym yn troseddu ar hawliau dynol, yn osgoi cymryd rhan mewn tramgwyddau ar hawliau dynol eraill, ac yn cydymffurfio gyda chyfreithiau'r gwledydd yr ydym yn gweithio ynddynt.

Gwrthlygredd a gwrthlwgrwobrwyath

- 1.138 Rydym yn ymroddedig i gyflawni ein gwaith mewn modd onest a moesol. Yn unol â Deddf Llwgrwobrwyo 2010, rydym yn gweithredu llywodraethu trwy weithredu a gorfodi polisiau a gweithdrefnau cadarn i ddiogelu yn erbyn unrhyw ymddygiad anghyfreithiol.
- 1.139 Fe adolygir ein polisiau chwythu'r chwiban a thwyll yn flynyddol gan ein Pwyllgor Archwilio a Risg a'u hanfon mewn neges i'n staff. Mae gennym ymagwedd dim goddefiant i unrhyw weithredu croes i Ddeddf Llwgrwobrwyo 2010 a bydd unrhyw faterion a godir yn cael eu trin gyda'r pwysigrwydd uchaf.

Risg

- 1.140 Ceir manylion hyn ym mharagraffau 2.73-2.77.
Cymeradwywyd gan y Bwrdd

Alan Clamp
Swyddog Cyfrifyddu
13 Mehefin 2019

2. Adroddiad atebolrwydd

Adroddiad llywodraethu corfforaethol

- 2.1 Sefydlir ein trefniadau llywodraethu mewn Fframwaith Llywodraethu ffurfiol sy'n disgrifio'r amrywiol rolau a chyfrifoldebau yn yr Awdurdod.

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

- 2.2 Mae gennym dîm gweithredol a nodir isod, yn cwmpasu ein tri maes gwaith: llywodraethu a gweithrediadau; craffu ac ansawdd; a pholisi a safonau.
- 2.3 Mae cofrestr buddiannau uwch reolwyr ar gael ar ein gwefan.¹³
- 2.4 Mae cyfarwyddwyr yn aelodau o staff ac yn cael eu talu yn unol â pholisïau staff.

Alan Clamp	Prif Weithredwr
John McDermott	Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gweithrediadau
Mark Stobbs	Cyfarwyddwr Craffu ac Ansawdd
Christine Braithwaite	Cyfarwyddwr Safonau a Pholisi

Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gweithrediadau

- 2.5 Prif gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gweithrediadau yw:

- Cyllid
- Adnoddau dynol
- Technoleg gwybodaeth a chyfathrebu
- Diogelwch gwybodaeth a cheisiadau SAR ac FOI
- Llywodraethu
- Rheoli risg
- Archwilio mewnol ac allanol
- Cwynion corfforaethol
- Llety a chyfleusterau
- Iechyd a diogelwch
- Parhad busnes
- Caffael
- Gweinyddu swyddfa.

Cyfarwyddwr Craffu ac Ansawdd

- 2.6 Prif gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Craffu ac Ansawdd yw:

¹³ www.professionalstandards.org.uk/docs/default-source/board/management-team-register-of-interests-2016.pdf?sfvrsn=0

- Swyddogaethau'r Awdurdod dan Adran 29 Deddf Diwygio'r GIG a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002 (fel y'i diwygiwyd)
- Archwilio rheolyddion
- Adolygiad perfformiad y rheolyddion
- Cyngor i'r Cyfrin Gyngor ar benodiadau
- Adolygiadau arbennig ac ymchwiliadau
- Cwynion a phryderon am y rheolyddion.

Cyfarwyddwr Safonau a Pholisi

2.7 Prif gyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Safonau a Pholisi yw:

- Darparu cyngor Adran 26A i'r Ysgrifennydd Gwladol a Gweinidogion
- Datblygu polisi ac ymarfer rheoleiddio
- Ymchwil i faterion rheoleiddio
- Rhaglen Cofrestrau Achrededig
- Cwynion am gofrestrau achrededig
- Cysylltiadau a chyfathrebiadau allanol.

Penodiadau cyhoeddus

- 2.8 Gwneir penodiadau i'r Bwrdd am gyfnod cychwynnol o bedair blynedd, y gellir ei ymestyn am ail dymor. Ni ddylai cyfanswm yr amser a wasanaethir fod yn fwy nag wyth mlynedd.
- 2.9 Rhodda Atodlen 7 Deddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 gyfarwyddiadau ar gyfer penodi aelodau i'r Cyngor.
- 2.10 Yn ystod 2018/19 cafodd dau o aelodau ein Bwrdd eu hymestyn gan y Cyfrin Gyngor am ail dymor; Antony Townsend a Renata Drinkwater.
- 2.11 Ceir manylion penodiadau'r Bwrdd a pwy sy'n eu gwneud yn y tabl isod.
- 2.12 Ceir manylion swyddi cyfarwyddwyr a buddiannau arwyddocaol sydd gan y Bwrdd yn y gofrestr buddiannau ar ein gwefan.¹⁴

Aelodau'r Bwrdd

Aelod o'r Bwrdd	Penodwyd gan
George Jenkins OBE (Cadeirydd)	Cyfrin Gyngor (2015)
Antony Townsend	Cyfrin Gyngor (2019)
Frances Done CBE	Cyfrin Gyngor (2016)
Renata Drinkwater	Cyfrin Gyngor (2019)
Thomas Frawley CBE	Adran Iechyd Gogledd Iwerddon (2016)

¹⁴ www.professionalstandards.org.uk/docs/default-source/board/board-register-of-interests.pdf

Moiram Ali	Gweinidogion yr Alban (2016)
Marcus Longley	Gweinidogion Cymru (2016)
Harry Cayton CBE*	Bwrdd yr Awdurdod (2007)
Alan Clamp**	Bwrdd yr Awdurdod (2018)

* Hyd at 31 Hydref 2018.

** O 1 Tachwedd 2018.

2.13 Gellir gweld manylion presenoldeb aelodau'r Bwrdd yn y datganiad Llywodraethu.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu

2.14 Dan Ganllaw ar Godau Arferion Gorau ar gyfer Aelodau Byrddau Cyrff Cyhoeddus Swyddfa'r Cabinet, rydym yn gyfrifol am sicrhau cywirdeb yn ein ddefnydd o gronfeydd cyhoeddus chyfiawnhau eu defnydd. Dan Atodlen 7 Paragraff 16 (2) Deddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012, mae'n ofynnol i ni baratoi datganiad o gyfrifon parthed pob blwyddyn ariannol ar ffurf a sail a gyfarwyddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol, gyda chaniatâd Trysorlys EM. Dylid paratoi'r cyfrifon ar sail cronïadau a rhaid iddynt roi golwg gwir a theg o gyflwr yr Awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn ac o'i incwm a gwariant, cyfanswm newidiadau yn ecwiti trethdalwyr a llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

2.15 Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i ni:

- Arsylwi ar y cyfarwyddyd cyfrifon a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol, gyda chaniatâd Trysorlys EM, yn cynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgeliad priodol, a gweithredu polisïau cyfrifo priodol ar sail gyson
- Gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol
- Datgan p'un a ddilynwyd safonau cyfrifo perthnasol, a datgelu ac esbonio unrhyw wriiad materol yn y datganiadau ariannol
- Paratoi'r datganiadau ar sail busnes gweithredol oni bai ei bod yn amhriodol i ragdybio y byddwn yn parhau i weithredu.

Swyddog Cyfrifyddu

2.16 Mae'r Bwrdd wedi penodi'r Prif Weithredwr fel Swyddog Cyfrifyddu. Mae ei gyfrifoldebau perthnasol fel Swyddog Cyfrifyddu yn cynnwys ei gyfrifoldeb ar gyfer cywirdeb a chysondeb y cyllid cyhoeddus mae'n atebol amdanynt ac am gadw cofnodion cywir. Er nad ydym yn Gorff Cyhoeddus Anadrannol, mae'n arsylwi'r gofyniad a sefydliad yn y Memorandwm Swyddogion Cyfrifyddu Cyrff Cyhoeddus Anadrannol a gyhoeddir gan Drysorlys EM ac yn 'Managing Public Money'.

2.17 Mae ein Prif Weithredwr yn gyflogai i'r Awdurdod. Prif swyddogaethau, dyletswyddau a phwerau'r Prif Weithredwr yw:

- I sicrhau bod yr Awdurdod yn cyflawni ei swyddogaethau statudol
- I baratoi a chyhoeddi safonau rheoleiddio da
- I drefnu cyhoeddi cyngor ac arweiniad polisi
- I anfon adroddiad blynyddol i'r Senedd ar berfformiad y rheolyddion a oruchwylir gennym

- I gadw cyfrifon cywir a chofnodion cywir parthed y cyfrifon, i baratoi datganiad o gyfrifon parthed pob blwyddyn ariannol, ac i anfon copi o'r cyfrifon blynyddol at y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol ac i'r rhain gael eu paratoi yn unol ag egwyddorion cyfrifo cymeradwy cyffredinol y Deyrnas Unedig a chyfrifo llywodraeth
- I weithredu a rheoli'r Awdurdod yn unol â'r strategaeth a sefydlwyd gan y Bwrdd.

2.18 Mae gan y Prif Weithredwr gyfrifoldeb dros ddarparu arweinyddiaeth effeithiol ar bob mater yn ymwneud â dyletswyddau statudol a gweinyddol. Mae hyn yn cynnwys gweithredu'r strategaeth, arwain ar faterion gweithredol, hyrwyddo defnydd effeithiol ac effeithlon o staff ac adnoddau eraill, annog safonau uchel o gywirdeb a chynrychioli'r Awdurdod yn gyhoeddus.

Trin data

2.19 Ceir manylion hyn ym mharagraffau 2.78-2.84.

Datganiad llywodraethu

Bwrdd

- 2.20 Mae Bwrdd yr Awdurdod yn cynnwys saith aelod anweithredol ac un aelod gweithredol. Ni all unrhyw aelodau anweithredol o'n Bwrdd fod nac erioed wedi bod yn aelod o broffesiwn a reoleiddir gan unrhyw un o'r naw rheolydd a oruchwylir gennym, fel ein bod yn awdurdod annibynnol o broffesiynau a rheoleiddwyr iechyd a gofal cymdeithasol.
- 2.21 Y Bwrdd yw fforwm penderfyniadau uchaf yr Awdurdod, ble trafodir materion strategol a gweithredol arwyddocaol ac y gwneir penderfyniadau canlyniadol.
- 2.22 Mae gan Fwrdd yr Awdurdod gyfrifoldeb corfforaethol am sicrhau ei fod yn cyflawni ei ddyletswyddau statudol ac am hyrwyddo defnydd effeithiol ac effeithlon o'i adnoddau.
- 2.23 I'r diben hwn, ac ar drywydd ei gyfrifoldebau corfforaethol ehangach, mae'r Bwrdd:
- Yn gosod cyfeiriad strategol cyffredinol yr Awdurdod o fewn y statud a'r fframwaith polisi ac adnoddau
 - Yn sicrhau y cydymffurfir ag unrhyw ofynion statudol neu weinyddol i ddefnyddio cyllid cyhoeddus; fod yr Awdurdod yn gweithredu o fewn terfynau ei awdurdod statudol, ac yn unol ag unrhyw amodau eraill yn ymwneud â defnydd o gyllid cyhoeddus
 - Yn sicrhau bod yr Awdurdod yn derbyn ac adolygu gwybodaeth ariannol reolaidd parthed rheolaeth yr Awdurdod; yn cael ei hysbysu mewn modd amserol am unrhyw bryderon am weithgareddau'r Awdurdod; ac yn darparu sicrwydd positif y cymerwyd camau priodol ar bryderon o'r fath;
 - Yn arddangos safonau uchel o lywodraethu corfforaethol ar bob adeg, yn cynnwys sefydlu pwyllgor archwilio i helpu'r Awdurdod i ddelio â risgiau ariannol allweddol ac eraill sy'n ei wynebu
 - Yn penodi'r Prif Weithredwr i'r Awdurdod ac yn gosod amcanion perfformiad ac amodau tâl yn gysylltiedig i'r amcanion hyn ar gyfer y Prif Weithredwr, sy'n rhoi pwys i reolaeth briodol a defnydd o gyllid cyhoeddus.

Cadeirydd y Bwrdd

2.24 Mae gan y Cadeirydd gyfrifoldeb arweinyddiaeth ar y materion canlynol:

- Arwain y Bwrdd o ran llunio ein strategaeth
- Sicrhau bod y Bwrdd, wrth wneud ei benderfyniadau, yn cymryd sylw dyledus o unrhyw ganllaw perthnasol
- Hyrwyddo defnydd effeithiol, economaidd, ac effeithlon o adnoddau, yn cynnwys staff
- Annog safonau uchel o gywirdeb
- Sicrhau fod y Bwrdd yn cwrdd yn rheolaidd trwy gydol y flwyddyn a bod cofnodion y cyfarfodydd yn gofnod cywir o'r penderfyniadau a wnaed a, ble fo'n briodol, trafodaethau'r Bwrdd
- Sicrhau yr adroddir yn flynyddol ar waith yr Awdurdod i'r Senedd fel sy'n ofynnol dan Statud.

Presenoldeb yng nghyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd

2.25 Cynhaliwyd chwech cyfarfod o'r Bwrdd rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019.

2.26 Roedd presenoldeb aelodau yng nghyfarfodydd y Bwrdd yn ystod 2018/19 fel a ganlyn:

Aelod o'r Bwrdd	Nifer o gyfarfodydd a fynychwyd	Posibl
George Jenkins OBE (Cadeirydd)	6	6
Antony Townsend	6	6
Frances Done CBE	6	6
Renata Drinkwater	5	6
Thomas Frawley CBE	6	6
Moiram Ali	6	6
Marcus Longley	6	6
Harry Cayton CBE*	3	3
Alan Clamp**	3	3

* Hyd at 31 Hydref 2018.

** O 1 Tachwedd 2018.

2.27 Yn ystod y flwyddyn a adolygir, roedd y Bwrdd yn weithredol o ran sicrhau y cynhaliwyd ein swyddogaethau statudol a bod y bygythiadau yr oeddem yn eu hwynebu yn cael sylw a chyfleodd yn cael eu cydnabod. Cyflawnodd hyn trwy ddefnydd effeithiol a monitro'r gofrestr risg a fframwaith sicrwydd a thrwy fod yn wylidwrus ynglŷn ag ansawdd ein hallbynnau.

2.28 Mae'r Bwrdd yn hyderus ei fod yn dal i dderbyn adroddiadau priodol, cyflawn a pherthnasol gan y gweithgor i sicrhau y gall gyflawni ei rôl strategol ac y gall ddal y gweithgor yn atebol. Darperir sicrwydd ansawdd gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Archwilio a Risg, sy'n adrodd i'r Bwrdd. Mae'r Bwrdd hefyd yn adolygu'r holl bapurau polisi ac adroddiadau allweddol cyn cyhoeddi i sicrhau eu bod yn bodloni'r

- safonau uchel disgwylidig. Mae'r Bwrdd hefyd yn derbyn adroddiadau ariannol ym mhob cyfarfod ac yn adolygu'r gofrestr risg ddwywaith y flwyddyn.
- 2.29 Mae'r Bwrdd yn talu sylw arbennig i gyflawniad ymchwiliadau ac adolygiadau arbennig yr Awdurdod ac yn sicrhau ei hun yn ofalus ynghylch ansawdd yr adroddiadau terfynol.
- 2.30 Mae'r Bwrdd yn chwarae rôl bwysig o ran sefydlu'r cyfeiriad strategol ar gyfer yr Awdurdod ac mae'n ystyried hyn a materion eraill cysylltiedig yn ei ddiwrnod cynllunio blynyddol.
- 2.31 Mae'r Bwrdd hefyd yn adolygu ei berfformiad ei hun yn rhan o'i gynllunio strategol. Mae'r Bwrdd o'r farn ei fod yn gweithredu'n effeithiol.
- 2.32 Mae cynnal ansawdd ein gwaith yn ystyriaeth bwysig i'r Bwrdd. Mae'n cyfrannu i gyhoeddiadau ac adroddiadau cyn eu cyhoeddi ac yn cymryd diddordeb mewn ymchwil ac mewn datblygiad polisi. Mae aelodau'r Bwrdd yn mynychu cynhadledd ymchwil flynyddol a Symposiwm blynyddol yr Awdurdod.
- 2.33 Mae'r Bwrdd hefyd yn adolygu gwybodaeth a dderbynia am berfformiad yr Awdurdod gan bartïon allanol yn cynnwys y rheolyddion statudol, y cofrestrau achrededig a'r Adrannau Iechyd yng Nghymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.
- 2.34 Mae holl aelodau'r Bwrdd yn cael eu harfarnu yn flynyddol gan y Cadeirydd ac yn gallu rhoi sylw ar berfformiad y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr.
- 2.35 Mae manylion sicrwydd ansawdd wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Craffu ac i'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Adroddwn ar eu gweithgareddau ar wahân. Adolygir Cylch Gorchwyl y ddau bwyllgor yn flynyddol.

Pwyllgorau a gweithgorau'r Bwrdd

Pwyllgor Archwilio a Risg

- 2.36 Mae gan y Bwrdd Bwyllgor Archwilio a Risg i'w gefnogi yn ei gyfrifoldebau i reoli risg a llywodraethu. Mae'r pwyllgor yn arolygu pa mor gynhwysfawr yw sicrwydd o ran bodloni anghenion sicrwydd y Bwrdd a'r Swyddog Atebolrwydd ac adolygu dibynadwyedd a chywirdeb y sicrwydd hwn.
- 2.37 Cynhaliwyd pedwar cyfarfod Pwyllgor Archwilio a Risg rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019.
- 2.38 Roedd presenoldeb aelodau yng nghyfarfodydd y pwyllgor yn ystod 2018/19 fel a ganlyn:

Aelod o'r pwyllgor	Nifer o gyfarfodydd a fynychwyd	Posibl
Frances Done CBE	4	4
Moiram Ali	4	4
Marcus Longley	4	4
Harry Cayton CBE*	2	3
Alan Clamp**	1	1

* Hyd at 31 Hydref 2018.

** O 1 Tachwedd 2018.

- 2.39 Adroddir ar gofnodion cyfarfodydd y Pwyllgor yn ffurfiol i'r Bwrdd yn ogystal â barn y Pwyllgor ar y gofrestr risg a'r newidiadau a wnaed iddi.
- 2.40 Mae'r Pwyllgor yn adolygu ei Gylch Gorchwyl a rhaglen waith yn flynyddol ac yn adrodd unrhyw newidiadau y bydd yn cynnig i'r Bwrdd. Pob blwyddyn, mae'n adrodd yn ffurfiol i'r Bwrdd ar:
- Ei waith yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf
 - Asesiad o drefniadau llywodraethu gwybodaeth
 - Yr adroddiadau archwiliad mewnol a gyflwynwyd iddo
 - Barnau'r archwilwyr.
- 2.41 Mae'r Pwyllgor yn gosod ei raglen waith ei hun ar gyfer y flwyddyn i ddod ac mae hyn yn dylanwadu ar y rhaglen waith a osodir gan yr archwilwyr mewnol.

Canolfan archwilio fewnol rheolyddion

- 2.42 Rydym wedi dewis bod o fewn Canolfan Archwilio Fewnol Rheolyddion y Llywodraeth. Archwilwyr mewnol y Ganolfan, Mazars, oedd ein harchwilwyr mewnol ar gyfer 2018/19.
- 2.43 Roedd y gwaith archwilio mewnol ar gyfer eleni yn canolbwyntio ar:
- Cydymffurfiad GDPR
 - Rheoliadau ariannol craidd
 - Parhad busnes
 - Camau dilynol
 - Amnewid cronfa ddata A29
 - Ymlyniad i'n hegwyddorion busnes a pholisi cronfa wrth gefn.

Cydymffurfiad GDPR

- 2.44 Roedd yr adolygiad yn cwmpasu asesiad o gynlluniau ar waith i daclo GDPR, trosolwg o'r prif feysydd risg, asesiad o ymwybyddiaeth gyffredinol ymysg staff.
- 2.45 Casglodd yr adolygiad, a nododd bedwar cam bychan oedd yn deilwng o sylw i'r Awdurdod ystyried:
- '...ystyriwn bod ymagwedd bresennol y PSA i weithredu'r GDPR yn annigonol.....'

Rheoliadau ariannol craidd

- 2.46 Ystyriodd yr adolygiad ddigonoldeb ac effeithiolrwydd rheoliadau yn ymwneud â dirprwyo awdurdod ariannol.
- 2.47 Casglodd yr adolygiad, a nododd bump cam bychan oedd yn deilwng o sylw i'r Awdurdod ystyried:
- '...Er bod yna system gyffredinol gadarn o reolaeth fewnol, mae potensial i egluro a chryfhau rheoliadau mynediad ar gyfer llwyfannau bancio ar-lein a chronfeydd buddsoddi yn benodol....'

Parhad busnes

- 2.48 Fe ystyriodd y r adolygiad nawr o gamau yn deillio o'r adolygiad archwiliad Grant Thornton blaenorol o Barhad Busnes ac ail brawf ein Cynllun Parhad Busnes.

- 2.49 Casglodd yr adolygiad, na nododd unrhyw gamau oedd yn deilwng o sylw i'r Awdurdod ystyried:
'...mae wyth o'r naw o gamau wedi eu gweithredu, mae un o'r naw o gamau ar waith...'

Camau dilynol

- 2.50 Ystyriodd yr adolygiad y 15 argymhelliad yn deillio o bedwar adroddiad archwiliad mewnol gan yr archwilydd blaenorol Grant Thornton.
- 2.51 Casglodd yr adolygiad, na nododd unrhyw gamau oedd yn deilwng o sylw i'r Awdurdod ystyried:
'...mae 12 o'r 15 o argymhellion wedi eu gweithredu, mae tri o'r 15 o argymhellion ar waith...'

Amnewid cronfa ddata A29

- 2.52 Ystyriodd yr adolygiad hwn y broses ar gyfer amnewid cronfa ddata Adran 29 (A29).
- 2.53 Casglodd yr adolygiad, a nododd bump cam bychan oedd yn deilwng o sylw i'r Awdurdod ystyried:
'Yn seiliedig ar waith a gyflawnwyd rydym wedi darparu sicrwydd digonol ar y rheoliadau a adolygwyd...'

Ymlyniad i'n hegwyddorion busnes a pholisi cronfa wrth gefn

- 2.54 Ystyriodd yr adolygiad hwn ar os oedd yr Awdurdod yn gweithredu yn unol â'n harferion busnes ein hun a pholisi cronfeydd wrth gefn a sefydlir uchod.
- 2.55 Casglodd yr adolygiad, na nododd unrhyw gamau oedd yn deilwng o sylw i'r Awdurdod ystyried:
'Yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi ei gyflawni, rydym wedi casglu bod yr Awdurdod Safonau Proffesiynol wedi cydymffurfio gyda'r ... Egwyddorion Busnes a Pholisi Wrth Gefn ar gyfer 2018/19.'

Cofrestr risgiau

- 2.56 Mae'r Grŵp Cyfarwyddwyr yn adolygu'r gofrestr risgiau yn chwarterol. Ystyrir yr gofrestr wedi ei diweddarau gan y Pwyllgor Archwilio a Risg ym mhob cyfarfod (ar wahân i Fehefin), ac yna gan y Bwrdd pob chwe mis. Bydd risgiau yn cael eu hychwanegu, diweddarau neu ddileu tu allan i'r broses hon wrth i'r angen godi.
- 2.57 Yn ystod y flwyddyn, adolygodd y pwyllgor y gofrestru risg a gedwir gan y gweithgor. Roedd y prif risgiau a drafodwyd, gyda rhaid wedi eu trafod mewn manylder yn yr adroddiad strategol, yn ymwneud â chyfleoedd yn deillio o ddiwygio rheoleiddio a'r agenda datganoli a bygythiadau yn gysylltiedig gyda diffyg perfformiad yn un neu fwy o'r rheolyddion neu gofrestrau achrededig.

Fframwaith sicrwydd

- 2.58 Y Fframwaith Sicrwydd yw'r ffordd o sicrhau aelodau'r Bwrdd am weithrediad yr Awdurdod.
- 2.59 Yn ystod 2018/19 gofynnodd y Bwrdd am ddatblygiadau pellach i'r fframwaith. Mae'r fframwaith wedi ei strwythuro o amgylch y meysydd llywodraethu da hynny a fydd angen cymorth ar bob adeg, yn hytrach nag amcanion blynyddol y Bwrdd a fydd yn esblygu'n barhaus.

- 2.60 Mae'r dulliau sicrwydd a restrir yn fewnbynnau y mae'r Bwrdd yn defnyddio i ddyfarnu ar eu lefel sicrwydd. Nid yw'r fframwaith yn anelu i fod yn rhestr hollgynhwysol nac yn offeryn i'r gweithgor gyflawni gweithrediadau.

Pwyllgor Craffu

- 2.61 Mae'r Pwyllgor Craffu yn derbyn adroddiadau ar ein gweithrediad craffu a goruchwylio o'r naw corff rheoleiddio gweithwyr iechyd a gofal ac yn darparu sicrwydd ansawdd ar benderfyniadau Adran 29 a'r rhaglen cofrestrau achrededig ac adolygiadau perfformiad y rheolyddion.
- 2.62 Cynhaliwyd tri chyfarfod Pwyllgor Craffu rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019.
- 2.63 Roedd presenoldeb aelodau yng nghyfarfodydd y pwyllgor yn ystod 2018/19 fel a ganlyn:

Aelod o'r pwyllgor	Nifer o gyfarfodydd a fynychwyd	Posibl
Antony Townsend	3	3
Renata Drinkwater	3	3
Thomas Frawley CBE	3	3
Harry Cayton CBE*	2	2
Alan Clamp**	1	1

* Hyd at 31 Hydref 2018.

** O 1 Tachwedd 2018.

Penodiadau i gynghorau rheolyddion

- 2.64 Ym mhob un o'r tri chyfarfod, fe ystyriodd y Pwyllgor Craffu adroddiadau ar weithgaredd diweddar, yn ogystal â gwybodaeth a ddarparwyd ynghylch prosesau mewnol yr Awdurdod a'i berthynas gyda rhanddeiliaid allanol yn cynnwys y Cyfrin Gyngor parthed y maes hwn o'i waith. Fe gymeradwyodd arweiniad penodiadau diwygiedig yr Awdurdod.

Adolygiad o benderfyniadau terfynol addasrwydd i ymarfer (awdurdodaeth Adran 29 yr Awdurdod)

- 2.65 Ym mhob cyfarfod, fe adolygodd y Pwyllgor Craffu benderfyniadau a wnaethpwyd am benderfyniadau panel addasrwydd i ymarfer rheolyddion unigol yn ystod gwahanol gamau o'r broses. Ym mhob achos, cytunodd y Pwyllgor fod y penderfyniad o fewn cyrraedd penderfyniadau rhesymol sydd ar gael i'r Awdurdod ac roedd yn fodlon gydag ansawdd y resymeg.

Adolygiad perfformiad blynyddol y rheolyddion

- 2.66 Mae'r Pwyllgor Craffu wedi derbyn adroddiadau rheolaidd ar gynnydd y broses Adolygiad Perfformiad ac, yn benodol, unrhyw bryderon sydd wedi codi ym mlwyddyn gyntaf y broses newydd. Mae'r Pwyllgor wedi bod yn fodlon gyda'r broses honno. Yn y flwyddyn ariannol nesaf, bydd yn edrych ar yr wybodaeth angenrheidiol gan y rheolyddion i hysbysu'r adolygiad.

Safonau Rheoleiddio Da

- 2.67 Mae'r Pwyllgor Craffu wedi bod yn ymwneud â gwaith i adolygu'r Safonau Rheoleiddio Da. Rhain yw'r Safonau mae'r Awdurdod yn defnyddio i asesu

perfformiad rheolyddion ac maent nawr dros 10 mlwydd oed. Mae'r Awdurdod yn adolygu'r Safonau ac mae'r Pwyllgor wedi bod yn rhoi sylw ar y broses a materion allweddol sydd wedi codi. Cytunwyd ar y Safonau newydd gan y Bwrdd yn Nhachwedd 2018.

Cofrestrau Achrededig

- 2.68 Cyflawnodd y Pwyllgor Craffu ei graffu ar y rhaglen Cofrestrau achrededig. Derbyniodd ddiweddariadau cynnydd ar geisiadau yn mynd trwy asesiadau cychwynnol, adolygiadau blynyddol o achrediad a hysbysiadau o newid.
- 2.69 Cafodd y pwyllgor hefyd wybod am y gweithgareddau cyfathrebu ac ymgysylltu gyda rhanddeiliaid i godi ymwybyddiaeth o'r rhaglen.

Rheoliadau cynllun pensiwn

- 2.70 Fel cyflogwr gyda staff sydd â hawl i aelodaeth o Gynllun Pensiwn y GIG, mae gennym fesurau rheoli i sicrhau y cydymffurfir â phob gofyniad ar gyflogwyr o fewn rheoliadau'r cynllun. Mae hyn yn cynnwys sicrhau fod didyniadau o gyflogau, cyfraniadau cyflogwr a thaliadau i'r cynllun yn unol â'r rheolau a bod cofnodion cynllun pensiwn aelodau yn cael eu diweddarau'n gywir yn unol â'r amserlen a fanylir yn y rheoliadau.
- 2.71 Mae diogelu data sydd yn ein meddiant a cheisiadau i'w ddatgelu yn parhau i fod yn ystyriaethau pwysig i ni.
- 2.72 Yn ystod y flwyddyn rydym wedi cwblhau'r gwaith technegol a hyfforddiant gofynnol ac wedi cyflawni mynediad ar-lein i system Bensiynau'r GIG er mwyn gallu diweddarau cofnodion, yn arbennig cofnodion staff, mewn amser real.

Risg ac ansicrwydd

Ymagwedd

- 2.73 Pob blwyddyn rydym yn cynnal dadansoddiad o'r bylchau ar ein harferion rheoli risg yn erbyn methodoleg arfer gorau'r diwydiant ar Reoli Risg (MoR).
- 2.74 Mae'r ymagwedd (proses a system sgorio matrices) a'r gofrestr risg yn cael eu craffu, a ble fo'n briodol gwneir gwelliannau graddol.
- 2.75 Gan nad yw'r maes llafur Rheoli Risg wedi newid ers yr adolygiad diwethaf, ni wnaethom ddiweddarau ein harferion yn ystod 2018/19.

Eitemau penodol yn ystod 2018/19

- 2.76 Roedd risgiau nodedig a ystyriom yn ystod 2018/19 yn cynnwys y feirniadaeth yn wyneb perfformiad gwael gan un neu fwy o'r rheolyddion statudol/cofrestrau achrededig yr ydym yn lliniaru trwy brosesau a chyfathrebu cadarn, ac amhariad yn gysylltiedig gyda chychwyn SWE a'r effaith gysylltiedig ar HCPC yr ydym wedi rheoli trwy ymgysylltu â rhanddeiliad a chynllunio.
- 2.77 Roedd risgiau nodedig yr oeddem yn ystyried i fod yn gyfleoedd yn ystod 2018/19 yn cynnwys diwygio rheoleiddio a'r agenda datganoli yn cynnig cyfle i wella'r sector rheoleiddio ac adolygu/datblygu rôl yr Awdurdod y buom yn ymgysylltu â rhanddeiliaid yn weithredol arnynt, ac arweinyddiaeth syniadau yn rhoi statws arbenigwr i'r Awdurdod yr ydym yn ymdrechu i adeiladu arno pob blwyddyn trwy ein gweithgareddau allgymorth a chomisiynu.

Trin data

- 2.78 Mae'n system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar Fframwaith Polisi Diogelwch Llywodraeth EM ac rydym yn parhau i fonitro ac adolygu ein cydymffurfiad gyda nhw.
- 2.79 Ychydig o wybodaeth bersonol a gedwir gennym. Mae'r prif ddata sydd gennym yn ymwneud â'n staff ein hun. Ble byddwn angen mynediad at ddata personol a gedwir gan eraill, fel arfer fe gyflawnir hyn yn eiddo deiliad y data. Rhaid i staff sy'n cyflawni archwiliadau yn rhan o adolygiadau perfformiad weithio trwy fynediad o bell i'n gweinydd ble bynnag fo'n bosibl. Gan nad yw hyn yn bosibl ar bob adeg, mae'r archwilwyr yn defnyddio gliniaduron wedi eu hamgryptio i ddarparu haen arall o ddiogelwch.
- 2.80 Mae staff yn cyflawni hyfforddiant ar-lein 'Amddiffyn Gwybodaeth' y llywodraeth. Mae'r hyfforddiant wedi ei rannu i dair lefel ac yn seiliedig ar asesiad.
- 2.81 Rhaid i'r holl staff gwblhau'r lefel sy'n briodol i'w lefel o gyfrifoldeb ar gyfer trin data – pasiodd 97.5% o staff yr asesiad yn llwyddiannus yn 2018/19.
- 2.82 Mae Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg wedi darparu datganiad ei bod yn fodlon bod gennym bolisiâu priodol i'r staff ddilyn, cyn belled â'u bod yn berthnasol i'r Awdurdod, a bod prosesau priodol yn eu lle i liniaru risgiau i'n gwybodaeth.
- 2.83 Paratowyd y datganiad hwn wedi ystyriaeth o Asesiad Blynyddol yr Awdurdod o Reolaeth Risg Gwybodaeth ar gyfer 2018/19 a'r sicrwydd a geir trwy hynny.
- 2.84 Nid oes gennym unrhyw ddiwyddiadau data personol i adrodd arnynt.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

Cwmpas cyfrifoldeb

- 2.85 Fel Swyddog Cyfrifyddu i'r Awdurdod, rwy'n gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawniad polisiâu, nodau ac amcanion yr Awdurdod wrth ddiogelu arian ac asedau sefydliadol yr wyf yn bersonol gyfrifol amdanynt. Rwy'n talu sylw gofalus i'r canllaw a sefydlwyd yn Managing Public Money.
- 2.86 Mae'r Awdurdod yn adrodd i Senedd y Deyrnas Unedig ac yn cydweithio'n agos â'r gweinyddiaethau datganoledig yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon a gyda'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Lloegr, i gyflenwi'n hoblygiadau statudol ac amcanion allweddol ein cynllun busnes. Mae hyn yn cynnwys nodi ac ymateb yn briodol i risgiau mewnol ac allanol.
- 2.87 Gadawodd y Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu blaenorol yr Awdurdod ar 31 Hydref 2018. Ar y pwynt hwnnw, fe ddarparodd llythyr sicrwydd i mi parthed cyflwr llywodraethu, rheoli risg a phrosesau rheoli mewnol yr Awdurdod. Ni nodwyd unrhyw faterion yn y llythyr sicrwydd.

Pwrpas y system rheolaeth fewnol

- 2.88 Cynlluniwyd y system rheolaeth fewnol i reoli risg i'r graddau y bo hynny'n rhesymol yn hytrach na dileu pob risg o fethu cyflawni polisiâu, amcanion a nodau; felly gall roi sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd y gall ei wneud, ond nid sicrwydd llwyr.
- 2.89 Mae'r system o reolaeth fewnol wedi ei chynllunio i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiâu, nodau ac amcanion sefydliadol, i werthuso'r tebygolrwydd y cyflawnir y risgiau hynny a'r effaith pe byddant yn cael eu cyflawni, ac i'w rheoli'n effeithiol, effeithlon ac economaidd.

2.90 Mae'r system o reolaeth fewnol wedi bod yn weithredol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a chyfrifon blynyddol, ac yn cyd-fynd â chanllaw Trysorlys EM. Mae elfennau allweddol y system reolaeth fewnol yn cynnwys:

- Gweithdrefnau ariannol yn manylu rheoliadau ariannol ar gyfer cyfrifoldebau dros, ac awdurdodaeth a ddirprwywyd i, y tîm rheoli
- Prosesau cynllunio busnes yn sefydlu amcanion yr Awdurdod wedi eu cefnogi gan fanylion incwm blynyddol, gwariant, cyfalaf a chyllidebau llif arian
- Adolygiadau rheolaidd o berfformiad ynghyd ag adrodd amrywiant, cynllunio senario ac ail-ddarogan.

Adolygu effeithiolrwydd

2.91 Fel Swyddog Atebolrwydd, rwy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system reolaeth fewnol. Hysbysir fy adolygiad o waith yr archwilwyr mewnol, a'r Grŵp Cyfarwyddwyr, sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y rheoliadau mewnol, a sylwadau gan yr archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Bwrdd wedi fy nghynghori o oblygiadau canlyniadau fy adolygiad ar y system o reolaeth fewnol. Eleni mae'r Pwyllgor Craffu wedi ystyried ein perfformiad yn erbyn ein safonau ein hunain ar gyfer ein swyddogaethau statudol a'r rhaglen cofrestrau achrededig yn ofalus iawn.

2.92 Cynhaliwyd ac adolygwyd effeithiolrwydd y system o reolaeth fewnol trwy:

- Fwrdd yr Awdurdod, a gyfarfu chwech o weithiau
- Y Pwyllgor Archwilio a Risg, sy'n cynnwys tri aelod o'r Bwrdd. Rwyf hefyd yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Risg hefyd ynghyd â'r Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gweithrediadau a'r Pennaeth Cyllid. Mae cynrychiolwyr o'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol a'n harchwilwyr mewnol hefyd yn bresennol
- Trefniadau rheoli risg sy'n nodi risgiau allweddol allai effeithio ar gyflawniad ein hamcanion a bod y risgiau hynny wedi eu rheoli'n weithredol, gan adrodd ar gynnydd i'r Pwyllgor Archwilio a Risg a, thrwyddo, i Fwrdd yr Awdurdod
- Ein hasesiad blynyddol o reolaeth risg gwybodaeth a gyflawnwyd yn unol â chanllaw Swyddfa'r Cabinet
- Adroddiadau rheolaidd gan yr archwilwyr mewnol, Mazars, yn cydymffurfio gyda Safonau Archwilio Mewnol y Llywodraeth
- Sylwadau a wnaed gan yr archwilwyr allanol, yr NAO, yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill.

2.93 Mazars, archwilwyr mewnol y Ganolfan Rheolyddion, fu ein harchwilwyr mewnol ar gyfer y flwyddyn dan sylw. Dywedodd y Pennaeth Archwilio Mewnol yn ei adroddiad ar gyfer 2018/19:

'Ar sail ein gwaith archwilio, ein barn ar y fframwaith llywodraeth, rheoli risg, a rheolaeth yw Cymedrol yn ei ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol. Amlygwyd gwendidau ac eithriadau penodol yn ein gwaith archwilio, fodd bynnag ni ystyriwyd yr un i fod yn sylfaenol. Mae'r materion hyn oll wedi eu trafod gyda'r rheolwyr, ac rydym wedi gwneud nifer o argymhellion iddynt. Mae pob un o'r rhain wedi, neu yn y broses, o gael sylw, fel y disgrifiwyd yn ein hadroddiadau unigol.'

- 2.94 Nid wyf o'r farn fod gennym wendidau arwyddocaol yn ein system o reoliadau mewnol. Mae rhaglen o fonitro parhaus yn bodoli, mewn ymgynghoriad â'r Pwyllgor Archwilio a Risg, archwilwyr mewnol ac archwilwyr allanol, i sicrhau ein bod yn bodloni safonau arfer gorau ym mhob maes o'n gweithrediadau.
- 2.95 Mae ein Fframwaith Sicrwydd yn cael ei monitro ynghyd â'r gofrestr risg gan y Grŵp Cyfarwyddwyr, y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Bwrdd. Ystyrir dylanwadau mewnol ac allanol gan drafod unrhyw risgiau allai fod yn arwyddocaol gyda rhanddeiliaid allweddol cyn gynted ag y'i gwelir. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg wedi adolygu ein fframwaith sicrwydd yn ystod y flwyddyn i sicrhau ei fod yn darparu lefel briodol o sicrwydd i'r Pwyllgor a'r Bwrdd.
- 2.96 Rwy'n fodlon bod yr asesiad blynyddol o reoli risg gwybodaeth yn adlewyrchu'r risgiau gwybodaeth yr ydym wedi eu rheoli'n ddigonol a'n bod wedi ystyried risgiau yn y dyfodol. Ystyriaef ein bod wedi cymryd y camau angenrheidiol i reoli risgiau gwybodaeth yn effeithiol. Rwy'n hyderus fod staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldeb i storio, rhannu a dinistrio gwybodaeth yn ddiogel. Rwy'n fodlon bod y nifer fechan o fân ddigwyddiadau risg gwybodaeth a ddigwyddodd eleni wedi eu rheoli'n briodol, y cymerwyd camau i unioni ac na ddatgelwyd na chollwyd unrhyw wybodaeth sensitif.
- 2.97 Mae'r adroddiad hwn wedi ei baratoi yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol (FReM) y Llywodraeth 2018/19 a gyhoeddir gan Drysorlys EM.
- 2.98 Mae ein cyfrifon wedi eu paratoi yn unol ag Atodlen 7, Paragraff 15 Deddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012.
- 2.99 Sefydlir manylion Cynllun Pensiwn y GIG a thriniaeth o atebolrwydd pensiynau i'r cyfrifon yn nodiadau'r cyfrifon dan y polisïau cyfrifo (nodyn 1).
- 2.100 Rwy'n cadarnhau:
- Mae'r asesiad o reolaeth risg gwybodaeth wedi ei gwblhau'n foddhaol ac y gellir defnyddio'r wybodaeth ar gyfer ein Datganiad Llywodraethu Blynyddol
 - Mae'r adroddiad a'r cyfrifon hyn ar y cyfan yn deg, cytbwys a dealladwy
 - Rydym wedi cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol fel y manylwyd yn DAO(GEN)02/12 – Datganiadau Llywodraethu cyn belled â'i fod yn berthnasol i ni
 - Hyd y gwn, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohono, ac rydw i wedi cymryd pob cam i wneud fy hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sefydlu bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno
 - Rwy'n cymryd cyfrifoldeb personol ar gyfer yr adroddiad a'r dyfarniadau sy'n ofynnol i bennu ei fod yn deg, cytbwys a dealladwy.

Contractau rhyngwladol

- 2.101 Yn ystod y flwyddyn, derbyniodd yr Awdurdod gomisiwn gan y llywodraeth yn Columbia Brydeinig, Canada. Ar gais y Weinyddiaeth Iechyd yn Columbia Brydeinig, llofnodwyd y contract ar gyfer y gwaith hwn yn enw'r Prif Weithredwr blaenorol yn hytrach na'r Awdurdod. Cyflawnwyd y gwaith dan y contract hwn gan gyflogaion yr Awdurdod, yn cynnwys y Prif Weithredwr blaenorol. Ar adael yr Awdurdod ar 31 Hydref 2018, cafodd y Prif Weithredwr blaenorol ei dalu am y gwaith oedd yn weddill dan contract cyflogaeth dim oriau gyda'r Awdurdod. Daeth y

gwaith dan y contract yma, a chontract cyflogaeth cysylltiedig y Prif Weithredwr blaenorol, i ben ym Mawrth 2019.

- 2.102 Yn dilyn ei ymadawiad o'r Awdurdod, daeth y Prif Weithredwr blaenorol i gytundeb gyda'r Professional Engineers of Ontario. Roedd hyn yn cynnwys cymal yn nodi'r Awdurdod fel asiant talu ar gyfer hyd y contract (yn dod i ben ym Mai 2019).
- 2.103 Yn chwarter pedwar 2018/19 cynhaliodd yr Awdurdod adolygiad o'r ddau gontract yma. Casglwyd fod y Bwrdd yn ymwybodol o natur y gwaith rhyngwladol hwn, ond nid oedd yn glir ar y trefniadau contractio penodol. Nodwyd bod angen cryfhau rheoliadau yn ymwneud â chomisiynau rhyngwladol. Cytunodd y Bwrdd y byddai comisiynau i'r fath wedi hyn yn amodol i weithdrefnau contractio safonol ac y byddent yn enw'r Awdurdod. Yn ogystal, ni fyddai'r Awdurdod yn gweithredu fel asiant trydydd parti i unrhyw drefniadau cytundebol eraill. Mae trefniadau cytundeb a chynnydd ar gomisiynau rhyngwladol nawr yn cael eu hadrodd yn rheolaidd ym mhob cyfarfod o'r Bwrdd. Mae'r Adroddiad Blynyddol hwn yn cyflwyno darlun clir o gyfrifo ariannol y ddau gontract.

Alan Clamp
Swyddog Cyfrifyddu
13 Mehefin 2019

3. Adroddiad cydnabyddiaeth a staff

Polisi tâl

Pwyllgor Tâl

- 3.1 Mae'r Pwyllgor Tâl yn cwrdd i ddelio â materion tâl os ydynt yn codi.
- 3.2 Nid oedd gan yr Awdurdod Bwyllgor Enwebiadau yn flaenorol. Cyflawnodd y Pwyllgor Tâl y rôl hon pan fyddai'r angen yn codi.
- 3.3 Cynhaliwyd un cyfarfod Pwyllgor Tâl rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019. Dangosir presenoldeb aelodau isod.

Aelod o'r Bwrdd	Nifer o gyfarfodydd a fynychwyd	Posibl
George Jenkins OBE (Cadeirydd)	1	1
Frances Done CBE	1	1
Thomas Frawley CBE	1	1

- 3.4 Yn gyffredinol fe gynigir cytundebau parhaol. Os y'i cynigir ar sail cyfnod sefydlog, mae hyn i adlewyrchu natur a chyd-destun y gwaith dan sylw. Pennir y cyfnod hysbysiad gofynnol gan swydd y deiliad. Rydym yn edrych ar daliadau terfynu a darpariaethau iawndal ar gyfer terfynu fesul achos mewn ymgynghoriad â'n cynghorwyr.

Pwyllgor Enwebiadau

- 3.5 Yn ystod 2018/19 cymeradwyodd y Bwrdd greu Pwyllgor Enwebiadau newydd a fydd yn cwrdd i sicrhau bod gan yr Awdurdod aelodaeth priodol ar y Bwrdd.

Cytundebau uwch reolwyr

Enw	Teitl	Dyddiad cytundeb	Tymor heb ddod i ben	Cyfnod rhybudd
Harry Cayton*	Prif Weithredwr	1 Awst 2007	Contract parhaol	6 mis
Alan Clamp**	Prif Weithredwr	1 Tachwedd 2018	Contract parhaol	6 mis
John McDermott	Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gweithrediadau	5 Medi 2016	Contract parhaol	3 mis
Mark Stobbs	Cyfarwyddwr Craffu ac Ansawdd	3 Mai 2016	Contract parhaol	3 mis
Christine Braithwaite	Cyfarwyddwr Safonau a Pholisi	17 Mai 2010	Contract parhaol	3 mis

* Hyd at 31 Hydref 2018. WTE 0.583

** O 1 Tachwedd 2018. WTE 0.417

Cyflogau uwch reolwyr

Enw	Cyflog 2018/2019 £'000	Taliadau treuliau (trethadwy) Cyfanswm £000	Tâl perfformiad a bonws £000	Hirdymor a bonws hirdymor £'000	Holl fuddion sy'n ymwneud â phensiwn £'000	CYFANS WM 2018/2019 £'000
Harry Cayton*	105-110	0	0	0	0	105-110
Alan Clamp**	70-75	0	0	0	16	85-90
John McDermott	105-110	0	0	0	28	135-140
Mark Stobbs	105-110	0	0	0	28	135-140
Christine Braithwaite	105-110	0	0	0	55	165-170

* Hyd at 31 Hydref. O 1 Tachwedd hyd at 31 Mawrth fe benodwyd fel ymgynghorydd rhyngwladol. Tâl yn ystod y cyfnod 1 Tachwedd -31 Mawrth oedd £44k. Nid oedd yna unrhyw fuddion yn ymwneud â phensiwn yn ystod y cyfnod hwn. Mae cyflog WTE yn 170-175

** O 1^{af} Tachwedd. Mae cyflog WTE yn 170-175

Enw	Cyflog 2017/2018 £'000	Taliadau treuliau (trethadwy) Cyfanswm £000	Tâl perfformiad a bonws £000	Hirdymor a bonws hirdymor £'000	Holl fuddion sy'n ymwneud â phensiwn £'000	CYFANS WM 2017/2018 £'000
Harry Cayton	155-160	0	0	0	88	245-250
John McDermott	95-100	0	0	0	65	160-165
Mark Stobbs	95-100	0	0	0	23	120-125
Christine Braithwaite	95-100	0	0	0	23	120-125

- 3.6 Mae'r tablau uchod wedi eu harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.
- 3.7 Roedd pob uwch reolwr yn y flwyddyn yn aelodau o Gynllun Pensiwn y GIG.
- 3.8 Mae cyfanswm ta cyn cynnwys cyflog a buddion cysylltiedig â phensiwn a gyfrifir yn unol â chanllaw Pensiynau'r GIG,¹⁵ sy'n ceisio meintoli'r cynnydd mewn buddion

¹⁵ Datgeliad o Dâl Uwch Reolwyr (Greenbury) 2015.

pensiwn yn y flwyddyn trwy gymharu'r buddion pensiwn cyffredinol ar ddechrau'r flwyddyn gyda'r rhai ar ddiwedd y flwyddyn. Ni chafwyd unrhyw gyflog sy'n gysylltiedig â pherfformiad heb ei gydgrynhoi, buddion mewn da na thaliadau diswyddo yn ystod 2018/19 na 2017/18.

Pensiynau

Enw	Teitl	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn yn 60 oed (bandiau o £2,500)	Cynnydd gwirioneddol mewn cyfandaliad pensiwn yn 60 oed (bandiau o £2,500)	Cyfanswm y pensiwn a gronnyd yn 60 oed ar 31 Mawrth 2019 (bandiau o £5,000)	Cyfandaliad yn 60 oed yn gysylltiedig â phensiwn a gronnyd ar 31 Mawrth 2019 (bandiau o £5,000)	Gwerth Trosglwyddo Cyfateb i Arian ar 1 Ebrill 2018 (i'r £1,000 agosaf)	Gwerth Trosglwyddiad yn Cyfateb i Arian ar 31 Mawrth 2019 (i'r £1,000 agosaf)	Cynnydd real yn y Gwerth Trosglwyddiad sy'n Cyfateb i Arian yn y flwyddyn a drodd (i'r £1,000 agosaf)
Harry Cayton*	Prif Weithredwr	(5-7.5)	(0-2.5)	30-35	20-25	Amh*** *	Amh*** *	Amh*** *
Alan Clamp**	Prif Weithredwr	0-2.5	Amh***	0-5	Amh***	0	17	7
John McDermott	Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gweithrediad au	0-2.5	Amh***	5-10	Amh***	35	62	11
Mark Stobbs	Cyfarwyddwr Craffu ac Ansawdd	0-2.5	Amh***	5-10	Amh***	44	80	20
Christine Braithwaite	Cyfarwyddwr Safonau a Pholisi	2.5-5	7.5-10	20-25	70-75	470	Amh*** *	Amh*** *

* Hyd at 31 Hydref 2018.

** O 1 Tachwedd 2018.

*** Ddim yn berthnasol yng nghynllun 2008 a 2015.

**** Ddim yn berthnasol gan fod yr unigolyn dros 60.

3.9 Mae'r tabl hwn wedi ei archwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf prisiad yr actwari manteision cynllun pensiwn cronedig aelod ar bwynt penodol mewn amser. Y manteision a brisir yw manteision cronol aelodau ac unrhyw bensiwn cymar dilynol sy'n daladwy

o'r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn neu drefniant i sicrhau manteision pensiwn mewn cynllun arall neu drefniant pan fydd aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r manteision a gronnwyd yn y cynllun blaenorol. Mae a wnelo'r ffigurau pensiwn a ddangosir â'r buddiannau y mae'r unigolyn wedi eu cronni o ganlyniad i'w aelodaeth gyfan o'r cynllun pensiwn, ac nid dim ond y cyfnod a dreulwyd mewn uwch swydd y mae'r datgeliad yn gymwys iddo.

Mae'r ffigwr CETV – ac o 2005-2006 y manylion pensiwn eraill – yn cynnwys gwerth unrhyw fanteision pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall mae'r unigolyn wedi trosglwyddo i Gynllun Pensiwn y GIG. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fanteision pensiwn atodol i'r aelodau yn deillio o brynu blynyddoedd atodol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun o'u pced eu hunain. Cyfrifir CETV o fewn y canllawiau a fframwaith a ragnodwyd gan Sefydliad a Chyfadrann yr Actwari.

Cynnydd/(lleihad) real mewn CETV Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd/(lleihad) real yn CETV. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn cronol oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogwr a'r cyflogai (yn cynnwys gwerth unrhyw fanteision a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant arall) ac yn defnyddio ffactorau cyffredin gwerthuso'r farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

- 3.10 Ni thalwyd unrhyw iawndal i gyn uwch reolwyr, na gwneud taliadau i drydydd parti ar gyfer gwasanaethau uwch reolwr.
- 3.11 Mae'r wybodaeth hon wedi ei harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.
- 3.12 Nid oedd gan unrhyw uwch reolwr dreuliau oedd yn amodol i dreth yn y Deyrnas Unedig.

Taliadau aelodau Bwrdd yr Awdurdod

- 3.13 Mae taliadau a wneir i'r Bwrdd yn amodol i ganllawiau Swyddfa'r Cabinet ac nid yw wedi cynyddu ers 2009/10. Mae'r Cadeirydd yn derbyn tâl o £33,688 y flwyddyn (2017/18: £33,688 y flwyddyn); mae aelodau yn derbyn cydnabyddiaeth flynyddol o £7,881 (2017/18: £7,881) ac mae Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg yn derbyn cydnabyddiaeth flynyddol o £13,135 (2017/18: £13,135). Daeth cyfanswm taliadau i aelodau trwy gydol y flwyddyn i £90,367 (2017/18: £90,894) yn cynnwys costau nawdd cymdeithasol.
- 3.14 Mae tâl aelodau yn amodol i dreth ac yswiriant gwladol trwy TWE.
- 3.15 Yn ogystal, ad-dalwyd costau yn dod i £10,813 (2017/18: £11,621) i aelodau'r Bwrdd. Mae costau teithio yn gysylltiedig â theithio i swyddfeydd yr Awdurdod yn amodol i dreth sy'n cael ei dalu gan yr Awdurdod ar eu rhan, trwy gytundeb gyda HMRC.
- 3.16 Mae taliadau'r aelodau wedi eu harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.
- 3.17 Datgelir taliadau a wnaed i aelodau unigol isod.
- 3.18 Nid oedd unrhyw aelodau o'r bwrdd yn aelodau o gynllun pensiwn y GIG yn 2018/19.

Taliadau a wnaethpwyd i aelodau Bwrdd yr Awdurdod yn ystod 2018/19

	Cyflog 2018/2019 (bandiau o £5,000)	2018/2019 Costau teithio	Cyflog 2017/2018 (bandiau o £5,000)	2017/2018 Costau teithio

		(bandiau o £5,000)		(bandiau o £5,000)
Cadeirydd				
George Jenkins OBE	30-35	0-5	30-35	0-5
Aelodau				
Antony Townsend	5-10	0-5	5-10	0-5
Frances Done CBE (Cadeirydd Archwilio a Risg)	10-15	0-5	10-15	0-5
Renata Drinkwater	5-10	0-5	5-10	0-5
Thomas Frawley CBE	5-10	0-5	5-10	0-5
Moiram Ali	5-10	0-5	5-10	0-5
Marcus Longley	5-10	0-5	5-10	0-5
Ian Hamer OBE**	AMH	AMH	0-5	0-5

** Hyd at Fai 2017.

Adroddiad staff

- 3.19 Rydym oll yn ymroddedig i alluogi cyflogaethion i gyflawni eu llawn botensial mewn amgylchedd a nodweddir gan urddas a pharch i'w gilydd. Mae ein polisiau cyflogaeth yn ceisio creu gweithle ble gall pob cyflogai wneud ei orau a chyfrannu i'n llwyddiant ni a'u llwyddiant eu hunain. Fe adolygir y rhain a'u diweddarau'n rheolaidd gydag arbenigwyr allanol er mwyn sicrhau cydymffurfiad gyda deddfwriaeth.
- 3.20 Rydym yn defnyddio gwasanaethau Right Corecare, rydym wedi cael cydnabyddiaeth allanol fel cyflogwr ystyrlon ac mae gan ein staff i gyd fynediad at gymorth a chynghori os oes angen ac ystafell dawel fel gofod myfyriol.
- 3.21 Rydym yn cydnabod manteision busnes cael gweithlu amrywiol ac yn ymroddedig i gynnal diwylliant ble mae amrywiaeth a chydarddoldeb yn cael ei hyrwyddo'n weithredol a ble na oddefir gwahaniaethu. Rydym yn gweithredu polisi dethol teg ac agored ar gyfer ceisiadau am gyflogaeth a dyrchafiadau mewnol.
- 3.22 Ceir rhagor o wybodaeth am y tîm o uwch reolwyr yn adran Taliadau'r adroddiad hwn.
- 3.23 Roedd trosiant staff eleni ychydig yn uwch na'n targed.
- 3.24 Yn rhan o'n cyfrifoldeb corfforaethol, rydym yn annog ein staff i gefnogi elusennau a sefydliadau cymunedol eraill. Mae staff wedi bod yn ymwneud gyda Comic Relief a phwyllgor moeseg ymchwil. Mae staff yn weithgar wrth godi arian ar gyfer nifer o achosion da.

Datgeliadau cyflogau teg

- 3.25 Mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu'r berthynas rhwng cyflog y cyfarwyddwr sy'n derbyn y cyflog uchaf (yn ein hachos ni, y Prif Weithredwr) a thâl canolrif gweithlu'r Awdurdod.
- 3.26 Tâl y Prif Weithredwr yn y flwyddyn ariannol 2018/19 oedd £172,500 (wedi'i gyfrif fel canol y band). Roedd hyn 3.45 gwaith yn fwy na thâl canolrif y gweithlu, sef £50,000.
- 3.27 Tâl y Prif Weithredwr yn y flwyddyn ariannol 2017/18 oedd £157,500 (cyfrifwyd fel canol y band). Roedd hyn 3.21 gwaith yn fwy na thâl canolrif y gweithlu, sef £47,371.
- 3.28 Ni dderbyniodd unrhyw gyflogai dâl oedd yn fwy na'r Prif Weithredwr yn 2018/19 na 2017/18. Roedd tâl yn amrywio o £30,000 i £170,000 (2017/18: £27,000 i £160,000).
- 3.29 Mae gwybodaeth ar ddatgeliadau chware teg wedi ei harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.
- 3.30 Yn 2018/19, roedd un aelod o'r uwch dîm rheoli yn fenywaidd (14%) (2017/18 un person, 14%) tra ar y cyfan, roedd 25 o gyflogeion yn fenywaidd (63%) (2017/18 62%, 26 cyflogai).

Absenoldeb salwch

- 3.31 Collwyd cyfanswm o 390 niwrnod (2018/19 269 niwrnod) o ganlyniad i absenoldeb salwch yn ystod y flwyddyn. Mae hyn yn cyfateb i 10 niwrnod (2017/18, chwe niwrnod) y pen – oedd 250 niwrnod o'r absenoldeb hwn yn ymwneud â thri aelod o staff oedd ag absenoldeb hirdymor yn ystod y flwyddyn.

Polisiau yn ymwneud ag anabledd

- 3.32 Rydym yn ymroddedig i weithredu ein polisi cyfle cyfartal ar bob cam o recriwtio a dethol.
- 3.33 Rydym yn gweithio i sicrhau:
- Y penodir yr ymgeisydd mwyaf addas i bob swydd, gan dalu sylw i wir anghenion y swydd
 - Fod y broses yn agored, teg a gonest
 - Ein bod yn gwneud addasiadau rhesymol i drechu rhwystrau wrth gynnal cyfweiliadau a chyflogaeth
 - Y rhoddir cyfle cyfartal i bob ymgeisydd
 - Yr asesir ymgeiswyr mewnol ac allanol ar sail yr un meini prawf dethol
 - Y diddymir gwahaniaethu a rhagfarn o'r broses
 - Y bodlonir amcanion cyfreithiol, ac y dilynir arferion cyflogaeth da
 - Mae ein ffurflen gais yn darparu adran ble gall ymgeiswyr posibl gadarnhau p'un a ydynt yn ystyried eu hunain i fod ag anabledd neu beidio ac os felly os ydynt angen gwneud addasiadau rhesymol.
- 3.34 Os nodir hyn ar y ffurflen gais, bydd pob ymgeisydd sy'n bodloni'r meini prawf isafswm ar gyfer swydd yn cael cyfweiliad dan y Cynllun Cyfweiliad Gwarantedig.

- 3.35 Er ein bod yn ymroddedig i'r Cynllun Cyfweliad Gwarantedig, nid yw'r gofyniad hwn yn ymestyn i'r penderfyniad penodi, ble bydd yr unigolyn gorau ar gyfer y swydd yn cael ei benodi yn unol â deddfwriaeth cydraddoldeb.

Niferoedd staff a chostau cysylltiedig

Nifer cyfartalog y bobl a gyflogwyd

- 3.36 Mae cyfartaledd y nifer o staff llawn amser a rhan amser a gyflogir (yn cynnwys staff dros dro) yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	Cyflogir yn barhaol	Arall	Cyfanswm 2018/19	Cyflogir yn barhaol	Arall	Cyfanswm 2017/18
Cyfanswm	40.21	0.55	40.76	40.15	0.09	40.24

- 3.37 Ni chyflogwyd unrhyw staff ar brosiectau cyfalaf yn y cyfnod i 31 Mawrth 2019.

Costau personau a gyflogir

	Cyflogir yn barhaol	Arall	Cyfanswm 2018/19	Cyflogir yn barhaol	Arall	Cyfanswm 2017/18
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	2,389	-	2,389	2,261	-	2,261
Costau nawdd cymdeithasol	250	-	250	254	-	254
Costau pensiynau	261	-	261	258	-	258
Staff asiantaeth/dros dro	-	42	42	-	4	4
	2,900	42	2,942	2,773	4	2,777

- 3.38 Mae'r ddau dabl uchod wedi eu harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Adrodd cynlluniau Gwasanaeth Sifil a digolledu eraill: pecynnau gadael

Band cyflog pecyn gadael	Nifer o ddiswyddiadau gorfodol	Nifer o ymadawiadau eraill a gytunwyd	Cyfanswm pecynnau gadael yn ôl band cost
< £10	0	0	0
£10-£25	0	0	0
>£25	0	0	0
Cyfanswm pecynnau ymadael	0	0	0
	£'000	£'000	£'000
Cyfanswm cost adnodd /£	0	0	0

- 3.39 Mae'r costau pecyn gadael wedi eu cyfrif yn llawn yn y flwyddyn gadael. (2017/18 - 7k)
- 3.40 Ni chododd unrhyw gostau diswyddo yn y flwyddyn ariannol 2018/19.
- 3.41 Ni chyflogwyd unrhyw bersonau oddi ar y gyflogres nac ar sail ymgynghorol yn ystod y flwyddyn.
- 3.42 Mae'r wybodaeth hon wedi ei harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

4. Atebolrwydd seneddol ac adroddiad archwilio

Eglurhad

Colledion a thaliadau arbennig

- 4.1 Roedd colledion a thaliadau arbennig yn unigol ac yn gyfan gwbl islaw'r trothwy adrodd o £300,000. Mae'r wybodaeth hon wedi ei harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Cysondeb gwariant

- 4.2 Mae'r Awdurdod yn gweithredu gyda phedwar ffrwd gwaith penodol a adlewyrchir yn segmentiad ein cyfrifon:
- Gwaith rheoleiddiol a gosod safonau – a delir amdano trwy ffioedd a gesglir gan y cyrff Rheoleiddio
 - Cofrestrau Achrededig – hunan ariannu gyda chefnogaeth cymhorthdal gan y DHSC
 - Comisiynau gan Lywodraeth(au) – telir amdanynt gan y corff comisiynu
 - Cyngor i sefydliadau eraill – enillir trwy ffioedd.
- 4.3 Rhoddir cyfrif ar gyfer yr incwm a gwariant ar gyfer pob segmentiad ar wahân ac rydym yn gweithio i sicrhau nad oes unrhyw draws gymorthdal.
- 4.4 Fel yr adroddwyd mewn adran arall, mae ein harchwilwyr mewnol yn cyflawni adolygiad blynyddol o reolaeth ein cyllid parthed ein hegwyddorion busnes a pholisi wrth gefn cyhoeddedig sydd ym mharagraffau 1.31-1.39.
- 4.5 Mae'r wybodaeth hon wedi ei harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Ffioedd a thaliadau

- 4.6 Darparodd y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 i'r Awdurdod gael ei ariannu gan y cyrff rheoleiddio y mae'n eu goruchwyllo.
- 4.7 Y swyddogaethau o fewn cwmpas y Rheoliadau Ffioedd yw'r rhai o fewn ein ffrwd waith gyntaf; sef goruchwyllo rheoleiddio a gwaith gwella a gyflawnwyd parthed cyrff iechyd proffesiynol a reoleiddir dan statud.
- 4.8 2018/19 oedd trydedd flwyddyn lawn yr Awdurdod wedi ei gyllido'n bennaf trwy ffioedd. Bydd y cyfnod ffioedd ar gyfer 2019/20 o Ebrill i Fawrth yn cwmpasu'r un cyfnod â blwyddyn ariannol yr Awdurdod.
- 4.9 Rhoddir manylion y costau gweithredu cysylltiedig ar gyfer ein swyddogaeth rheoleiddio a gosod isod.

31 Mawrth 2019	Gwaith rheoleiddio a gosod safonau	Comisiynau gan Lywodraeth(au)
	£'000	£'000
Costau gweithredu	4,029	22
Incwm gweithredol	(4,213)	1
Incwm gweithredu net	(184)	23

4.10 Mae'r wybodaeth hon wedi ei harchwilio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol.

Tueddiadau gwariant tymor hir

4.11 Y prif ysgogwyr a fydd yn dylanwadu ar ein hanghenion cyllidebol yn y dyfodol yw:

- Newidiadau i faint o waith sy'n rhaid i ni gyflawni, yn benodol y nifer o achosion Addasrwydd i Ymarfer a adolygir
- Newidiadau i ddeddfwriaeth sydd naill ai'n gosod dyletswyddau newydd arnom neu'n gofyn ein bod yn defnyddio mwy o adnoddau i gyflawni ein gwaith cyffredol o ganlyniad i newidiadau i brosesau a gweithdrefnau
- Newidiadau i ddeddfwriaeth y mae'n rhaid i ni fel busnes neu gyflogwr gydymffurfio â nhw
- Newidiadau a gyflwynir gennym
- Newidiadau i'n costau yn deillio o chwyddiant ac ati
- Newidiadau i incwm a gwariant y rhaglen cofrestrau achrededig.

Achosion adran 29

4.12 Gall y maes hwn o'n gwaith amrywio gryn dipyn ac felly mae'n anodd ei ragweld. Mae nifer o achosion yn cymryd dipyn o amser o'r dyddiad pan wneir cwyn i pan fyddant yn dod i'r Awdurdod, felly nid dim ond faint o waith a dderbynnir gan reolydd sydd angen ei ystyried, ond hefyd yr amser a gymer i'w prosesu sy'n dylanwadu ar lwyth gwaith yr Awdurdod.

4.13 Eleni rydym wedi gweld lleihad o 20% yn y nifer o benderfyniadau achosion addasrwydd i ymarfer gan y rheolyddion (3,261 yn 2018/19 o gymharu â 4,095 yn 2017/18). Yn ystod 2018/19, gofynnem am ragor o wybodaeth a chynnal adolygiadau achos manwl mewn 141 o achosion. I gymharu, fe gyflawnom 265 adolygiad achos manwl yn 2017/18.

4.14 Er ei bod yn ymddangos fod llwyth achosion wedi lleihau, gan leihau pwysau ar staff, gall llwyth achosion amrywio. Rydym yn adolygu lefelau staffio yn gyson, ac yn ystod cyfnodau arbennig o brysur, mae gennym drefniadau ar-alwad yn eu lle gyda'n darparwyr cyfreithiol allanol i sicrhau ein bod yn parhau i fodloni ein dyddiadau cau statudol. Rydym hefyd yn ceisio sicrwydd allanol o'n penderfyniadau i gau achosion, ble mae hyn yn ymddangos i fod yn briodol.

Newidiadau i'n deddfwriaeth

- 4.15 Mae posibiliad y gallai newidiadau i ddeddfwriaeth effeithio'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol ar ein gwaith. Byddai cyflwyno newidiadau arfaethedig i ddeddfwriaeth naill ai i ni neu'r rheolyddion yn gofyn am ddadansoddiad ac ystyriaeth. Mae yna gynigion ar gyfer newidiadau i reoleiddio gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol, ond nid yw'r rhain wedi eu datblygu i gyflwr fyddai'n galluogi'r Awdurdod i ystyried yr effaith ar ein gwaith neu wariant ar hyn o bryd.
- 4.16 Gan dybio fod ein llwyth gwaith yn dal yn gyson gyda'r flwyddyn gyfredol, nid ydym yn rhagweld newidiadau arwyddocaol i'n gwariant.

Alan Clamp
Swyddog Cyfrifyddu
13 Mehefin 2019

5. Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i'r Tŷ Cyffredin, Senedd yr Alban a Chynulliad Gogledd Iwerddon

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 dan Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002 fel y'i diwygiwyd gan y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Gofal Cymdeithasol 2012. Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys: Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, Datganiad Sefyllfa Ariannol, Datganiad Llif Arian, Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr; a'r nodiadau cysylltiedig, yn cynnwys polisïau cyfrifo arwyddocaol. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisïau cyfrifyddu a nodir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Tâl a Staff, Adroddiad Atebolrwydd, yr Adroddiad Atebolrwydd ac archwilio Seneddol a ddisgrifir yn yr adroddiadau hynny fel adroddiad sydd wedi'i archwilio.

Yn fy marn i:

- mae'r datganiadau ariannol yn rhoi golwg wir a theg o gyflwr materion yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol fel y maent ar 31 Mawrth 2019 ac o incwm gweithredu net yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar gyfer y flwyddyn ddaeth i ben; ac
- mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi'n gywir yn unol â Deddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 a chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a gyhoeddwyd dani.

Barn ar gysondeb

Yn fy marn i, ym mhob agwedd faterol, mae'r incwm a gwariant a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi eu cymhwyso i'r dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail fy marn

Cyflawnais fy archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (ISAs) (UK) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer adran archwiliad o'r datganiadau ariannol fy nhystysgrif. Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi a'm staff gydymffurfio â

Safon Foesegol Ddiwygiedig y Cyngor Adrodd Ariannol 2016. Wrth weithredu'r Safonau Moesegol, fe nodais berthynas fusnes rhwng y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a'r Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Datgelir rhagor o fanylion yn Nodyn 4. Mae'r referniw a dderbyniwyd yn anfaterol i'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol, ac rwy'n ystyried bod mesurau diogelu priodol wedi eu gweithredu i ddiogelu fy ngwrthrychedd i a thîm y Swyddfa Archwilio trwy gydol yr archwiliad. Rwy'n annibynnol o'r Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn unol â'r gofynion moesol sy'n berthnasol i fi ngwaith o archwilio a'r datganiadau ariannol yn y Deyrnas Unedig. Mae fy staff a minnau wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gasglais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer fy marn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Mae'n ofynnol i ni gasglu ar briodoldeb defnydd rheolwyr o'r sail busnes gweithredol o gyfrifo ac, yn seiliedig ar y dystiolaeth archwilio a gasglwyd, os oes ansicrwydd materol yn bodoli parthed digwyddiadau neu amodau a allai olygu bod ansicrwydd arwyddocaol ynghylch gallu'r Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol i barhau fel busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis neu fwy o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol. Os byddaf yn casglu bod ansicrwydd materol yn bodoli, mae'n ofynnol i mi dynnu sylw yn fy adroddiad archwilydd at y datgeliadau perthnasol yn y datganiadau ariannol neu, os yw datgeliadau o'r fath yn annigonol, i addasu fy marn. Mae fy nghasgliadau yn seiliedig ar y dystiolaeth ar chwilio a gasglwyd hyd at ddyddiad fy adroddiad archwilydd. Fodd bynnag, gallai digwyddiadau neu amodau yn y dyfodol achosi i'r endid roi'r gorau i fodoli fel busnes gweithredol. Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Cyfrifoldebau'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn Natganiad Cyfrifoldebau'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu, y Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg gywir a theg.

Cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwiliad o'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb fi yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012.

Mae archwiliad yn casglu tystiolaeth ynglŷn â'r symiau a datguddiadau yn y datganiadau ariannol sy'n ddigonol i roi sicrwydd rhesymol bod y datganiadau ariannol yn rhydd o gamddatganiad materol, p'un a ydynt o ganlyniad i dwyll neu wall. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel i sicrwydd, ond nid yw'n warant fod archwiliad a gyflawnwyd yn unol â'r ISAs (UK) yn canfod camddatganiad materol ar bob adeg os bydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu wall ac fe'i hystyrir i fod yn faterol os, yn unigol neu'n gyfunol, y gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Yn rhan o archwiliad yn unol ag ISAs (UK), rwy'n arfer barn broffesiynol ac yn cynnal sgeptigaeth broffesiynol trwy gydol yr archwiliad. Rwyf hefyd:

- yn nodi ac asesu'r risgiau o gamddatganiad materol y datganiadau ariannol, p'un a yw o ganlyniad i dwyll neu wall, yn cynllunio a chyflawni gweithdrefnau archwilio sy'n ymatebol i'r risgiau hynny, ac yn casglu tystiolaeth archwilio sy'n ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer fy marn. Mae'r risg o beidio canfod camddatganiad materol yn deillio o dwyll yn uwch nag ar gyfer un yn deillio o wall, gan y gallai twyll gynnwys cydgynllwynio, ffugio, hepgoriadau bwriadol, camgyflead, neu wrthwneud rheoliadau mewnol.
- yn cael dealltwriaeth o reoliad mewnol sy'n berthnasol i'r archwiliad er mwyn cynllunio gweithdrefnau archwilio sy'n briodol dan yr amgylchiadau, ond nid i'r diben o fynegi barn ar effeithiolrwydd rheolaeth fewnol yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol.
- yn gwerthuso priodoldeb polisïau cyfrifo a ddefnyddiwyd a rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifo a datgeliadau cysylltiedig a wnaed gan reolwyr.
- yn gwerthuso cyflwyniad, strwythur a chynnwys cyffredinol y datganiadau ariannol, yn cynnwys y datgeliadau, ac os yw'r datganiadau ariannol cyfunol yn cyflwyno'r trafodion a digwyddiadau sylfaenol mewn modd sy'n cyflawni cynrychiolaeth deg.

Rwy'n cyfathrebu gyda'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu parthed, ymysg pethau eraill, gwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chasgliadau arwyddocaol yr archwiliad yn cynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol y byddaf yn nodi yn ystod fy archwiliad.

Yn ychwanegol, mae'n ofynnol arnaf gael tystiolaeth ddigonol i roi sicrwydd rhesymol bod yr incwm a gwariant yr adroddwyd arnynt yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso i'r pwrpasau a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Gwybodaeth arall

Mae'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am yr wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys gwybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blyneddol, ar wahân i'r rhannau hynny o'r Adroddiad Atebolrwydd, Adroddiad Tâl a Saff a'r Adroddiad Atebolrwydd Seneddol ac Archwilio a ddisgrifir yn yr adroddiadau hynny fel rhai sydd wedi eu harchwilio, y datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilydd arnynt. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac nid wyf yn mynegi barn ar unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ynddynt. Mewn perthynas â'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb fi yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried os yw'r wybodaeth arall yn faterol anghyson gyda'r datganiadau ariannol neu fy ngwybodaeth a gasglwyd yn yr archwiliad neu sy'n ymddangos i fod wedi ei gam-ddatgan yn faterol fel arall. Os, yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi ei gyflawni, byddaf yn casglu fod camddatganiad materol o'r wybodaeth hon, mae'n ofynnol i mi adrodd y ffaith honno. Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd o ran y mater hwn.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd, Adroddiad Tâl a Staff a'r Adroddiad Atebolrwydd ac Archwiliad Seneddol i'w archwilio wedi eu paratoi'n gywir yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol dan Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 a'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012;
- yng ngoleuni'r wybodaeth a dealltwriaeth o'r Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'i amgylchedd a gaffaelwyd wrth gyflawni'r archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau materol yn yr Adroddiad Perfformiad, Adroddiad Atebolrwydd, Adroddiad Tâl a Staff ac Adroddiad Atebolrwydd Seneddol ac Archwiliad; ac

mae'r wybodaeth a roddwyd yn yr Adroddiad Perfformiad, yr Adroddiad Atebolrwydd, yr Adroddiad Tâl a Staff a'r Adroddiad Atebolrwydd ac Archwiliad Seneddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar eu cyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt trwy eithriad

- Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd parthed y materion canlynol yr wyf yn adrodd i chi os, yn fy marn i:
- na chadwyd cofnodion cyfrifo digonol neu na dderbyniwyd dychweliadau digonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad yw fy staff wedi ymweld â nhw; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhannau o'r Adroddiad Tâl a Staff ac Adroddiad atebolrwydd ac archwilio Seneddol i'w harchwilio yn cytuno â'r cofnodion neu ddychweliadau cyfrifo; neu
- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau rwyf eu hangen ar gyfer fy archwiliad; neu
- nad yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaid â chanllaw Trysorlys EM.

Adroddiad

Nid oes gennyf sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Gareth Davies

Dyddiad 20 Mehefin 2019

Y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol

Y Swyddfa Archwilio Genedlaethol
157-197 Buckingham Palace Road
Victoria
Llundain, SW1W 9SP

6. Datganiadau ariannol – datganiad o sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2019

		31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2018	
	Sylwer	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau nad ydynt yn gyfredol					
Asedau anniriaethol	7	140		118	
Eiddo, offer a chyfarpar	8	84		116	
Cyfanswm asedau nad ydynt yn gyfredol			224		234
Asedau cyfredol					
Masnach ac elfennau derbyniadwy eraill	9	176		289	
Buddsoddiadau	10	750		750	
Arian parod a chyfatebol i arian parod	11	5,714		5,082	
Cyfanswm asedau cyfredol			6,640		6,121
Cyfanswm Asedau			6,864		6,355
Rhwymedigaethau cyfredol					
Masnach ac elfennau taladwy eraill	12	(4,669)		(4,281)	
Darpariaethau	13	(13)		(11)	
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol			(4,682)		(4,292)
Asedau llai'r rhwymedigaethau					
			2,182		2,063
Cronfeydd					
Cronfa wrth Gefn Gyffredinol			2,182		2,063

Mae'r nodiadau ar dudalennau 64 i 78 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

A. Clamp

Alan Clamp, Swyddog Cyfrifyddu, 13 Mehefin 2019

7. Datganiadau ariannol – datganiad o wariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019

			2018/19 £'000		2017/18 £'000
Gwariant					
Costau staff	3		2,942		2,777
Costau gweinyddol eraill	4		1,636		1,645
Incwm					
Incwm Ffioedd	5		(4,032)		(3,909)
Incwm gweithredol	6		(665)		(702)
Cost gweithredu net / (incwm)			(119)		(189)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 64 i 78 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Gwariant net cynhwysfawr arall

- 7.1 Nid oedd unrhyw wariant net cynhwysfawr arall yn y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 (dim yn y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2018).

8. Datganiadau ariannol – datganiad o lif arian ar gyfer y cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019

	Sylw er	2018/19	2017/18
		£'000	£'000
Llif arian o weithgareddau gweithredol			
(Costau)/incwm gweithredu net ar gyfer y flwyddyn		119	189
Addasiad ar gyfer trafodion heb fod yn arian parod	4	157	184
Lleihad mewn masnach a derbynion eraill	9	113	(36)
Cynnydd mewn masnach ac elfennau taladwy eraill	12	388	134
Cynnydd mewn darpariaethau	13	2	4
<i>Mewnlif (all-lif) arian net o weithgareddau gweithredol</i>		779	475
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Pryniant eiddo, cyfarpar, offer ac eitemau anniriaethol	7,8	(147)	(68)
Caffaeliad net buddsoddiadau	10	-	(750)
<i>Llif arian net o weithgareddau buddsoddi</i>		(147)	(818)
Llif arian o weithgareddau ariannu			
<i>Llif arian net o weithgareddau ariannu</i>		-	-
<i>Ariannu net</i>			
Cynnydd net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod	11	632	(343)
Arian a chyfatebol i arian ar ddechrau'r flwyddyn ariannol	11	5,082	5,425
Arian parod a chyfatebol i arian parod ar ddiwedd y cyfnod ariannol	11	5,714	5,082

Mae'r nodiadau ar dudalennau 64 i 78 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

9. Datganiadau ariannol – datganiad o newidiadau yn ecwiti'r trethdalwr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019

	Sylwer	Cronfa wrth gefn gyffredinol
		£'000
Balans ar 1 Ebrill 2017		1,874
Newidiadau mewn cronfeydd yn y flwyddyn ddaeth i ben 31 Mawrth 2018		
(Costau)/incwm gweithredu net		189
Balans ar 31 Mawrth 2018		2,063
Newidiadau mewn cronfa wrth gefn yn y flwyddyn ddaeth i 31 Mawrth 2019		
(Costau)/incwm gweithredu net		119
Balans ar 31 Mawrth 2019	14	2,182

Mae'r nodiadau ar dudalennau 64 i 78 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

10. Nodiadau ar y cyfrifon

1. Polisiau cyfrifo

Sail paratoi

- 10.1 Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi eu paratoi yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2018/19 a gyhoeddir gan Drysorlys EM.
- 10.2 Mae'r polisiau cyfrifo sydd wedi eu cynnwys yn y FReM yn cymhwyso'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y'i haddaswyd neu dehonglwyd ar gyfer cyd-destun sector cyhoeddus y Deyrnas Unedig.
- 10.3 Ble fo'r FReM yn caniatáu dewis o bolisi cyfrifo, dewiswyd y polisi cyfrifo a ffernir i fod fwyaf priodol i amgylchiadau penodol yr Awdurdod i'r diben o roi golwg wir a theg.
- 10.4 Disgrifir y polisiau penodol a fabwysiadwyd gan yr Awdurdod ar gyfer y cyfnod adrodd isod. Maent wedi eu gweithredu yn gyson wrth ddelio ag eitemau yr ystyrir eu bod yn berthnasol i'r cyfrifon.

Dyfarniadau cyfrifo critigol a ffynonellau allweddol ansicrwydd amcangyfrif

- 10.5 Wrth gymhwyso polisiau cyfrifo'r Awdurdod, rhaid i reolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau ynglŷn â chario symiau o asedau ac atebolrwydd nad ydynt yn amlwg o ffynonellau eraill.
- 10.6 Mae'r amcangyfrifon a thybiaethau cysylltiedig yn seiliedig ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill a ystyrir i fod yn berthnasol.
- 10.7 Efallai y bydd y gwir ganlyniadau yn wahanol i'r amcangyfrifon hynny. Adolygir yr amcangyfrifon a'r thybiaethau sylfaenol yn barhaus.
- 10.8 Cydnabyddir adolygiadau i'r amcangyfrifon cyfrifo yn y cyfnod pan adolygir yr amcangyfrif os yw'r adolygiad yn effeithio ar y cyfnod hwnnw yn unig, neu yng nghyfnod yr adolygiad a chyfnodau yn y dyfodol sy'n adlewyrchu cyfnodau presennol ac yn y dyfodol.
- 10.9 Yn ystod y flwyddyn ni wnaethpwyd unrhyw ddyfarniadau nac amcangyfrifon cyfrifo arwyddocaol.

Asedau anniriaethol

Asedau anghyffwrddadwy ac eraill a grëwyd yn fewnol

- 10.10 Cydnabyddir ased anghyffwrddadwy ac eraill a grëwyd yn fewnol o weithgareddau a gwariant yr Awdurdod pan fydd yr holl amodau canlynol wedi eu bodloni:
 - Crëir ased y gellir ei hadnabod (megis meddalwedd neilltuol)
 - Mae'n debygol y bydd yr ased a grëwyd yn creu manteision economaidd yn y dyfodol, h.y. mae gan yr Awdurdod reolaeth dros yr ased
 - Gellir mesur cost (yn cynnwys cost datblygu) yr ased yn ddibynadwy.
- 10.11 Mesurir asedau annirweddol sefydlog yn gychwynnol ar gost ac yna eu prasio yn defnyddio cost amnewid wedi dibrisio neu a bennir i fod yn gyfwerth ar gyfer gwerth teg. Ar gyfer asedau anghyffwrddadwy gyda bywydau defnyddiol cyfyngedig, cyfrifir amorteiddiad er mwyn gallu dileu cost ased, llai ei werth gweddilliol a amcangyfrifir, dros ei fywyd economaidd defnyddiol.

10.12 Adolygir cyfnod amorteiddiad a dull amorteiddiad ased anniriaethol yn ystod diwedd pob blwyddyn ariannol. Os yw oed defnyddiol disgwylidiedig ased yn wahanol i amcangyfrifon blaenorol, bydd y cyfnod a dull amorteiddiad yn cael ei newid i adlewyrchu'r patrwm newydd.

Asedau nad ydynt yn gyfredol

Eiddo, offer a chyfarpar

10.13 Cyfalafir asedau nad ydynt yn gyfredol ac eithrio meddalwedd cyfrifiadurol fel eiddo, peiriannau ac offer fel a ganlyn:

- Offer gyda gwerth unigol o £1,000, neu fwy
- Asedau mewn grŵp o natur debyg gyda gwerthu cytûn o £1,000 neu fwy
- Costau ailwampio gyda gwerth o £1,000 neu fwy.

10.14 Mae'r Awdurdod wedi mabwysiad IFRS 13 ac yn unol â FReM wedi pennu bod cost hanesyddol dibrisiedig yn ddewis amgen addas i werth cyfredol mewn defnydd cyfredol neu werth teg ble mae gan yr ased oes economaidd ddefnyddiol byr neu os yw o werth isel. Nid yw mynegeio wedi ei gymhwyso ers 31 Mawrth 2008 gan na fyddai hyn yn faterol. Bydd gwerthusiad asedau yn cael eu hadolygu yn flynyddol, ar ddyddiad pob datganiad o safle ariannol, i sicrhau bod y gwerth i'w gario yn adlewyrchiad teg o'r gost bresennol.

10.15 Darperir dibrisiant ar sail linol, wedi ei gyfrifo ar y swm a ddatgelwyd i ddileu asedau, llai unrhyw falans gweddilliol a amcangyfrifir, yn ystod eu bywyd defnyddiol sy'n weddill.

10.16 Mae bywydau defnyddiol asedau nad ydynt yn gyfredol wedi eu hamcangyfrif fel a ganlyn:

- Dodrefn a gosodiadau yn ystod gweddill tymor prydles y llety
- Offer cyfrifiadurol – tair blynedd.

10.17 Mae'r rhain yn darparu adlewyrchiad realistig o fywydau'r asedau.

10.18 Codir dibrisiant o'r mis pan gaffaelwyd yr ased.

Buddsoddiadau

10.19 Mae'r rhain yn adnevon tymor byr a gedwir gyda sefydliadau ariannol gyda dyddiad aeddfedu o dros dri mis ac yn ddim hirach na naw mis.

Arian yn y banc a cyfatebol i arian parod

10.20 Mae arian yn arian mewn llaw ac arian a gadwyd mewn unrhyw sefydliad ariannol gyda dyddiad aeddfedu o lai na thri mis.

Cyllid cymorth grant a chronfa wrth gefn cyffredinol

10.21 Yn y flwyddyn i 31 Mawrth 2019 nid yw'r Awdurdod wedi derbyn unrhyw gyllid gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Polisi wrth gefn

10.22 Nid yw amseriad pennu ffioedd yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod ac os bydd unrhyw oedi wrth dderbyn yr incwm ffioedd, bydd yr Awdurdod yn wynebu problemau llif arian a gallai fod yn anodd bodloni ei ofynion gwariant a dyletswyddau statudol.

- 10.23 Mae'r materion llif arian yn gysylltiedig i dderbyn yr incwm ffioedd. Os na chwblheir y broses ymgynghori mewn pryd gan y cyfrin gyngor er mwyn pennu erbyn dechrau Mawrth, yna bydd yr Awdurdod yn wynebu'r posibiliad o fod heb incwm ar ddechrau'r flwyddyn ariannol.
- 10.24 Efallai y bydd rhaid i'r Awdurdod hefyd ddelio â diffygion ariannol yn deillio yn codi yn ystod y flwyddyn ariannol. Rhaid amcangyfrif y gyllideb ar gyfer unrhyw flwyddyn benodol cyn cychwyn yr ymarfer ymgynghori, a gan ei fod yn broses maith rhaid cychwyn yn gynnar yn y flwyddyn flaenorol, felly gall fod amgylchiadau pan fydd rhaid i'r Awdurdod daclo gwariant annisgwyl yn ystod y flwyddyn wedi pennu'r ffi, er enghraifft, costau'n deillio o gynnydd yn ei lwyth gwaith, yr angen i gyflawni ymchwiliad neu newidiadau i ddeddfwriaeth.
- 10.25 Er bod gan yr Awdurdod y pŵer i ymgynghori ar ffi atodol yn ystod y flwyddyn, mae'r amser y byddai hyn yn ei gymryd yn ei wneud yn anymarferol o ran ymdrin â materion o'r fath. Golyga ceisio ffioedd atodol hefyd y byddai gofyn i'r cyrff rheoleiddiol ddarparu cyllid nad oeddynt wedi cyllidebu ar ei gyfer, gan arwain at bwysau ar eu cyllidebau eu hunain.
- 10.26 I ddarparu ar gyfer uchafbwyntiau gwariant annisgwyl a diffygion llif arian, ac i leihau'r posibiliad o fod angen casglu ffioedd atodol, mae'r Bwrdd wedi cytuno y dylai'r Awdurdod gadw lefel a gytunir o gronfeydd cyllid, a fyddai'n ddigonol i sicrhau y gall ddal i weithredu ie swyddogaethau statudol.
- 10.27 Bydd cael cronfeydd y gellir eu defnyddio hefyd yn diddymu'r angen i dalu ffioedd trefnu a lles ar unrhyw arian a fenthycwyd.
- 10.28 Mae'r Awdurdod wedi cytuno i gadw cronfeydd o gyfanswm o dri mis o gostau gweithredu, sef tua £1 miliwn, ble mae'r gwahaniaeth rhwng y canlynol wedi ei nodi:
- Elfen gyfyngedig yn gysylltiedig i waith rheoleiddio a safonau
 - Elfen anghyfyngedig yn gysylltiedig i holl waith yr Awdurdod.
- 10.29 Y bwriad yw, gydag amser, bydd yr elfen gyfyngedig yn cyfateb i gyfanswm o ddau fis o gostau gweithredu.
- 10.30 Bydd lefel a lluniad ein cronfeydd yn cael eu hadrodd trwy ein Hadroddiad Blynnyddol.
- 10.31 Bydd angen rhoi unrhyw arian a gymerir o'r cronfeydd yn ystod y flwyddyn yn ôl yn y flwyddyn neu flynyddoedd dilynol.
- 10.32 Os bydd angen galw am ddefnyddio elfen gyfyngedig y cronfeydd, byddwn yn adrodd am hyn i'r cyrff rheoleiddiol ar bwynt priodol.

Incwm ffioedd

- 10.33 Mae'r FReM yn ymestyn y diffiniad o gontract o fewn IFRS 15 Incwm o gontractau gyda chwsmeriaid i gynnwys deddfwriaeth (Rheoliadau Ffioedd 2015) sy'n galluogi'r Awdurdod i dderbyn arian parod neu asedau ariannol eraill. Mae ffioedd a dderbynnir gan y naw corff statudol yn cael eu cydnabod dros amser h.y. dros y flwyddyn ariannol a ddynodwyd yn y penderfyniad ffioedd blynnyddol. Nid yw cyflwyno'r IFRS 15 wedi newid y cyfnod pan fydd y ffioedd yn cael eu cydnabod. Mae'r ffioedd hyn, sydd fel arfer yn cael eu derbyn cyn cychwyn y cyfnod ariannol maent yn berthnasol iddynt, yn cael eu cydnabod fel incwm gohiriedig (atebolrwydd contract) tan bydd y rhwymedigaethau perfformiad dros amser wedi eu cyflawni. Bydd unrhyw warged yn cael ei ystyried wrth gyfrifo cyfraddau ffioedd yn y dyfodol

i'r fath raddau nad yw'n angenrheidiol i gynnal lefel briodol o gronfa wrth gefn yn unol â pholisi wrth gefn yr Awdurdod.

Incwm gweithredol

- 10.34 Mae'r incwm gweithredu yn cynnwys: Adferiadau costau achosion Adran 29; llog a dderbyniwyd o fuddsoddiadau incwm eiddo a dderbyniwyd gan is-denantiaid; ffioedd a dderbyniwyd o ddarparu gwasanaethau i aelodau eraill y gymuned rheoleiddio iechyd; a ffioedd achredu a dderbyniwyd gan ymgeiswyr y sector wirfoddol sydd eisiau cael eu hachredu.
- 10.35 Mae incwm eiddo a dderbyniwyd gan is-denantiaid yn incwm a dderbyniwyd o isosod eiddo'r Awdurdod. Mae'r rhain yn daladwy yn llawn yn nechrau'r cyfnod isosod. Cydnabyddir incwm yn fisol yn ystod tymor y brydles yn unol ag IAS 17. Ni fu unrhyw newid mewn cydnabyddiaeth incwm is-denantiaid o 2017/18.
- 10.36 Cydnabyddir incwm a dderbyniwyd o'r contractau ar gyfer comisiwn i lywodraeth a chynghor i sefydliadau eraill yn unol â'r broses pum cam o fewn IFRS 15 pan fydd goblygiadau perfformiad pob contract unigol wedi eu bodloni. Mae incwm o'r contractau hyn naill ai'n cael ei gydnabod yn llawn ar y pwynt hwnnw mewn amser e.e. cyflwyno'r adroddiad terfynol dros amser gan fod y costau yn codi le mae'r contract yn dynodi y bydd y cwsmer yn atebol am yr holl gostau tan y dyddiad terfynu. Mae cydnabyddiaeth incwm yn ystod y cyfnod yn seiliedig ar gostau staff a gwariant uniongyrchol sy'n codi ac wedi ei gydnabod yn y cyfrifon. Dyma yw costau cyflawni'r gwaith. Yn gyffredinol fe dderbynnir taliadau cyn y bodlonir rhwymedigaethau perfformiad ac felly mae'r rhain yn cael eu cydnabod fel incwm gohriedig ac fel incwm wedi bodloni rhwymedigaethau perfformiad.
- 10.37 Mae incwm cofrestrau achrededig yn cynnwys ffioedd achredu sefydlog na ellir eu had-dalu, sy'n daladwy pan fydd dogfennau cais wedi eu cyflwyno i'r Awdurdod, a ffioedd adnewyddu, sy'n daladwy pan ddaw blwyddyn yr achrediad i ben. Cydnabyddir incwm o ffioedd ceisiadau cychwynnol yn y datganiad cost gweithredu ar bwynt penderfyniad achredu'r Awdurdod yn unol ag IFRS 15. Cydnabyddir incwm o ffioedd adnewyddu yn y datganiad cost gweithredu ar bwynt penderfyniad adnewyddu'r Awdurdod.
- 10.38 Nid yw'r Awdurdod yn gweithredu'r ystryw ymarferol yn IFRS 15. Nid oes unrhyw ddyfarniad arwyddocaol yn gysylltiedig wrth benderfynu naill ai amseriad neu fodloni'r rhwymedigaeth perfformiad na phris y trafodyn.

Costau ac adferiadau Adran 29

- 10.39 Dan ei rymoedd Adran 29, gall yr Awdurdod apelio i'r Uchel Lys yn erbyn penderfyniad disgyblu corff rheoleiddio. Codir costau'r Awdurdod wrth weithred apeliadau Adran 29 ar y datganiad gwariant net cynhwysfawr ar sail croniadau.
- 10.40 O ganlyniad i farnwriaeth a wneir gan y Llysoedd, gellir dyrannu costau i'r Awdurdod os yw'r achos yn llwyddiannus, neu gellir dyrannu costau yn erbyn yr Awdurdod os collir yr achos. Ble dyrannir costau i, neu yn erbyn, yr Awdurdod, gellir diddymu neu leihau'r rhain yn hwyrach o ganlyniad i apêl lwyddiannus naill ai gan yr amddiffynnydd neu'r Awdurdod. Cyn ystyried naill ai incwm neu wariant, mae'r Awdurdod yn ystyried canlyniad tebygol pob achos yn ôl ei rinweddau felly.
- 10.41 Os dyrannir costau'r achos i'r Awdurdod, ni ddaw'r incwm i gyfrif oni bai bod dyfarniad terfynol diwrthwynebiad o blaid yr Awdurdod neu gytundeb rhwng pleidiau o'r gyfradd o gostau fyd yn cael eu talu a'u cyflwyno i'r llysoedd ac mae setlo'r swm

hwnnw wedi ei gytuno gan y ddau barti. Pan fydd achos wedi ei ennill ond y canlyniad terfynol yn dal yn amodol i apêl, a'i bod bron yn sicr y bydd yr achos cael ei ennill ar apêl a chostau'n cael eu dyfarnu i'r Awdurdod, fe ddatgelir ased amodol.

- 10.42 Yn achos costau a ddyrannir yn erbyn yr Awdurdod, cydnabyddir costau yn incwm a gwariant pan fydd dyfarniad diwrthwynebiad terfynol yn erbyn yr Awdurdod. Yn ogystal, os collwyd achos ond bod y canlyniad terfynol yn dal yn amodol i apêl, a'i bod yn debygol y bydd costau yn cael eu dyfarnu yn erbyn yr Awdurdod, cydnabyddir darpariaeth yn y cyfrifon. Ble'i bod yn bosibl ond nid yn debygol y bydd yr achos yn cael ei golli ar apêl ac y gallai'r Awdurdod fod yn amodol i gostau, datgelir atebolrwydd amodol.

Treth ar Werth

- 10.43 Ni ellir adfer treth ar werth (TAW) ar bwrcasau, felly mae'n gost yn y datganiad gwariant net cynhwysfawr ac wedi ei gynnwys dan y pennawd perthnasol i'r math o wariant, na'i gyfalafu os yw'n ymwneud ag ased.

Costau budd-daliadau ymddeoliad

- 10.44 Mae cyflogeion presennol a gorffennol wedi eu cynnwys yn narpariaethau Cynllun Pensiynau'r GIG. Mae'r cynllun yn gynllun budd-daliadau diffiniedig, di-nawdd sy'n cwmpasu cyflogeion y GIG, meddygfeydd a chyrrff eraill, a ganiateir dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr. Ni fwriedir i'r cynllun gael ei redeg mewn unrhyw fodd fyddai'n galluogi cyrrff y GIG i adnabod eu cyfran o'r asedau ac atebolrwydd sylfaenol y cynllun.
- 10.45 Felly, cyfrifir ar gyfer y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniad diffiniedig; cymerir y gost i'r GIG o gymryd rhan yn y cynllun fel cyfartal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu.
- 10.46 Ar gyfer ymddeol yn gynnwys, ac eithrio oherwydd salwch, ni ariennir y taliadau atebolrwydd pensiwn atodol gan y cynllun. Codir swm llawn yr atebolrwydd ar gyfer costau atodol i'r datganiad o wariant net cynhwysfawr ar yr un pryd ag y mae'r Awdurdod yn ymroi ei hun i ymddeoliad, waeth beth yw'r dull talu.

Prydlesau gweithredu

- 10.47 Rhoddir cost rhent sy'n daladwy dan brydlesau gweithredol ar y datganiad gwariant net cynhwysfawr ar sail gronol.

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), addasiadau a dehongliadau dan sylw ond nid eto'n effeithiol neu wedi eu mabwysiadu

- 10.48 Mae Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS8), polisiau cyfrifo, newidiadau mewn amcangyfrifon a gwallau cyfrifyddu, yn gofyn am ddatgeliadau parthed IFRS newydd, addasiadau a dehongliadau sydd, neu a fydd yn berthnasol wedi'r cyfnod cyfrifyddu. Mae yna nifer o IFRSau, addasiadau a dehongliadau a gyhoeddir gan y Bwrdd Safonau Cyfrifo Rhyngwladol sy'n effeithiol ar gyfer datganiadau ariannol wedi'r cyfnod cyfrifo hwn. Nid yw'r canlynol wedi eu mabwysiadu'n gynnwys gan yr Awdurdod:
- IFRS 16 – Prydlesau
 - IFRS 17 – Contractau yswiriant.

- 10.49 Mae IFRS 16 yn effeithiol o 2020/21 (ar gyfer endidau yn dilyn FReM) a byddant yn cael eu gweithredu gan yr Awdurdod yn ystod blwyddyn ariannol 2020/21. Yn ôl asesiad cychwynnol, ni ragwelir y bydd yn cael effaith sylweddol ar gyfrifon.
- 10.50 Mae IFRS 9 ac IFRS 15 wedi eu gweithredu yn 2018/19. Nid yw gweithredu'r safonau hyn wedi cael unrhyw effaith sylweddol ar gyfrifol yr Awdurdod. Nid oedd angen ailddatgan y balansau cychwynnol.

Safonau cyfrifyddu a gyhoeddwyd sydd wedi eu mabwysiadu'n gynnar

- 10.51 Nid yw'r Awdurdod wedi mabwysiadu unrhyw IFRSau, addasiadau na dehongliadau yn gynnar.

2. Dadansoddiad net o gostau/(incwm) gweithredu fesul segment

Dadansoddiad segmentau

- 10.52 Cododd costau/(incwm) gweithredu net i bedwar prif ffrwd gwariant yr Awdurdod fel a ganlyn. Nid yw'r Awdurdod yn cynnal datganiadau o safle ariannol ar wahân ar gyfer y ffrydiau hyn. Ni chafwyd unrhyw drafodion ar y cyd rhwng segmentau yn y flwyddyn.

2018/19	Gwaith rheoleiddio a gosod safonau	Cofrestrau achrededig	Comisiynau gan Lywodraeth(au)	Cyngor i sefydliadau eraill	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau gweithredu	4,029	365	22	162	4,578
Incwm gweithredol	(4,213)	(271)	1	(214)	(4,697)
Costau/(incwm) gweithredu net	(184)	94	23	(52)	(119)
2017/18	Gwaith rheoleiddio a gosod safonau	Cofrestrau achrededig	Comisiynau gan Lywodraeth(au)	Cyngor i sefydliadau eraill	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau gweithredu	3,876	376	152	18	4,422
Incwm gweithredol	(4,201)	(225)	(159)	(26)	(4,611)
Costau/(incwm) gweithredu net	(325)	151	(7)	(8)	(189)

10.53 Disgrifir gwaith y segmentau gweithredu hyn yn yr adroddiad perfformiad.

3. Niferoedd staff a chostau cysylltiedig

Costau personau a gyflogir

	Cyflogir yn barhaol	Arall	Cyfansw m 2018/19	Cyflogir yn barhaol	Arall	Cyfansw m 2017/18
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	2,389	-	2,389	2,261	-	2,261
Costau nawdd cymdeithasol	250	-	250	254	-	254
Costau pensiynau	261	-	261	258	-	258
Costau asiantaeth/staff dros dro	-	42	42	-	4	4
	2,900	42	2,942	2,773	4	2,777

10.54 Ceir manylion llawn y materion hyn ar dudalennau 49 i 52 yn yr Adroddiad Staff.

4. Costau gweinyddol eraill

	Nodia dau	2018/19	2017/18
		£'000	£'000
Tâl aelodau		90	91
Ffioedd cyfreithiol a phroffesiynol		400	468
Eiddo a pheiriannau sefydlog		573	561
Hyfforddiant a recriwtio		88	43
AD, cyfathrebu a chynadleddau		119	109
Costau sefydliadol		114	86
Ffi archwiliad allanol		22	20
Costau eraill		73	83
Cyfanswm		1,479	1,461
Gwariant nad yw'n arian parod:			
Amorteiddiad	7	94	117
Dibrisiant	8	63	67
Cyfanswm gwariant nad yw'n arian parod		157	184
Cyfanswm costau gweinyddol		1,636	1,645

* Gwnaeth yr Awdurdod daliadau o £301,799.43 (£301,015.27 yn 2017/18) i'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol am waith nad oedd yn waith archwilio parthed costau llety'r Awdurdod am ddefnydd o ofod swyddfa yn 157-197 Buckingham Palace Road, Llundain.

5. Incwm Ffioedd

	2018/19	2017/18
	£'000	£'000
Incwm Ffioedd gan y Rheolyddion	4,032*	3,909
Cyfanswm	4,032	3,909

*Incwm ffioedd yn ymwneud â ffioedd statudol 2018/19: Cydnabuwyd £4,032k yn 2018/19. Ar gyfer incwm ffioedd yn ymwneud â 2019/20 disgwylir y bydd £4,313k yn cael ei gydnabod o fewn 2019/20

10.55 Roedd incwm Ffi a dderbyniwyd gan y Cyngor Meddygol Cyffredinol (£740k), y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (£1,774k) a'r Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal (£924k) yn cyfateb i fwy na 10% o gyfanswm refeniw'r Awdurdod yn unigol. Telir y ffioedd yn unol â'r Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 a Rheoliadau'r Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ffioedd) 2015.

6. Incwm Gweithredu

	2018/19	2017/18
	£'000	£'000
Adfer costau Adran 29	22	112
Incwm cofrestrau achrededig	271*	225
Cyngor i sefydliadau eraill	214*	26
Incwm is-denantiaid	134	132
Incwm gweithredu arall	25	48
Comisiynau gan Lywodraeth	(1)*	159
Cyfanswm Incwm Gweithredol	665	702

*Incwm contract ble nad yw'r rhwymedigaeth perfformiad wedi ei fodloni yn ystod y flwyddyn. Bydd yr £83k sy'n weddill yn ymwneud â contractau presennol yn cael eu cydnabod yn 2019/20 wedi bodloni'r rhwymedigaethau perfformiad.

7. Asedau Anniriaethol

	Cronfa ddata Adran 29 ac Asedau anniriaethol eraill
	£'000
Prisiad	
Ar 1 Ebrill 2018	393
Ychwanegiadau	
Ychwanegiadau yn y cyfnod	116
Amorteiddiad	
Ar 1 Ebrill 2018	275
Cost am y cyfnod	94

Ar 31 Mawrth 2019	369
Gwerth net yn y llyfrau	
Ar 31 Mawrth 2019	140
Ar 31 Mawrth 2018	118
31 Mawrth 2018	Cronfa ddata Adran 29
	£'000
Prisiad	
Ar 1 Ebrill 2017	393
Amorteiddiad	
Ar 1 Ebrill 2017	158
Cost am y cyfnod	117
Ar 31 Mawrth 2018	275
Gwerth net yn y llyfrau	
Ar 31 Mawrth 2018	118
Ar 31 Mawrth 2017	235

10.56 Ceir rhagor o fanylion yn nodyn 10.10 ar dudalen 64.

8. Asedau nad ydynt yn gyfredol

Eiddo, offer a chyfarpar

	Dodrefn, gosodiadau a ffitiadau	Offer TG	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Prisiad			
Ar 1 Ebrill 2018	150	499	649
Ychwanegiadau	17	14	31
Gwarediadau	(13)		(13)
Ar 31 Mawrth 2019	154	513	667
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2018	140	393	533
Newid yn y cyfnod	6	57	63
Gwarediadau	(13)		(13)
Ar 31 Mawrth 2019	133	450	583
Gwerth net yn y llyfrau			

Ar 31 Mawrth 2019	21	63	84
Ar 31 Mawrth 2018	10	106	116

10.57 Mae'r holl eiddo yn eiddo llwyr i'r Awdurdod heb unrhyw atebolrwydd ariannol cysylltiedig.

	Dodrefn, gosodiadau a ffitiadau	Offer TG	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Prisiad			
Ar 1 Ebrill 2017	149	432	581
Ychwanegiadau	1	67	68
Gwarediadau			
Ar 31 Mawrth 2018	150	499	649
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2017	132	334	466
Newid yn y cyfnod	8	59	67
Gwarediadau			
Ar 31 Mawrth 2018	140	393	533
Gwerth net yn y llyfrau			
Ar 31 Mawrth 2018	10	106	116
Ar 31 Mawrth 2017	17	98	115

9. Masnach ac elfennau derbyniadwy eraill

10.58 Symiau a ddaw yn ddyledus o fewn blwyddyn:

	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000
Masnach ac elfennau derbyniadwy eraill	96	78
Rhagdaliadau	80	211
Cyfanswm masnach a derbyniadwyon eraill	176	289

10.59 Nid oes unrhyw symiau masnach nac asedau eraill sy'n daladwy wedi mwy na blwyddyn.

10. Buddsoddiadau

	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000

Balans ar 1 Ebrill 2018	750	0
Newid net mewn adneuron	0	750
Balans ar 31 Mawrth 2019	750	750

10.60 Mae buddsoddiadau yn adneuron tymor byr a gedwir gyda sefydliadau ariannol gyda dyddiad aeddfedu o dros dri mis ac yn ddim hirach na naw mis. Mae'r adneuron yn cydymffurfio gyda pholisi wrth gefn yr Awdurdod. Ar 31 Mawrth 2019 ac ar 31 Mawrth 2018, nid oedd adneuron tymor byr yn aeddfedu wedi mwy nag un flwyddyn.

11. Arian parod a chyfatebol i arian parod

	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill 2018	5,082	5,425
Newidiadau net mewn arian a chyfatebol i arian parod	632	(343)
Balans ar 31 Mawrth 2019	5,714	5,082
<i>Roedd y balans canlynol wedi eu cadw yn:</i>		
Gwasanaeth Bancio'r Llywodraeth	24	83
Banciau masnachol ac arian mewn llaw	5,690	4,999
Balans ar 31 Mawrth 2019	5,714	5,082

12. Masnach ac elfennau taladwy eraill

10.61 Symiau a ddaw yn ddyledus o fewn blwyddyn:

	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000
Masnach ac elfennau taladwy eraill	41	14
Trethu a nawdd cymdeithasol	71	73
Croniadau ac incwm gohiriedig	4,557**	4,194*
Cyfanswm masnach a symiau taladwy eraill	4,669	4,281

* Gwerth agoriadol atebolrwydd contract gyda chwsmeriaid. Cafodd hyn oll ei gydnabod fel incwm yn y flwyddyn gyfredol

** Gwerthoedd cau atebolrwydd contract. Mae'r cynnydd oherwydd cynnydd mewn incwm ffioedd a chyngor i sefydliadau eraill.

10.62 Nid oedd unrhyw symiau masnach taladwy nac atebolrwydd arall yn daladwy wedi mwy na blwyddyn.

13. Darpariaethau

	Darpariaeth HMRC
	£'000
Balans ar 31 Mawrth 2018	11
Yn codi yn ystod y cyfnod	23
Darpariaeth a ddefnyddiwyd	(21)
Balans ar 31 Mawrth 2019	13

10.63 Mae'r ddarpariaeth HMRC ar 31 Mawrth 2019 yn cynrychioli atebolrwydd a amcangyfrifir yr Awdurdod ar gyfer treth incwm a Chyfraniadau Yswiriant Gwladol parthed costau teithio a chynhaliadau aelodau'r Bwrdd ac atebolrwydd treth ar log a dderbyniwyd gan fuddsoddiadau'r banc.

14. Nodyn cronfeydd cyffredinol atodol

	Elfen Anghyfngedig Holl waith (Rheoleiddio a gosod safonau / cofrestrau Achrededig / Comisiynau gan Lywodraeth(au) / Cyngor i sefydliadau eraill)	Elfen Gyfyngedig (Gwaith rheoleiddio a gosod safonau)	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Balans ar 31 Mawrth 2018	783	1,280*	2,063
Newidiadau mewn cronfeydd yn y flwyddyn ddaeth i ben 31 Mawrth 2019			
Gwaith rheoleiddio a gosod safonau		184	184
Cofrestrau achrededig	(94)		(94)
Comisiynau gan Lywodraeth(au)	(23)		(23)
Cyngor i sefydliadau eraill	52		52
Addasiadau cyfrifo eraill			
Balans ar 31 Mawrth 2019	718	1,464	2,182

*Mae hyn yn cynnwys elfennau arian parod ac nid arian parod.

15. Asedau ac atebolrwydd amodol

Asedau

10.64 Cafodd dau achos Uchel Lys eu cwblhau trwy orchmynion cydsyniad a gorchymyn y costau o blaid yr Awdurdod. Mae'r symiau adfer terfynol dan drafodaeth yn y ddau achos rhwng yr NMC a'r Awdurdod (dim ar 31 Mawrth 2018).

Rhwymedigaethau

10.65 Roedd yna saith achos yn yr Uchel Lys, dan rymoedd Adran 29 yr Awdurdod, heb eu pennu ar 31 Mawrth 2019. Felly roedd ansicrwydd, ar y dyddiad hwnnw, o ran y canlyniad yr achosion a chanlyniadau ariannol cysylltiedig hyd nes y gwneir dyfarniad terfynol.

10.66 Gallai dyfarniad gan yr Uchel Lys ganiatáu adfer y costau hyn gan yr Awdurdod neu, godi tâl ar yr Awdurdod am gostau'r corff rheoleiddio a'i weithiwr cofrestredig. Mae'r Awdurdod yn ystyried ei bod yn bosibl ond nid yn debygol y bydd goblygiad o'r fath yn codi.

10.67 Yn y cyfnod yn dilyn adrodd, mae tri o saith achos wedi eu pennu o blaid yr Awdurdod.

10.68 Yn seiliedig ar gytundeb presennol gyda'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol, mae £67k o'r hen Gyllid Cymorth Grant yn cael ei ddargadw gan yr Awdurdod i'w wario fel y cytunwyd gyda'r Adran ar sail barhaus, o ganlyniad yn y dyfodol gall fod amgylchiadau pan fydd cyfran neu'r cyfan o'r swm hwn yn daladwy i'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

16. Ymrwymadau cyfalaf

10.69 Nid oedd gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymadau cyfalaf ar ddyddiadau'r datganiad safle ariannol.

17. Ymrwymadau dan brydlesau

Prydlesau gweithredu

10.70 Mae costau'r Awdurdod yn cynnwys taliadau rhent a thâl gwasanaeth dan renti prydles gweithredol.

10.71 Roedd gan yr Awdurdod yr oblygiadau canlynol dan brydlesi gweithredol na ellir eu canslo:

Adeiladau	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000
I'w gwblhau dim hwyrach nag un flwyddyn	324	297
Yn hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	837	0
Cyfanswm ymrwymadau dan brydlesi gweithredol	1,161	297

10.72 Mae swm o £298k wedi ei gydnabod fel taliad prydles yn y Datganiad o Incwm Net Cynhwysfawr.

10.73 Mae'r Awdurdod yn is-osod ei eiddo i ddau is-denant ac yn cydnabod derbynion rent a thâl gwasanaeth o is-osod fel incwm. Mae swm o £83k parthed y taliadau hyn wedi ei gydnabod fel incwm yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr.

10.74 Rhoddir cyfanswm isafswm derbynion les sy'n daladwy i'r Awdurdod dan brydlesau gweithredu yn y tabl isod:

Isafswm derbynion is-osod yn y dyfodol	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2018
	£'000	£'000
I'w gwblhau dim hwyrach nag un flwyddyn	39	83
Yn hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na phum mlynedd	100	0
Cyfanswm isafswm derbynion is-osod	139	83

Prydlesau ariannol

10.75 Nid oedd gan yr Awdurdod unrhyw brydlesau ariannol yn y cyfnod i 31 Mawrth 2019 a 31 Mawrth 2018.

18. Partïon cysylltiedig

- 10.76 Mae'r Awdurdod yn atebol i Senedd y Deyrnas Unedig.
- 10.77 Mae'r Awdurdod yn gorff cyhoeddus annosbarthedig. Fe'i hariannwyd a noddi gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol hyd at 1 Awst 2015. Mae'r Adran hefyd wedi darparu cyllid i gefnogi'r cynllun cofrestrau achrededig ac i dalu am gyngor a gomisiynwyd gan yr Awdurdod. Ystyrir yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol i fod yn barti cysylltiedig.
- 10.78 Yn ystod y cyfnod i 31 Mawrth 2019, nid oedd unrhyw gymorth grant na chyllid arall wedi ei ddarparu gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol (dim yn 2017/18). Yn ystod y cyfnod i 31 Mawrth 2019 mae'r Awdurdod wedi ad-dalu £1K i'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol parthed gwaith a gomisiynwyd o 2017/18 (2017/18: Derbyniwyd £144K gan y DHSC).
- 10.79 Yn ystod y cyfnod i 31 Mawrth 2019 nid yw'r Awdurdod wedi deryn unrhyw gyllid gan Weinyddiaethau Datganoledig (2017/18 derbyniwyd £15K gan Lywodraeth yr Alban).
- 10.80 Mae'r Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal yn perthyn i grŵp yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ac fe'i cydnabyddir fel parti cysylltiedig. Yn ystod y cyfnod i 31 Mawrth 2019 mae'r Awdurdod wedi derbyn £0.99m parthed incwm ffioedd 2019/20 (2017/18 £0.88 miliwn parthed incwm ffioedd 2018/19) gan yr HCPC. Nid oedd unrhyw dderbynyddion eraill (2017/18 £6k) parthed achosion Uchel Lys dan bŵer Adran 29 yr Awdurdod.
- 10.81 Mae'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth yn perthyn i grŵp yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ac fe'i cydnabyddir fel parti cysylltiedig. Yn ystod y cyfnod i 31 Mawrth 2019 mae'r Awdurdod wedi derbyn £1.88m parthed incwm ffioedd 2019/2020 gan yr NMC (2017/18 £1.77m parthed incwm ffioedd 2018/19). Yn ogystal â hyn, mae'r Awdurdod wedi derbyn £22k gan yr NMC parthed tri achos Uchel Lys dan bŵer Adran 29 yr Awdurdod (2017/18: £84k).
- 10.82 Mae'r Awdurdod yn cynnal cofrestr o fuddiannau ar gyfer y Cadeirydd ac aelodau'r Bwrdd, sydd ar gael ar y wefan. O bryd i'w gilydd, bydd yr Ysgrifennydd Gweithredol yn diweddarau'r gofrestr i adlewyrchu unrhyw newid ym muddiannau aelodau'r Bwrdd. Yn ystod y cyfnod ddaeth i ben 31 Mawrth 2019, ni chyflawnodd unrhyw aelod o'r Bwrdd drafodion partïon cysylltiedig gyda'r Awdurdod (ar wahân i'r adroddiad tâl a ddisgrifir uchod yn yr Adroddiad Tâl a Staff).
- 10.83 Gofynnwyd i'r uwch dîm rheoli hefyd ddatgelu unrhyw drafodion trydydd parti cysylltiedig. Yn ystod 2018/19, nid oedd unrhyw drafodion partïon cysylltiedig i'w datgelu (ar wahân i'r adroddiad tâl a ddisgrifir uchod yn yr Adroddiad Tâl a Staff).

19. Colledion a thaliadau arbennig

- 10.84 Roedd colledion a thaliadau arbennig yn unigol ac yn gyfan gwbl ymhell islaw'r trothwy adrodd o £300,000.

20. Ôl ddatganiad o ddigwyddiadau sefyllfa ariannol

- 10.85 Cafodd y cyfrifon hyn eu hawdurdodi i'w cyhoeddi ar y dyddiad pan cawsant eu hardystio gan y C&AG.

21. Arfau Ariannol

10.86 O fewn cwmpas Offerynnau Ariannol IFRS 9, mae'r Awdurdod yn cadw derbyniadwyon a thaladwyon masnach (nodiadau 9 a 12), buddsoddiadau byrdymor (nodyn 10) ac arian parod a chyfatebol i arian parod (nodyn 11).

Rheoli risg ariannol

10.87 Mae safon adrodd ariannol IFRS 7 yn gofyn am ddatgelu rôl arfau ariannol yn ystod y cyfnod o ran creu neu newid risgiau mae corff yn wynebu wrth gyflawni ei weithgareddau.

10.88 Os ystyried sut mae'r awdurdod wedi ei ariannu, a bod ganddo rymoedd cyfyngedig i fenthyg neu fuddsoddi cronfeydd dros ben, a bod ei asedau ac atebolrwydd ariannol wedi eu creu gan weithgareddau gweithredol dydd i ddydd ac yn syml eu natur, mae amlygiad yr Awdurdod i risgiau ariannol yn isel iawn.

10.89 Mae derbyniadwyon a thaladwyon fydd yn aeddfedu neu'n daladwy o fewn 12 mis i ddyddiad y datganiad o safle ariannol wedi eu hepgor o bob datguddiad.

Risg arian tramor

10.90 Mae'r Awdurdod yn sefydliad domestig gyda'r mwyafrif helaeth o drafodion, asedau ac atebolrwydd wedi eu seilio yn y Deyrnas Unedig ac ar Sterling. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw weithredoedd dramor. Felly ni effeithir yr Awdurdod rhyw lawer gan amrywiaethau yn y gyfradd gyfnewid.

Risg cyfradd llog

10.91 Ni chafodd yr Awdurdod unrhyw fenthyciad ac fe dderbyniwyd y mwyafrif o ffioedd gan y cyrff rheoleiddio yn 2018/19 felly roedd amlygiad yr Awdurdod i'r risg yma yn isel iawn. Ar 31 Mawrth 2019, roedd gan yr Awdurdod falans arian parod nad yw'n dwyn llog o £5,079,763.86 a £1,384,088.35 mewn adnau banc yn creu llog bychan.

Risg credyd

10.92 Gan y daw'r rhan fwyaf o incwm yr Awdurdod o ffioedd statudol sy'n daladwy gan gyrrff rheoleiddio, mae'r risg credyd i'r Awdurdod yn isel.

Risg dirwyn i ben

10.93 Mae'r Awdurdod yn dibynnu'n bennaf ar incwm ffioedd gyda ffioedd statudol yn daladwy ar gychwyn y flwyddyn ariannol, felly mae amlygiad yr Awdurdod i risg dirwyn i ben yn isel. Fodd bynnag, gallai amseriad derbyn ffioedd statudol o bosibl arwain at broblemau llif arian byr dymor. Mae'r Awdurdod yn lliniaru'r risg hon trwy gynnal lefel resymol o arian wrth gefn.

CCS0619405652
ISBN 978-1-5286-1411-5

Yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol

157-197 Buckingham Palace Road
Llundain SW1W 9SP

Ffôn: **020 7389 8030**

Ffacs: **020 7389 8040**

E-bost: **info@professionalstandards.org.uk**

Gwefan: **www.professionalstandards.org.uk**

© Yr Awdurdod Safonau Proffesiynol
ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol Mehefin 2019

